

IV. Sądownictwo

A. Przegląd Orzecznictwa

Kodeks karny.

Art. 208 k. k. Przepis art. 208 k. k. przewiduje nie tylko stręczenie do nierządu, lecz wszelkie wogóle formy ułatwienia cudzego nierządu, a więc i odstępowanie na ten cel pomieszczenia, o ile tylko pobudką działania sprawcy była chęć zysku, przyczem wysokość zamierzonego lub osiągniętego tą drogą zysku jest dla istoty przestępstwa obojętna, (9. X. 1934 r., 2 K. 973/34).

Art. 208 i 209 k. k. Sutenerstwo (art. 209 k. k.) nie obejmuje wynagrodzenia za ułatwianie cudzego nierządu, co przewiduje art. 208 k. k. (stręczycielstwo, kuplerstwo). Sutener (alfons) żąda wynagrodzenia, niepozostającego zwykle w jakimkolwiek stosunku do jakichkolwiek jego świadczeń. Sutenerstwem jest otrzymywanie od osoby, uprawiającej nierząd, świadczeń materialnych, które nie są odpłatą ani za pośrednictwo, ani za inne ułatwienia nierządu.

Stręczycielstwo (art. 208 k. k.) polega na pomocy i współdziałaniu przy cudzym nierządzie.

Możliwy jest zbieg realny przestępstw z art. 208 i 209 k. k.

Zarówno stręczycielstwo, jak i sutenerstwo, ulegają karze nie jako pomocnictwo w czynie bezkarnym głównego sprawcy, ale jako delicta sui generis. (14. XII. 1934 r., 1 K. 914/34).

Art. 215 i 216 k. k. Nieostrożne obchodzenie się z ogniem, materiałami wybuchowymi i łatwopalnymi stanowić będzie przestępstwo przewidziane w art. 215 lub 216 k. k., jeżeli sprawca bądź z winy umyślnej lub nieumyślnej spowoduje niebezpieczeństwo pożaru, katastrofy i t. d., natomiast brak tych składników winy powodować będzie zastosowanie art. 39 pr. o wykry., choćby wskutek nieostrożnego obchodzenia wybuchł nawet pożar. (5. XI. 1934 r., 2 K. 1141/34).

Art. 230 k. k. 1. Istotną cechą przestępstw przeciwko zdrowiu jest ich charakter wynikowy, centralnym punktem zaś — nie bezpośredni zamiar sprawcy, lecz wynik; kwalifikacja przestępstwa następuje na podstawie oceny skutków z zamiarem nieokreślonym (dolus generalis) co do spowodowania uszkodzenia ciała in genere. nie zaś — in specie.

Za nieumyślne spowodowanie śmierci pokrzywdzonego oskarżony mógłby być skazany tylko wówczas, gdyby Sąd ustalił, iż moż-

liwość takiego skutku nie przewidywał, choć mógł lub powinien był przewidzieć (§ 2 art. 14 k. k.), przyczem przedmiotem przewidywania musiałyby być spowodowanie śmierci, nie zaś pęknięcie jelita i jego następstw. (29. XI. 1934 r., 1 K. 805/34).

2. Każdy, kto lekkomyślnem czy nieostrożnem działaniem lub zaniechaniem powoduje śmierć człowieka, odpowiada za przestępstwo z § 1 art. 230 k. k.

Zbiegająca się вина obca może stanowić okoliczność wyłączającą ustawowo przestępczość działania oskarżonego jedynie pod warunkiem (art. 14 § 2 k. k.), że pozbawiła oskarżonego możliwości przewidywania skutku przestępczego lub przestępczości działania. (21. XII. 1934 r., 1 K. 723/34).

3. Jeśli ustalono, że podżegający lub pomagający do uszkodzenia ciała (pobicia) z wynikiem śmiertelnym mógł lub powinien był przewidzieć, iż skutkiem uszkodzenia nastąpi śmierć, to niema żadnej przeszkody do zakwalifikowania tak ustalonego czynu pod art. 230 § 2 k. k. (3. I. 1935 r., 1 K. 913/34).

4. Rozmyślne zastosowanie środków, zmierzających do spędzenia płodu nieżywego w przekonaniu, że płód żyje, stanowi usiłowanie nieudolne, karygodne w; myśl § 2 art. 23 k. k. (29. X. 1934 r., 3 K. 1052/34).

Art. 235, 236 i 237 k. k. Pod art. 235 k. k. ustawa zakwalifikowała wszystkie te wypadki zagrożenia życia spowodowane chorobą, gdzie to zagrożenie nie jest tylko chwilowem, czyli takim, które ustępuje zaraz bądź to wskutek dokonanego zabiegu, bądź wskutek zwalczania go własnymi siłami organizmu.

Art. 235 nie określa ani czasu trwania choroby, zagrażającej życiu ani czasu trwania samego zagrożenia życia.

Przy kwalifikowaniu uszkodzenia ciała nie z punktu widzenia następstw „choroby”, uszkodzenia ciała, „rozstroju zdrowia” w rozumieniu art. 235, 236 i 237 k. k., lecz z punktu widzenia zagrożenia życia, pod art. 236 i 237 k. k. podpadają te wypadki, gdy jest ono chwilowe, a pod art. 236 k. k., gdy jest ono nietylko chwilowe, lecz i naruszenie funkcji narządu ciała trwało conajmniej 20 dni. (16. X. 1934 r., 1 K. 765/34).

Art. 236 k. k. 1. Dla oceny trwałego zniekształcenia ciała w rozumieniu art. 236 § 1 lit. „b” k. k. wymóg zbyt rażącego odchylenia od kształtów normalnych nie jest konieczny, a ocena czy zachodzi zniekształcenie ciała należy do sądu, który winien ją przeprowadzić w każdym konkretnym przypadku stosownie do wyglądu zewnętrznego z uwzględnieniem danych lekarskich, przedstawionych w ekspertyzie na podstawie oględzin. Narośl wielkości

ślivki na policzku może być uznana za trwałe zniekształcenie ciała. (18. X. 1934 r., 2 K. 984/34).

2. Samego okresu gojenia się rany nie można utożsamiać z okresem zakłócenia funkcji danego organu w rozumieniu przepisu § 1 lit. „a” art. 236 k. k. (19. XI. 1934 r., 2 K. 1213/34).

3. W przypadku, gdy uszkodzenie ciała lub rostrój zdrowia, przewidziany w § 1 art. 236 k. k., wyniknął z nieumyślnego działania większej ilości osób, odpowiadają wszyscy i żadna z tych osób nie może się zasłaniać zaniedbaniem drugich.

Sprawca, którego wina zbiega się z winą samego pokrzywdzonego, nie jest zwolniony od odpowiedzialności, chyba, że okoliczność ta pozbawiła oskarżonego możliwości przewidywania skutku przestępnego lub przestępności działania (art. 14 § 2 k. k.). (10. XII. 1934 r., 2 K. 1259/34).

Art. 240 k. k. 1. Kwalifikacja z art. 240 k. k. ma wtedy zastosowanie do uczestnika bójki, jeśli związek przyczynowy między działaniem danego uczestnika, a skutkiem z art. 240 k. k. ustalić się nie da. Skazanie oskarżonego z art. 240 k. k., t. j. za samo tylko świadome wzięcie udziału w bójce, jest już samo przez się wyrazem odrzucenia przez sąd związku przyczynowego między działaniem oskarżonego, a skutkiem z art. 240 k. k., skazanie to dowodzi, że sąd opuścił kwestję winy poszczególnych uczestników bójki w odniesieniu do spowodowanego ich zbiorowem działaniem skutku — uszkodzenia ciała, nie przypisując oskarżonemu ani bezpośrednio zawinienia co do wynikłego skutku, ani zawinienia co do tegoż skutku w postaci współdziałania z innymi uczestnikami bójki. (3. I. 1935 r., I K. 1046/34).

2. Tożsamość zdarzenia nie jest uwarunkowana równoczesnością i jednością miejsca. Bójka nie przestaje być jednolitą, chociaż zawiera przerwy i przenosi się na inne miejsce i chociaż kolejno biorą w niej udział różni ludzie, chodzi bowiem w tym wypadku o jedność zamiaru, skierowanego przeciw pokrzywdzonemu. (12. VII. 1934 r., 3 K. 409/34).

Art. 241 k. k. 1. Odpowiedzialność z art. 241 k. k. grozi nie każdemu uczestnikowi bójki, lecz tylko takiemu uczestnikowi, któremu zostanie udowodnione, że indywidualnie używał broni, noża lub innego niebezpiecznego narzędzia. (3. X. 1934 r., 2 K. 669/34).

2. Dla istoty występku z art. 241 k. k. nie ma znaczenia okoliczność, czy pokrzywdzonemu w bójce zadano jakiegokolwiek uszkodzenie ciała, lecz wystarcza, że sprawca w bójce takiej lub w pobiciu człowieka użył noża lub innego niebezpiecznego narzędzia. (11. X. 1934 r., 1 K. 622/34).

3. Wynikłe ewentualnie uszkodzenia ciała w bójce lub pobiciu z art. 241 k. k. podpadają pod odpowiednie przepisy k. k. przy uwzględnieniu art. 36 k. k. (18. IX. 1934 r., 3 K. 831/34).

Art. 250 k. k. 1. Dla odpowiedzialności z art. 250 k. k. wystarcza świadomość sprawcy, że groźba ze względu na swą treść i formę przedstawia się w stosunku do zagrożonego, jako mająca prawdopodobieństwo jej urzeczywistnienia, z czym sprawca się godzi. Okoliczność, że oskarżony wypowiedział pogroźkę nie w zamiarze jej urzeczywistnienia, jest obojętna dla bytu przestępstwa z art. 250 k. k.

Znamię przestępstwa z art. 250 k. k., aby groźba mogła wzbudzić obawę w zagrożonym, musi istnieć w osobie zagrożonego nie tylko subiektywnie, lecz także obiektywnie. Subiektywnej obawie musi towarzyszyć obiektywne niebezpieczeństwo, z uwzględnieniem oczywiście warunków, okoliczności i właściwości osobistych. (6. XII. 1934 r., 1 K. 844/34).

2. Dla istoty występku, przewidzianego w art. 250 k. k., pobudki i cel działania sprawcy nie mają znaczenia, jak nie ma znaczenia i okoliczność, czy sprawca rzeczywiście zamierzał swą groźbę spełnić. Byt tego przestępstwa jest zależny od tego, aby sprawcą zdawał sobie sprawę, że pogroźka jego może wzbudzić w osobie zagrożonej obawę jej urzeczywistnienia i by działał w celu wzbudzenia w niej tej obawy, bądź też godził się z tą możliwością. (19. XI. 1934 r., 2 K. 1164/34).

Art. 251 k. k. Groźba bezprawna może nie być wyrażona słowami, lecz i gestem, wyrazem twarzy, wogóle zachowaniem się grożącego, byle tylko w sposób zrozumiały dla pokrzywdzonych dawała im poznać swoją treść, która oczywiście musi odpowiadać wymaganiom, wskazanym w § 4 art. 91 k. k. (8. X. 1934 r., 1 K. 626/34).

Art. 255 k. k. 1. Dla bytu przestępstwa z art. 255 k. k. konieczne jest, aby sprawca znieślawiającej wiadomości udzielił osobom trzecim.

Nie mogą być uważani za osoby trzecie oficjaliści majątku, przy których właściciel tegoż poruszył w rozmowie otrzymaną od nich uprzednio wiadomość o czyjś rzekomem przestępstwie w celu ostrzeżenia ich przed możliwością wyrządzenia szkody przez tę osobę. (7. XI. 1934 r., 1 K. 776/34).

2. Sam fakt skierowania listu o treści znieślawiającej nie uzasadnia jeszcze publicznego charakteru zarzutu w rozumieniu § 2 art. 255 k. k. (14. IX. 1934 r., 2 K. 797/34).

3. Zeznanie świadka, w dobrej wierze złożone, nawet przedmiotowo nieprawdziwe, nie może stanowić przestępstwa z art. 140, 143 lub 255 k. k.

Zeznanie natomiast świadka, który świadomie zeznaje nieprawdę wbrew lepszej wiedzy, traci swój prawny charakter i pociąga za sobą obok odpowiedzialności z art. 140 k. k. (ewent. z art. 143 k. k.) także odpowiedzialność z art. 255 k. k.

Odpowiedzialności karnej z art. 255 k. k. może również ulec świadek, który w zeznaniach swych wykracza poza swe obowiązki świadka, bez związku z przedmiotem przesłuchania, zeznając fakty zniesławiające a z formy tych oświadczeń, bądź z okoliczności im towarzyszących, wynika zamiar bezpośredni lub ewentualny zniesławienia. (20. IX.1934 r., 2 K. 882/34).

4. Działanie przedsięwzięte w celu dochodzenia lub obrony praw, strzeżenia uprawnionych interesów, w wykonaniu obowiązków lub pełnienia funkcji, zasadniczo nie jest czynnością bezprawną, jeżeli sprawca nie przekroczył granic rzeczywistej potrzeby, działał w dobrej wierze i nie w zamiarze, choćby ewentualnym, zniesławienia.

Świadek, składający zeznania przed sądem, stwierdzając fakt nieprawdziwy i zniesławiający, jednak bez świadomości tej nieprawdziwości a w przekonaniu, że zeznaje prawdę, działa prawnie. (20 IX. 1934 r., 2 K. 882/34).

5. Dla istoty zniesławienia obojętne jest źródło komunikowanej wiadomości, a więc okoliczność, czy sprawca podaje daną wiadomość, jako pochodzącą od siebie i przez siebie zmyśloną, czy też jako posłyszana od osób trzecich lub przez inną osobę zmyśloną. (31. X. 1934 r.; 2 K. 1130/34).

6. Dla istoty przestępstwa z art. 255 k. k. nie jest niezbędnym ustalenie, że znieważony w chwili popełnienia przestępstwa odczuł czyn sprawcy jako zniewagę i dał odczuciu temu wyraz. (11. XII. 1934 r., 2 K. 1346/34).

7. Dla bytu przestępstwa z art. 255 k. k. nie jest niezbędnym, by sprawca sam był źródłem wiadomości zniesławiających. Określone tym przepisem pomawianie na podstawie wiadomości, otrzymanych od osób trzecich, nie pozbawia czynu cech przestępstwa, jeżeli zamiarem sprawcy było zniesławienie pokrzywdzonego. (3. X. 1934 r., 3 K. 679/34).

8. Na zajęcia z życia prywatnego, nawet rzekomo w interesie publicznym rozgłoszone publicznie, dowód prawdy nie jest dopuszczalny, przeto uczynienie zarzutu tego rodzaju, choćby prawdziwego, nie może być usprawiedliwione, jakoby interesem publicznym, jak np. względy na wychowanie młodzieży, i nie wyłącza karalności zniesławienia. (12. X. 1934 r., 3 K. 1001/34).

9. „Marszałek Polaki” jest stopniem oficerskim w Korpusie Generałów, przeto podpada pod pojęcie osób wojskowych.

Zniewaga Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, prócz tkwiącej w niej zniewagi moralnego autorytetu, jaki w Narodzie i Państwie posiada, zawierać też może obrazę władzy i urzędu, które piastuje: jak Ministra Spraw Wojskowych, Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych, piastuna danej władzy, albo też w myśl art. 91 § 5 k. k., obrazę osoby wojskowej. (12. X. 1934 r., 2 K. 1083/34).

Art. 255 i 256 k. k. 1. Jeden i ten sam wyraz obelżywy, zależnie od okoliczności sprawy i zamiaru sprawcy, może stanowić bądź zniesławienie, bądź obrazę godności osobistej.

Fakt znieważenia kilku osób, należących do pewnej organizacji nie wskazuje jeszcze sam przez się, by cała organizacja została znieważona. (30. XI. 1934 r., 2 K. 104/34).

2. W pojęciu pomawiania z art. 255 k. k. tkwi wymóg zakomunikowania zarzutu osobie lub osobom trzecim. Uczynienie zarzutu, zresztą odpowiadającego warunkom zniesławienia, ale bez świadków bezpośrednio osobie, którą ma pohańbić, może być obrazą według art. 256 k. k., ale nie zniesławieniem z art. 255 k. k. (17. IX. 1934 r., 3 K. 787/34).

Art. 257 k. k. 1. Spirytus surowy, oddany do rektyfikacji przez Dyрекję Monopolu Spirytusowego, nie wychodzi z pod władztwa tej Dyrekcji jako jej własność i stanowi w stosunku do właścicieli i jego ludzi rzecz cudzą w rozumieniu art. 257 k. k. (27. XI. 1934 r., 2 K. 1169/34).

2. Wytyczną dla oceny kradzieży mniejszej wagi nie może być w myśl § 2 art. 257 k. k. tylko sama wartość przedmiotu kradzieży, lecz okoliczności, podane w art. 54 k. k., które z punktu widzenia społecznego rozstrzygają o tern, czy kradzież stanowi wypadek mniejszej wagi. (10. XII. 1934 r., 3 K. 1246/34).

3. Przepis § 2 art. 257 k. k. o ile dotyczy kradzieży dokonanej z nędzy, może być zastosowany jedynie w razie ustalenia, że skradziona rzecz była małej wartości i, stanowiąc przedmiot pierwszej potrzeby, zabrana została celem niezwłocznego użycia. (5. XII. 1934 r., 3 K. 1307/34).

Art. 257, 272 k. k. Blankiet czekowy przedstawia pewną wartość majątkową i jako mienie ruchome, spełniające w majątku porzywdzonego funkcję gospodarczą, podpada pod ochronę art. 257 k. k.

Przedmioty, pozbawione gospodarczego znaczenia, choćby nawet nie postradały wszelkiej wartości materialnej, a przedstawiały dla posiadacza szczególną wartość niematerialną, stoją pod ochroną art. 272 k. k. (10. XII. 1934 r., 3 K. 1404/34).

Art. 262 k. k. 1. Przywłaszczenie przez jednego ze współników rzeczy wspólnej, dopóki trwa do niej niepodzielność, jest w zasadzie możliwe. (18. IX. 1934 r., 1 K. 487/34).

2. Przywłaszczenie kaucyj pracowniczej, wręczonej na zabezpieczenie przyszłego roszczenia, stanowi przywłaszczenie mienia powierzonego w rozumieniu § 2 art. 262 k. k.

Przywłaszczenie kaucyj, uzyskanych od różnych osób, może być zależnie od okoliczności realnym zbiegiem oddzielnych przestępstw, może być przestępstwem ciągłym, a może być dokonane jednym aktem roztrwonienia wszystkich tych pieniędzy, a wtedy nie będzie ono przestępstwem ciągłym, lecz przestępstwem pojedynczym, pomimo, że osób pokrzywdzonych może być kilka.

Moment otrzymania kaucyj od pokrzywdzonych jest bez znaczenia dla kwestji, czy przywłaszczenie kaucyj stanowi jedno przestępstwo (ciągłe lub pojedyncze), czy też stanowi ono realny zbieg przestępstw. Decyduje tu moment zużycia, roztrwonienia i t. p. tych kaucyj; zużycie mogło się dokonać jednorazowo (jedno pojedyncze przestępstwo), na raty w tym samym zamiarze i celu (jedno przestępstwo ciągłe), wreszcie w różnym czasie i bez jednności zamiaru i celu (wielość przestępstw) — realny zbieg.

Przywłaszczenie jest rozporządzeniem się jak swoją własnością cudzym mieniem ruchomem, już posiadaniem przez sprawcę, rozporządzeniem tern mieniem w kierunku gospodarczego zużycia z wykluczeniem osoby uprawnionej. (19. XII. 1934 r., 1 K. 987/34).

3. Dla przestępstwa przywłaszczenia wystarcza ustalenie animus rem sibi habendi, natomiast działanie z chęci zysku nie jest okolicznością istotną.

Pojęcie korzyści majątkowej jest pojęciem szerszem od pojęcia zysku i korzyść majątkowa może zachodzić tam, gdzie niema żadnego zysku. Chęć korzyści majątkowej, wychodząca poza chęć zysku w rozumieniu niskich pobudek (art. 42 § 2, art. 47 i 57 § 1 k. k.), obejmować może także chęć godziwego zarobku i uzyskania sposobności do płatnej pracy. (21. IX. 1934 r., 2 K. 805/34).

4. Do zastosowania § 2 art. 262 k. k. nie jest konieczne, aby mienie przywłaszczone było sprawcy powierzone bezpośrednio przez właściciela. Przywłaszczenie zatem cudzego mienia, powierzonego sprawcy przez osobę trzecią, działającą w imieniu lub na rzecz właściciela, również podpada pod wymieniony wyżej przepis. (11. I. 1935 r., 2 K. 1480/34).

5. Zagadnienie, czyją własność stanowi mienie i czy właściciel rzeczy jest różny od osoby przywłaszczającej, rozstrzyga sąd stosownie do art. 7 k. p. k. na tle ustawodawstwa cywilnego.

Żyrowanie weksli dyskontowanych przez oskarżonego., czyni je dokumentami wspólnymi pokrzywdzonego i oskarżonego. (21. XII. 1934 r., 3 K. 1474/34).

Art. 264 k. k. Istotnem znamieniem oszustwa jest związek przyczynowy między wprowadzeniem w błąd lub wyzyskaniem błędu a niekorzystnem rozporządzeniem mieniem. Co do jakości środka, użytego celem wywołania błędu, ustawa nie przewiduje żadnych ograniczeń. (28. IX. 1934 r., 1 K. 528/34).

Art. 267 k. k. 1. Występek z art. 267 k. k. polega na dochodzeniu z dokumentu pokrytej już (należności lub na zbyciu takiego dokumentu, niezależnie od okoliczności posiadania lub nieposiadania przez sprawcę do pokrzywdzonego jakiegokolwiek jeszcze innego roszczenia majątkowego z innego tytułu. (7. XI. 1934 r., 1 K. 766/34).

2. Pod przepis art. 267 k. k. podpada każda forma postępowania urzędowego, zmierzająca do przymusowego ściągnięcia należności, a więc wytoczenie skargi sądowej, złożenie podania o klauzulę egzekucyjną, zgłoszenie roszczenia w postępowaniu spadkowym, konkursowem i t. p. (9. XI. 1934 r., 3 K. 1068/34).

Art. 270 k. k. 1. Dla odpowiedzialności z art. 270 k. k. istotną jest świadomość sprawcy, że narusza cudze prawo polowania lub rybołówstwa. (5. XI. 1934 r., 1 K. 760/34).

2. Wykonywanie czynności wchodzących w skład pojęcia polowania (art. 2 rozp. Prez. Rzplitej z 3. XII. 1927, Dz. Ust. poz. 934) w miejscach ogrodzonych, w razie ich bezprawności stanowią przestępstwo zwykłej kradzieży.

Chodzenie ze strzelbą nabitą po cudzym terenie łowieckim w celu polowania zawiera znamiona usiłowania dokonania występku przewidzianego w art. 270 k. k. (8. X. 1934 r., 2 K. 942/34).

Art. 282 k. k. 1. Zamiar pokrzywdzenia wierzycieli nie jest istotny dla przestępstwa z art. 282 k. k.; posiadanie więc przez sprawcę innego majątku, wystarczającego na zaspokojenie wierzycieli, nie wyklucza bytu przestępstwa z art. 282 k. k.

Zajęcie pretensji u dłużnika powoduje zakaz płacenia wierzycielowi i dłużnik, który mimo tego zakazu płaci, zaś wierzyciel, który tą należną mu sumą wbrew zakazowi rozporządza, usuwa to konkretne mienie z pod egzekucji; odpowiedzialność innym majątkiem i możność zaspokojenia zeń wierzyciela nie zmienia faktu usunięcia konkretnego mienia z pod egzekucji.

Przepis art. 282 k. k. obejmuje udaremnienie egzekucji przez usunięcie zajętego mienia, a nie udaremnienie realizacji roszczenia, dla którego ściągnięcia dozwolono egzekucji. (31. X. 1934 r., 2 K. 358/34).

2. Art. 282 k. k., w przeciwieństwie do art. 276 i 278 k. k., nie wymaga, by sprawca działał na szkodę wierzyciela, i do istnienia tego przestępstwa wymagane jest tylko, by sprawca działał w zamiarze udaremnienia egzekucji, kwestja zaś, jakimi powodował się pobudkami, jest dla tego przestępstwa obojętna, jak również obojętna jest okoliczność, czyją własnością jest mienie. (24. IX. 1934 r., 2 K. 832 i 833/34).

Art. 283 k. k. Przy przestępstwie z art. 283 k. k. ustalenie czynników — chęci zysku i udaremnienia przetargu nie jest niezbędne, skoro zostały ustalone podstępność działania i odsunięcie innej osoby od udziału w przetargu, przyczem sposób tego odsunięcia innej osoby jest obojętny. (24. IX. 1934 r., 2 K. 897/34).

Art. 286 k. k. Popełniony przez urzędnika podczas urzędowania lub w związku z urzędowaniem czyn, zawierający znamiona przestępstwa ogólnego (np. przestępstwa przeciwko zdrowiu, mieniu, wolności i t. p. — art. 291 k. k.) może podpadać pod przepis art. 286 k. k. na podstawie ogólnej zasady o zbiegu ustaw karnych w myśl art. 36 k. k. (Postanowienia składu 7 sędziów 26. I. 1935 r., 2 K. 982/34).

Art. 287 k. k. Wystawienie nieprawdziwego pokwitowania w przypuszczeniu, że dopłata nastąpi i tern samem pokwitowanie w przyszłości będzie odpowiadało prawdzie, powoduje potrzebę rozważenia tej obrony pod kątem błędu co do okoliczności, należącej do istoty czynu (§ 1 art. 20 k. k.).

Kwitowanie odbioru pieniędzy przez funkcjonariusza magistratu dla Kasy Chorych, nie odbiera działaniu znamion działania w charakterze urzędnika. (10. I. 1935 r., 3 K. 1542/34).

Art. 289 k. k. 1. Każde działanie, sprzeczne z interesem Państwa w zakresie organizacji tej czy innej dziedziny życia zbiorowego, jest działaniem na szkodę Państwa w rozumieniu art. 106, 107, 109 i 289 k. k., o ile pozatem odpowiada cechom działania, w tych przepisach określonego; nie jest przytem konieczne, aby szkoda rzeczywiście nastąpiła, lecz wystarcza sama jej możliwość.

2. Działanie, mogące utrudnić lub udaremnąć wykrycie sprawców i dowodów przestępstwa na szkodę Skarbu Państwa jest działaniem na szkodę Państwa w rozumieniu art. 289 i innych k. k. (3. XII. 1934 r., 1 K. 602/34).

Art. 290 k. k. 1. Korzyść w rozumieniu art. 290 k. k. musi być albo zachętą do wykonania danej czynności urzędowej, lub wynagrodzeniem za jej dokonanie. Czynnością urzędową jest czynność, którą miał wykonać urzędnik, albo już wykonał w sferze urzędowania, chociażby z naruszeniem podziału pracy w urzędzie lub wewnętrznego regulaminu. Nie traci tego charakteru i taka czynność,

którą dany urzędnik w sferze swego urzędowania miał prawo, lecz nie miał obowiązku dokonać. Musi to być czynność, wchodząca chociażby pośrednio w sferę urzędowania danego urzędnika. Czynność, wychodząca całkowicie poza tę sferę, nie będzie czynnością urzędową.

Urzędnik, dzięki zajmowanemu stanowisku, ułatwiający komuś za pieniądze załatwienie spraw w innych urzędach, nie podpadnie pod art. 290 k. k. (14. XII. 1934 r., 1 K. 919/34).

2. Z art. 290 k. k. odpowiadać może nie tylko urzędnik, który daną sprawę rozstrzyga ostatecznie, ale i ten, który jest powołany do czynności przygotowawczych lub opiniodawczych w postaci sporządzenia projektów rozstrzygnięć, wniosków i t. p. (14. XII. 1934 r., 2 K. 1497/34).

Art. 292 k. k. Strażnik celny jest urzędnikiem w rozumieniu art. 292 k. k., a jego udział w rewizji domowej jest czynnością urzędową. (27. 28. IX. 1934 r., 1 K. 391/34).

2. Magazynier Polskich Kolei Państwowych jest urzędnikiem w rozumieniu art. 286 k. k. (19. XI. 1934 r., 2 K. 1182/34).

Kodeks postępowania karnego.

Art. 427, 428 k. p. k. Okoliczności, określone w § 2 art. 14 k. k. nie są okolicznościami wyłączającymi przestępność czynu lub poczytanie winy (art. 428 k. p. k.) ani też ustawowymi okolicznościami łagodzącymi, które ma na myśli art. 427 k. p. k. Uzasadniona przeto wynikami przewodu sądowego możliwość uznania skutku przestępnego z winy nieumyślnej, daje podstawę do zadania ewentualnego nie zaś pytania dodatkowego. (18. X. 1934 r., 3 K. 1146/34).

Art. 441 k. p. k. Przysięgli tak samo jak i sędziowie, orzekają na mocy przekonania, opartego na swobodnej ocenie dowodów (art. 404, 441 k. p. k.), a kwestja słuszności tego przekonania nie może być przedmiotem sprawdzania (art., 10 k. p. k.). 5.10.1934 r., 2 K. 1060/34).

Art. 444 k. p. k. Zaprzeczenie pytania głównego bez zastrzeżeń, przewidzianych w art. 444 k. p. k. co do rozboju, wyłącza tern samem winę i składowej części tegoż przestępstwa t. j. kradzieży (22. XI. 1934 r., 3 K. 1353/34).

Art. 445 k. p. k. Uchwała przysięgłych nabiera mocy dopiero w chwili, gdy stała się podstawą wyroku sądowego (art. 454 k. p. k.), przed tym zaś momentem uchwała, t. j. jej istotna, zgodna nawet z rzeczywistą wolą przysięgłych treść, może ulec modyfikacjom spowodu swej niezrozumiałości (art. 449 k. p. k.) a nawet zupełnemu uchyleniu (art. 450 k. p. k.).

Pisemna uchwała przysięgłych, będąc widomem przedstawieniem wyników ich głosowania, a więc protokołem, który ma stwierdzić rzeczywisty wynik głosowania i rzeczywistą treść osądze-

nia sprawy, może ulec sprostowaniu w sposób przewidziany w art. 240 k. p. k. (7. XII. 1934 r., 3 K. 1475/34).

Art. 450 k. p. k. Zastosowanie przepisu art. 450 k. p. k. zależy wyłącznie od swobodnego jednomyślnego uznania trybunału, które nie może być przedmiotem kontroli kasacyjnej. (18. X. 1934 r., 3 K. 1146/34).

Art. 467 k. p. k. Oddalenie wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o przyznanie prawa ubogich nie może być utożsamiane z odmową przyjęcia kasacji. (12. XI. 1934 r., 2 K. 1291/34).

Art. 479 k. p. k. I. Pokrzywdzony, który brał udział w sprawie, winien być zawiadomiony o terminie rozprawy odwoławczej niezależnie od tego czy mógł założyć i czy założył apelację. (19. XII. 1934 r., 2 K. 1406/34).

2. W fakcie wniesienia powództwa nie mieści się jeszcze objaw woli pokrzywdzonego skierowanej na ukaranie.

Przez „udział w sprawie w charakterze strony” w rozumieniu § 2 art. 479 k. p. k. należy rozumieć wyłącznie udział w charakterze określonym w art. 67 k. p. k. i udziału tego nie można rozszerzać na udział w charakterze powoda cywilnego.

Pokrzywdzonemu zatem, który występował w sądzie grodzkim tylko w charakterze powoda cywilnego, nie przysługuje prawo apelacji co do orzeczenia o winie. (29. XI. 1934 r., 2 K. 1237/34).

Art. 490 § 3 k. p. k. Przeprowadzenie dowodu w postępowaniu odwoławczym w drodze rekwizycji nie obraża zasady uszności procesu. (10. I. 1935 r., 3 K. 1542/34).

Art. 491 k. p. k. W wypadku wydania przez sąd okręgowy wyroku uniewinniającego, sąd apelacyjny rozstrzyga sprawę — wśród warunków przewidzianych w art. 491 k. p. k. — jednoosobowo. (17. X. 1934 r., 3 K. 816/34).

Art. 492 k. p. k. Odrzucenie wniosku o ponowienie dowodu ze świadka na tej podstawie, że w protokóle zeznania tego świadka jest dopisek wpisany tylko innym atramentem, a nie obcą ręką, stwierdza sam przez się brak przesłanek z art. 492 k. p. k. (10. XII. 1934 r., 2 K. 1390/34).

Art. 493 k. p. k. I. Współoskarżony w I instancji nie może być uważany przy powołaniu się nań dopiero w II instancji za „nowy” dowód w rozumieniu art. 493 k. p. k. i badanie go w charakterze świadka w II-ej instancji, po uprawomocnieniu się względem niego wyroku I-ej instancji, zależy od uznania sądu. (7. XII. 1934 r., 3 K. 1285/34).

2. Przepis § 1 punktu „b” art. 493 k. p. k. nie daje prawa sądowi do odrzucenia nowego dowodu z tego względu, że skutek nie-

dbalstwa lub nieoględności oskarżonego stał mu się on znany dopiero po wydaniu zaskarżonego wyroku. (15. X. 1934 r., 1 K. 644/34).

3. Z treści przepisu § 4 art. 493 k. p. k. wynika, że sąd odwoławczy nie może odmówić prokuratorowi przyjęcia dowodu, niezależnie od okoliczności, czy dowód ten objęty jest przepisami §§ 1 i 2 art. 493 k. p. k., czy też przepisem § 3 art. 493 k. p. k. (19. XI. 1934 r., 2 K. 1310/34).

Art. 499 k. p. k. Podstawą orzeczenia sądu odwoławczego jest wyrok sądu I-ej instancji w granicach apelacji i ocenie tego sądu zasadniczo podlega tylko to, co zostało rozstrzygnięte wyrokiem sądu I-ej instancji, natomiast nie ma sąd odwoławczy obowiązku rozstrzygać kwestyj, należących w I-ej instancji do właściwości sądów niższych, przez sądy z jakiegokolwiek powodu nierozpoznanych, aczkolwiek orzeczenie takie, w zakresie sądu niższego, nie byłoby w myśl przepisu § 2 art. 13 k. p. k. nieważne. (3. XII. 1934 r., 2 K. 1369/34).

Art. 500 lit. „a” k. p. k. Przez „zwiększenie” kary rozumieć należy nietylko samo ilościowe podwyższenie wysokości kary, lecz wszelkie podniesienie stopnia dolegliwości kary i jej skutków, odebranie ustawowych możliwości nieodcierpienia kary (amnestja, warunkowe zawieszenie) wogóle co w rezultacie pogarsza w stosunku do wyroku I-ej instancji dół skazanego, w zakresie kary. (3. X. 1934 r., 1 K. 707/34).

Art. 500 lit. b k. p. k. W myśl art. 501 k. p. k. sąd odwoławczy również w przypadku, gdy przedmiotem apelacji jest wyłącznie orzeczenie o karze, nie tylko może, lecz ma obowiązek rozważyć z urzędu kwestję winy, gdy w toku przewodu apelacyjnego wyjdą na jaw okoliczności, wskazujące na błędną kwalifikację czynu, lub brak cech przestępstwa. (23. X. 1934 r., 2 K. 1220/34).

Art. 505 k. p. k. Egzemplarz druku maszynowego, zaopatrzony u góry stemplem urzędu, a nieposiadający podpisu przedstawiciela tego urzędu, nie może być uważany za wywód kasacyjny w rozumieniu art. 505 k. p. k. (4. XI. 1934 r., 1 K. 901/34).

Art. 507 k. p. k. Wpłacenie kaucyj kasacyjnych w obligacjach Pożyczki Narodowej nie odpowiada przepisowi art. 507 k. p. k., który przewiduje wpłacanie kaucji w walucie obiegowej. (7. XI. 1934 r., 2 K. 1192/34).

Art. 508 k. p. k. Przepis art. 508 k. p. k. zwalnia od składania kaucji kasacyjnej tylko oskarżonych (skazanych) a nie odnosi się do osób, uprawnionych do złożenia kasacji (art. 476 i 505 § 2 k. p. k.), nie będących ani oskarżonymi ani skazanymi.

Ojciec przeto oskarżonego niepełnoletniego, skazanego na karę pozbawienia wolności powyżej dwu lat, składając w myśl art. 476

k. p. k. kasację, nie jest zwolniony od wpłacania kaucji kasacyjnej. (29. X. 1934 r., 2 K. 1205/34).

Art. 509 § 2 k. p. k. Częściowe uchylenie wyroku przez Sąd Najwyższy na skutek wniesionej kasacji nie może być uważane za jej oddalenie w rozumieniu art. 509 § 2 k. p. k. i nie powoduje przelania kaucji kasacyjnej na rzecz Skarbu Państwa. (5. X. 1934 r., 2 K. 1000/34).

Art. 513 § 1 k. p. k. Okoliczność, że jeden ze współoskarżonych został skazany według przepisu łagodniejszego, mimo stwierdzenia tego samego stanu faktycznego, nie może stanowić zarzutu kasacyjnego, gdyż skazanie takie, nie narusza praw oskarżonych. (3. I. 1935 r., 2 K. 1528/34).

Art. 546 k. p. k. Do zaliczenia czasu pozbawienia wolności jaki ubiegł między wyrokiem pierwszej a wyrokiem drugiej instancji (art. 546 k. p. k., powołany jest Sąd I-ej instancji, którą w danej sprawie wyrokował (art. 555 k. p. k.). Art. 500, lit. c. k. p. k. jako przepis w odniesieniu do art. 546 k. p. k. interpretacyjny a nie konstytutywny, nie pozostaje z nim w sprzeczności, ani go też nie uchyla. (17. X. 1934 r., 3 K. 1131/34).

Art. 555 i 602 k. p. k. Wątpliwość co do tożsamości osoby, którą należało sądzić, z osobą, którą sądzono i skazano, jest przeważnie równoznaczna z wątpliwością co do tego, czy nie został skazany człowiek niewinny i uzasadnia w myśl art. 602 k. p. k. wznowienie postępowania.

W tych wypadkach natomiast, gdy niema wątpliwości co do tożsamości osoby skazanej z osobą oddaną pod sąd i błąd sprowadza się tylko do mylnego oznaczenia w wyroku imienia, nazwiska, wieku, pochodzenia i t. p. oskarżonego, przepisy o wznowieniu nie mogą mieć zastosowanie, a sprostowanie może nastąpić w trybie art. 555 k. p. k. (8. X. 1934 r., 2 K. 936/34).

V. Przepisy wprowadzające kodeks postępowania karnego.

Art. 11 § 2. 1. Przepis § 2 art. 11 przep. wpraw. k. p. k. jest przepisem wyjątkowym w stosunku do art. 255 i 256 k. k.; dotyczy tylko zniewag urzędników państwowych, i ściganie jest zależne od istnienia „interesu publicznego”, który ustala Prokurator, nadto odmiennie od §§ 3 i 4 art. 255 k. k., § 2 art. 11 przep. wpraw. k. p. k. dotyczy tylko zniesławienia z powodu pełnienia obowiązków urzędowych! i służbowych lub w związku ze stanowiskiem urzędnika, podczas gdy przepisy art. 255 i 256 k. k. warunki ścigania z oskarżenia prywatnego lub na wniosek (art. 56 k. p. k.) ujmują ogólniej. (12. X. 1934 r., 1 K. 425/34).

2. Przepis § 2 art. 11 przep. wprowadz, k. p. k. dotyczy ścigania za niewagi, doznane przez urzędników i nie stosuje się do ścigania zniewag, dokonanych przez urzędników w stosunku do osób prywatnych. (18. IX. 1934 r., 3 K. 831/34).

3. Przepis § 2 art. 11 przep. wpraw. k. p. k. uprawnia do wniesienia oskarżenia z urzędu wogóle oskarżyciela publicznego, w przeciwstawieniu do art. 73 k. p. k., który objęcie oskarżenia prywatnego zastrzega wyraźnie prokuratorowi.

Wymóg „interesu publicznego” z § 2 art. 11 przep. wpraw. k. p. k. zależy od swobodnego uznania uprawnionego oskarżyciela, co wyraża się we wniesieniu i popieraniu oskarżenia i oskarżyciel nie jest obowiązany udzielać sądowi wyjaśnień ani specjalnie podkreślać przyczyn wniesienia skargi publicznej. (12. X. 1934 r., 3 K. 940/34).

VI. Ustawa karna skarbową z 18. III. 1932 r. (Dz. Ust. poz. 355).

Art. 6 i 7 u. k. s. Zarówno kodeks karny jak i ustawa karna skarbową stoją na stanowisku indywidualizacji winy i odpowiedzialności, traktując podżeganie i pomocnictwo jako samodzielne przestępstwa — i nie jest sprzeczne ani z brzmieniem, ani też z duchem tych ustaw orzeczenie wyższego wymiaru kary pomocnikowi lub podżegaczowi, o ile sąd wyrokujący uważa to za wskazane i słuszne, z uwagi na stopień napięcia ich przestępnej woli. (4. X. 1934 r., 2 K. 958/34).

Art. 7 § 2 u. k. s. Niewymierne w art. 7 § 2 u. k. s. „pozbawiania” przedmiotów pochodzących z przestępstwa karno-skarbowego nie stanowi, w myśl zasad ustawodawstwa karnego, o bezkarności takiego zbywania. (28. XI. 1934 r., 2 K. 1226/33).

Art. 20 u. k. s. I. Na ustalenie najwyższej i najniższej granicy wysokości kary pieniężnej nie ma najmniejszego wpływu przepis art. 20 u. k. s., który ustanawia jedynie sposób zamiany kary pieniężnej na areszt, ustalając najwyższy i najniższy dopuszczalny wymiar zastępczego aresztu. (25. X. 1934 r., 2 K. 1063/34).

2. Przepis § 3 art. 20 u. k. s. obejmuje zarówno karę aresztu zastępczego, orzeczoną zamiast kary pieniężnej, jak i zamiast dodatkowej kary pieniężnej, zastępującej konfiskatę. (27—28. IX. 1934 r., 1 K. 391/34).

Art. 31 u. k. s. 1. Sąd może na zasadzie swobodnej oceny z art. 31 u. k. s. uznać, że tylko jeden z dwóch rodzajów kar ustawowo przewidzianych, ulega złagodzeniu stosownie do przyjętych przez sąd okoliczności łagodzących w każdym poszczególnym wypadku. (6. XI. 1934 r., 3, K. 1080/34).

2. W przypadku przestępstwa skarbowego, stanowiącego występki, kara aresztu może być wymierzona jedynie w tygodniach, miesiącach i latach i może trwać najmniej tydzień, w przypadku zaś wykroczenia skarbowego, może być wymierzona w dniach, tygodniach i miesiącach i conajmniej na przeciąg jednego dnia (art. 7 pr. o wykrocz.).

Tej zasady nie może zmienić przepis art. 31 § 1 u. k. s. i w przypadku jego zastosowania sąd, łagodząc karę, nie może jej wymierzyć poniżej ustawowego wymiaru kary, przewidzianego dla danego rodzaju kary, a więc, jeśli czyn przestępny jest występkiem skarbowym, nie może ani wymierzyć kary aresztu poniżej tygodnia, ani obliczyć ją w dniach, chociażby wymierzył karę dłuższą niż tydzień. (13. XI. 1934 r., 2 K. 1091/34).

Art. 45 u. k. s. Karygodne jest nie sprowadzenie z zagranicy, lecz wprowadzenie towaru do wolnego obrotu bez opłat celnych. Towary, przechodząc pocztą z zagranicy na terytorjum Państwa, wprowadzone będą dopiero po przejściu przez Urząd Celny, lub z obejściem tego urzędu. (27—28. IX. 1934 r., 1 K. 391/34).

Art. 49 u. k. s. Przepis art. 49 u. k. s. nie może mieć zastosowania w wypadku oczywistego przemytu. (28. XI. 1934 r. 3 K. 1201/34).

Art. 61 u. k. s. 1. Sam charakter przestępstwa przewidzianego w art. 61 u. k. s. wskazuje na to, że może być ono popełnione tylko % winy umyślnej. (8. I. 1935 r., 2 K. 1535/34).

2. Dla bytu przestępstwa z art. 61 u. k. s. konieczne jest ustalenie, że legalny plantator odstępkuje surowiec osobom trzecim lub zatrzymuje go dla własnego użytku, w braku zaś takiego zamiaru sprawcy, bezprawne posiadanie tytoniu może ulegać karze z art. 63 lub 64 u. k. s. (4. X. 1934 r., 2 K. 999/34).

Art. 85 u. k. s. Nabywanie spirytusu po cenach ulgowych, przez wprowadzenie w błąd, że będzie on użyty na cele przemysłowe i następnie puszczenie w obrót konsumcyjny tego spirytusu po cenie znacznie wyższej, stanowi przestępstwo nietylko z art. 264 k. k. lecz i z art. 85 u. k. s. (27. XI. 1934 r., 2 K. 1169/34).

Art. 114 u. k. s. 1. Dla bytu przestępstwa z art. 114 lit. b u. k. s. wymaga się uczestniczenia w jakiegokolwiek działalności loteryj obcokrajowej na obszarze Polski.

Przestępstwo z art. 114 lit. b u. k. s. staje się dokonane z chwilą dopełnienia warunków, dających prawo do udziału w grze.

Bierne zachowanie się, np. zatrzymanie losu, nadesłanego z zagranicy w prezencie, może stanowić przestępstwo, o ile los zatrzymano w zamiarze wzięcia udziału w grze. (4. X. 1934 T., 3 K. 910/34).

2. Przepisy lit. „c”, „d” i „e” art. 114 u. k. s. wykluczają w sposób kategoriyczny wszelką możliwość stosowania jakichkolwiek kombinacji przy dokonywaniu sprzedaży losów loterii państwowej i sprzedaż losów na raty jest zabronione pod wszelką postacią. (6. XI. 1934 r., 2 K. 1119/34).

3. Urządzenie wystawy obrazów za wstępem 50 gr. od osoby z losowaniem co sobotę numerowanych odcinków biletów wstępu z «alego tygodnia, z tern że posiadacz wylosowanego numeru otrzymuje jako premję jeden obraz, nie stanowi loterii w rozumieniu przepisów § 6 rozp. Min. Skarbu z 7 maja 1924 r. (Dz. Ust. poz. 541) oraz art. 114 u. k. s., jeśli celem wystawy było propagowanie sztuki malarskiej. (26. X. 1934 r., 2 K. 1321/34).

4. Przykładem loterii, obliczonej na zysk bezpośredni, będzie loterja, której losy nie posiadają same w sobie żadnej wartości i nie przynoszą żadnej bezpośredniej korzyści, a tylko dają prawo do udziału w losowaniu. Natomiast loterją mającą na celu bezpośredni zysk, będzie przedsiębiorstwo, zapewniające nabywcom pewnej ilości przedmiotów, posiadających wartość ekonomiczną (po normalnej nawet cenie), prawo udziału w losowaniu pewnej premji. (26. X. 1934 r., 2 K. 1321/34).

Art. 116 u. k. s. Poza przedsiębiorcą, o ile ten sam wyprowadził, wyprowadzić zlecił, lub zgodził się na wyprowadzenie piwa bez wpisania do ksiąg, osoba, mie będąca przedsiębiorcą, ani uczestnikiem (art. 6 u. k. s.) w działaniu przedsiębiorcy, ponosi samodzielną odpowiedzialność karną za wyprowadzenie piwa, jeśli ma równocześnie obowiązek zapisania go w rubryce rozchodu, lub czuwania nad prawidłowym prowadzeniem tej rubryki. (20. XII. 1934 r., 1 K. 935/34).

Art. 134 § 2 lit. 2 b u. k. s. Przepis art. 134 § 2 b) u. k. s. pozostaje przestępstwem nawet w wypadku winy nieumyślnej (art. 5 u. k. s.) i bez względu na zasięg winy ulega karze z art. 46 u. k. s. (28. XI. 1934 r., 3 K. 1201/34).

Art. 234 u. k. s. Zezwolenie Ministra Skarbu, wymagane przez art. 234 u. k. s. dla wznowienia postępowania, musi, jako przesłanka procesowa, znaleźć w sprawie wyraźne stwierdzenie. Forma tego stwierdzenia jest obojętna i może to być decyzja o wznowieniu, podpisana przez samego Ministra lub przez prawnie zastępującego go organ, lub jakikolwiek inny dokument, ale wyraźnie stwierdzający, że nastąpiło pozwolenie Ministra na wznowienie sprawy. Wniosek Minister. Skarbu nie wystarcza (4. XII. 1934 r., 1 K. 884/34).

Art. 236 u. k. s. Przepis art. 236 u. k. s. nie podlega rozszerzającej wykładni. Sanckje karne w rozumieniu tego przepisu nie obejmują przedawnienia wyrokowania. (6. XI. 1934 r., 1 K. 756/34).

VII. Ustawa z 15. XII. 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym. (Dz. Ust. poz. 110/32).

Art. 23. 1. Sprzedaż towaru, wchodzącego w zakres zakładu gastronomicznego, celem spożycia poza zakładem nie stanowi oddzielnego przedsiębiorstwa, wymagającego nabycia odrębnego świadectwa przemysłowego. W wypadku jednak, gdy sprzedaż wędlin odbywa się w pokoju lokalu przedsiębiorstwa nie z bufetu a z oddzielnego miejsca i przez oddzielną obsługę, sprzedaż taka bez świadectwa przemysłowego na prowadzenie drobnej sprzedaży wędlin stanowi obrazę art. 98 w zw. z przepisami cz. II. A. rozdz. I zał. do art. 23 ust. o państw. podatku przemysł. (25. X. 1934 r., 2 K. 1022/34).

2. Cechą, wpływającą na określenie rozmiarów przedsiębiorstwa w myśl Cz. II. lit. A dz. I kat. III ustęp 2 zał. do art. 23 ustawy o państwowym podatku przemysłowym, jest zatrudnienie w przedsiębiorstwie dorosłego najemnego subiekta handlowego, przy czym wyrażenie „najemny” oznacza, że subiekt handlowy pracuje na podstawie umowy o najmie pracy, zobowiązującej go do określonych usług za pewne wynagrodzenie, podstawą zatem do określenia, czy dany pracownik zakładu handlowego jest subiektem handlowym, może być tylko treść umowy między właścicielem przedsiębiorstwa a pracownikiem. (13. XI. 1934 r., 3 K. 1132/34).

3. Pracownik handlowy (subiekt), pracujący zasadniczo w jednym dziale, który jednak również pomaga w pracy w innym dziale przedsiębiorstwa, gdy potrzeba tego wymaga, winien być uznany za pracownika w obu tych działach.

Robienie porządków i załatwianie posyłek przez pracownika, którego istotną czynnością jest obsługiwanie gości, nie odbiera mu w małym przedsiębiorstwie handlowym charakteru subiekta. (27. VIII. 1934 r., 2 K. 785/34).

4. Sposób przetwarzania gazu, dostarczonego konsumentom przez gazownię, jest okolicznością obojętną dla zaliczenia gazowni do przedsiębiorstwa przemysłowego według rozdz. XVI cz. II lit. C taryfy do art. 23 (zał.) ust. o państw. podatku przemysł. (25. X. 1934 r., 2 K. 1102/34).

5. Osoba upoważniona do izawodowych czynności parcelacyjnych nie jest pośrednikiem handlowym w rozumieniu ustawy o państw. podatku przemysł. (4. X. 1934 r., 2 K. 929/34).

Techników parcelacyjnych można zaliczyć do kategorii „innych techników” w rozumieniu art. 9 ust. o podatku przemysł. (4. X. 1934 r., 2 K. 929/34).

Art. 31. Nabycie świadectwa przemysłowego dla robót i dostaw zależne jest od faktycznego rozpoczęcia wykonywania tego

przedsiębiorstwa i jeśli przedsiębiorstwo było już czynne w I-em półroczu kalendarzowym, to obojętną jest okoliczność, że większość dostaw została uskutecznią dopiero w II-em półroczu, i dopłata w tym przypadku winna być uskutecznią w stosunku całorocznym. (15. IX. 1934 r., 2 K. 866/34).

Art. 98. 1. Doraźna sprzedaż i kupno waluty zagranicznej nie jest nikomu zabronią. Sąd, skazując za prowadzenie kantoru wymiany bez świadectwa przemysłowego, winien oprzeć swoje przekonanie na obiektywnych danych, jako to: charakter i wygląd przedsiębiorstwa, znaczna ilość wykrytej obcej waluty, regulowana sprzedaż jej i kupno. (28. XI. 1934 r., 1 K. 854/34).

2. W wypadku, gdy przedsiębiorstwo skupu zawodowego ksiąg handlowych nie prowadzi, natenczas wszelkich pomocników przedsiębiorstwa, dokonywających zakupu towarów należy traktować, jako samodzielnych przedsiębiorców skupu. (31. XII. 1934 r., 3 K. 1516/34).

3. W przypadku, gdy przedsiębiorstwo skupu zawodowego nie prowadzi prawidłowych ksiąg handlowych, zaś do czynności skupu używa specjalnych agentów lub też pracowników firmy, którzy pobierają za te czynności wynagrodzenie w formie prowizji, pracowników takich należy traktować z punktu widzenia podatku przemysłowego, jako samodzielnych przedsiębiorców skupu. (15. IX. 1934 r., 2 K. 884/34).

Art. 105. Podpis, jakkolwiek należy do formalnych wymagań zeznania o obrocie, nie decyduje o tem, od kogo zeznanie pochodzi i kto je złożył.

Odpowiedzialność podpisującego zeznanie za właściciela przedsiębiorstwa ulega rozpoznaniu według ogólnych zasad o pomocy lub podżeganiu.

Z art. 105 ustawy o państw. podatku przemysł., nie wynika presumpcja odpowiedzialności właściciela przedsiębiorstwa.

Udzielenie świadomie nieprawdziwych danych o wysokości obrotu może się przyczynić do uszczuplenia ustawowego należącego się podatku, mimo, że wysokość tego obrotu władze skarbowe ustaliły, niezależnie od tych zeznań, na podstawie innych źródeł i wysokości wyższej od zeznanego obrotu, nawet bowiem obrót przyjęty przez władze, może okazać się niższy od rzeczywistego. (28. IX. 1934 r., 2 K. 915/34).

VIII. Niemiecka ustawa prasowa z 7. V. 1874 r.

(Dz. Ust. Rzeszy str. 65).

§ 29. Przepis § 29 niem. ustawy prasowej z dnia 7 maja 1874 r. (Dz. Ust. poz. 65) stanowiący, iż do orzekania o wkroczeniach, po-

pełnionych zapomocą prasy, właściwe są wyłącznie sądy powszechne, nie uległ zmianie przez art. 16 przep. wpraw. k. k. i prawo o wykroczeniach. (2. X. 1934 r., 3 K. 913/34).

IX. Niemieckie rozp. ces. z 22. X. 1901 o specyfikach farmaceutycznych. (Dz. Ust. Rzeszy str. 38).

Pod pojęcie „trzymania na sprzedaż”, które stanowi istotne znamię naruszenia § 1 rozp. ces. z 22. X. 1901 str. 38 Dz. Ust. Rzeszy Niem. podpada wszelkie przygotowanie towaru w zamiarze sprzedaży go, bez względu na to, gdzie towar jest złożony, byle była możliwość dostarczenia towaru kupującemu z szybkością, przyjętą w danym rodzaju handlu.

Rozp. ces. z 22 października 1901 r. str. 38 Dz. U. Rzeszy Niem., wydane na podstawie § 6 niem. ordynacji przemysłowej, nie zostało uchylone rozp. ani też zmienione rozp. M. S. Wewn. z 30 czerwca 1926 r. Dz. Ust. poz. 406 o wyrobie i obrocie specyfików farmaceutycznych. (17. I. 1935 r., 3 K. 1646/34).

X. Dekret z 8. II. 1919 r. o miarach (Dz. Ust. poz. 661/28).

Art. 14 i 23 pkt. 2. Z treści art. 14 dekretu o miarach z dnia 8 lutego 1919 r. Dz. Ust. poz. 661/28 wynika, że odpowiedzialność karną ponosi, kto narzędzie miernicze stasuje lub przechowuje, zatem okoliczność, że osoba, która korzysta z nielegalnego narzędzia mierniczego, nie jest jego właścicielem, jest dla kwestji odpowiedzialności za użycie narzędzia w obrocie publicznym bez znaczenia. (18. XII. 1934 r., 3 K. 1365/34).

XI. Ustawa z 3. VI. 1924 r. o poczcie, telegraf je i telefonie (Dz. Ust. poz. 481/33).

Art. 29. Zawarte w art. 29 ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r., poz. 481/33 Dz. Ust. o poczcie, telegrafje i telefonie wyrażenie „utrzymuje w ruchu”, oznacza w ogólności stan, w którym zachodzi sama tylko możliwość używania aparatu radjowego do odbioru audycji radjowych. (27. XI. 1934, 3 K. 1164/34).

XII. Ustawa z 2. VII. 1924 r. o pracy młodocianych i kobiet. (Dz. Ust. poz. 636).

Art. 6. Z brzmienia art. 6 ust. z 2 lipca 1924 związku z rozp. Min. Pracy i Op. Społ. z 14 grudnia 1924 Dz. Ust. poz. 1023 wynika, że wymienione w tych przepisach świadectwa mają być nie tylko okazane, lecz złożone pracodawcy i przezeń w celach dowo-

dowych oraz kontroli inspekcji pracy zatrzymane. (23. X. 1934 r., 3 K. 975/34).

XIII. Rozp. Prez. Rzplitej z 4. VI. 1927 r. o ochronie rynku pracy (Dz. Ust. poz. 472/27 i 98/31).

Art. 9. Prawomocne rozstrzygnięcie sądowe w przedmiocie przestępstwa z art. 9 rozp. Prez. Rzplitej z 4. VI. 1927 r. o ochronie rynku pracy, dotyczy tylko tego jego fragmentu, który trwa do czasu wydania tego rozstrzygnięcia, zaczem dalsze trwanie bezprawnego stanu podlega ponownej represji karnej jako czyn odrębny. (23. X. 1934 r., 3 K. 985/34).

XIV. Rozp. Prez. Rzplitej z 10. VI. 1927 r. o wykonywaniu praktyki dentystrycznej (Dz. Ust. poz. 32/34).

Obowiązek zarejestrowania się w Ministerstwie Opieki Społecznej dotyczy tylko osób, które w myśl przejściowych przepisów art. 14 i nast. rozp. Prez. Rzplitej z dn. 10. VI. 1927 r. są uprawnione do samodzielnego wykonywania pewnych czynności techniczno-dentystrycznych w charakterze bądź techników dentystrycznych (art. 14—18), bądź uprawnionych techników dentystrycznych (art. 19), natomiast nie stosuje się do osób, wymienionych w art. 13 cyt. rozp., które wogóle nie mają prawa samodzielnego wykonywania czynności techniczno-dentystrycznych i których ustawa nietylko nie nazywa technikami dentystrycznymi, ale nawet wręcz zabrania im używania tego tytułu. (14. XII. 1934 r., 1 K. 928/34).

XV. Rozp. Prez. Rzplitej z 13. IX. 1927 r. o opodatkowaniu cukru (Dz. Ust. poz. 700).

Art. 5, 8, 48. Z określenia w art. 38 rozp. Prez. Rzplitej z 13 września 1927 o opodatkowaniu cukru momentu, w którym cukier ulega opodatkowaniu wynika, że art. 8 dotyczy tak obrotu handlowego jak i gospodarczego.

Art. 5 pow. rozp. nie wyłącza spod opodatkowania syropu, uzyskanego sposobem domowym i przeznaczonego do użytku domowego, zaś *art. 48* nie ogranicza przepisu do przemysłowego tylko wyrobu cukru, w rozumieniu ust. 2 art. 1 cyt. rozporządzenia. (29. X. 1934 r., 3 K. 1005/34).

XVI. Rozp. Prez. Rzplitej z 23. XII. 1927 r. o granicach Państwa (Dz. Ust. poz. 996).

Art. 22. Czynna pomoc do popełnienia przestępstwa może się przejawić tak w pozytywnem działaniu jak i zaniechaniu, które

musi polegać na pogwałceniu obowiązku prawnego do działania i zostawać w związku przyczynowym z przestępstwem zamierzonym (§ 2 art. 29 k. 'k.), dokonaniem lub usiłowaniem (§ 2 art. 29 k. k.).

Niezameldowanie przez gospodarza albo zarządcę realności osób przybyłych, może stanowić pomoc do nielegalnego przekroczenia granicy (art. 22 rozp. Prez. Rzplitej z 23 grudnia 1927 o granicach Państwa), jeśli istniał obowiązek meldowania i jeśli sprawca miał świadomość tego, że osoby te zatrzymały się u niego w celu nielegalnego przejścia granicy i miał zamiar w ten sposób dopomóc im do przestępstwa. (10. XII. 1934 r., 3 K. 1412/34).

XVII. Rozp. Prez. Rzplitej z 6. II. 1928 r. o prawie o ustroju sądów powszechnych (Dz. Ust. poz. 93128 i poz. 863/32).

Art. 23 i 24. Przepis art. 24 u. s. p. nie stoi na przeszkodzie do stosowania art. 23 u. s. p. względem sądów przysięgłych i przeto jeden z członków trybunału sądu przysięgłych może być zastępczo powołany spośród sędziów grodzkich. (24. IX. 1934 r., 2 K. 992/24).

Art. 60 i nast. 1. Zastosowanie przepisów art. 60 i nast. u. s. p. nie jest zawisłe od uprzedniego wysłuchania usprawiedliwienia lub innych wyjaśnień osoby, której dotyczy, odmowa więc udzielenia głosu obrońcy w celu usprawiedliwienia swego spóźnienia się na rozprawę nie stanowi żadnego uchybienia procesowego. (31. X. 1934 r., 2 K. 1194/34).

2. Zarządzenia przewodniczącego, albo sędziego orzekającego, wydane na podstawie art. 313 k. p. k. i art. 60—64 u. s. p. w wykonaniu policji sesyjnej, mogą się odnosić jedynie do naruszenia spokoju i porządku w czasie trwania rozprawy i winny być wciągnięte do protokołu i na rozprawie ogłoszone (art. 235 lit. e k. p. k.).

Wciągnięciu postanowienia do protokołu i jego ogłoszeniu nie może przeszkadzać fakt, że osoba wykraczająca przeciw porządkowi, po popełnieniu czynu, wydali się z sali rozpraw. (26. X. 1934 r., 2 K. 1459/34).

XVIII. Rozp. Prez. Rzplitej z 16. II. 1928 r. o karach za szpiegostwo (Dz. Ust. poz. 160).

Agent zagranicznego wywiadu, działający na rzecz tegoż wywiadu, choćby za zezwoleniem i wiedzą władz polskich, zmierzających do zdekonspirowania owego wywiadu, działa jednak także i na jego korzyść, udzielenie przeto wiadomości takiemu agentowi stanowi udzielenie ich osobie, działającej w interesie obcego rządu, i czyn oskarżonego, choćby był sprowokowany przez takiego agenta, nie staje się przeto bezkarny.

Również w przypadku, gdy agent tylko pozornie występuje w imieniu obcego rządu, czyn oskarżonego nie przestaje być bezkarny, lecz stanowi wówczas nieudolne usiłowanie z 2 art. 23 k. k.

Wskazanie agentowi obcego rządu nazwisk osób pracujących dla wywiadu polskiego, stanowi udzielenie informacji, które muszą być utrzymane w tajemnicy i podpada pod przepis § 3 art. 1 rozp. z 16. II. 1928 r. o karach za szpiegostwo. (10. I. 1935 r., 2 K. 1619/34).

X/X. Rozp. Prez. Rzplitej z 16. III. 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. Ust. poz. 323).

Art. 14 i 53. Błędne zaszerogowanie w poczet pracowników umysłowych kilku osób, nie posiadających cech takich pracowników, nie może być uważane za równoznaczne z niedopełnieniem obowiązku prowadzenia wykazu (księgi) płacy, jeżeli nie wskazano, aby owo zaszerogowanie udaremniło lub utrudniło kontrolę władzy nadzorczej nad rozrachunkami oskarżanego z jego pracownikami umysłowymi, która to kontrola stanowi istotny cel wprowadzenia dla pracodawców obowiązku prowadzenia wykazów (ksiąg) płac dla pracowników umysłowych. (27. VIII. 1934 r., 3 K. 791/34).

XX. Rozp. Prez. Rzplitej 22. III. 1928 r. o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych (Dz. Ust. poz. 384).

Art. 27. Pojęcie powoda cywilnego w procesie karnym (art. 74 § 1 k. pp. k.) jest węższe, niż pojęcie pokrzywdzonego (art. 62 k. p. k.), jako uprawnionego do wniesienia oskarżenia prywatnego (art. 63 § 1 k. p. k.) a nawet publicznego (art. 67 k. p. k.) i dochodzenia naruszenia lub zagrożenia wszelkiego dobra prawnego.

Dobrem prawnem w rozumieniu art. 62 k. p. k. jest dobro, które przysługuje prawnie danej osobie, jako dobro przyrodzone lub prawnie nabyte i chronione jest przez prawo.

Pojęcie powództwa z art. 27 ust. 2 rozp. Prez. Rzplitej z 22 marca 1928 r. o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych (Dz. Ust. poz. 384) nie można ograniczać do zakresu pojęcia powództwa z art. 74 § 1 k. p. k., rozszerzając je jednak do granic pokrzywdzenia z art. 62 k. p. k., należy mieć na względzie szczególne przepisy powołanego rozporządzenia.

„Ścigać” naruszenia praw patentowych, a zatem wystąpić przeciw naruszającym w drodze procesu karnego, może tylko właściciel lub współwłaściciel, t. j. osoby na rzecz których patent wpisany.

W przypadku przejścia własności patentu na inną osobę patent staje się dobrem prawnem, którego naruszenie upoważnia do reali-

zacji roszczeń w drodze przewidzianej w k. p. k., z chwilą zgłoszenia praw do rejestru patentów zgodnie z wymogami art. 19 rozp. Prez. Rzplitej z 22 marca 1928 r. (12. XI. 1934 r., 2 K. 647/34).

XX. Ustawa z 7. III. 1932 r. o rybołówstwie (Dz. Ust. poz. 357).

Art. 53. Przepięstwo z art. 53 ustawy o rybołówstwie, jako zagrożone z mocy art. 80 ustawy grzywną do 50 zł stanowi wykroczenie i ulega karze również, gdy zostało dokonane nieumyślnie. Dobra wiara nie wyłącza sama przez się karalności czynu, zawierającego cechy przestępstwa również i wtedy, gdy sprawca, aczkolwiek nie przewiduje przestępczości działania, może lub powinien przestępczość tę przewidzieć. (4. I. 1935 r., 3 K. 1513/34).

XXII. Ustawa z 11. III. 1932 r. o zgromadzeniach (Dz. Ust. poz. 450)

Art. 7. Statutowe prawo stowarzyszenia urządzania zabaw, widowisk i wszelkiego rodzaju kulturalnych rozrywek nie wyłącza, że zabawy te mogą się odbywać pod warunkami określonymi ustawą z 11 marca 1932 r. o zgromadzeniach.

Urządzenie przez takie stowarzyszenie zabawy pod gołem niebem bez wymaganego art. 7 cyt. ustawy zezwolenia właściwej władzy, nie nadaje przez to zabawie charakteru przypadkowego zbiegowiska z art. 162 k. k. lecz charakter zgromadzenia i ulega sankcji z art. 25 ustawy w stosunku do winnych pozostawiania na niej, mimo wezwania policji do rozejścia się. (23. X. 1934 r., 3 K. 919/34).

Art. 16, 17 i 25. Nieopuszczenie miejsca zgromadzenia po rozwiązaniu tegoż przez przedstawiciela władzy, wyczerpuje znamiona przestępstwa z art. 17 i 25 ustawy o zgromadzeniach z dnia 11 marca 1932 r., bez względu na zachowanie przy tem przez urzędnika przewidzianych art. 16 pow. ustawy formalności.

W myśl art. 12 § 1 przep. wpraw. k. k. i pr. o wykroczeniach, i art. 4 prawa o wykroczeniach odpowiedzialność za przestęstwo z art. 17 i 25 ustawy o zgromadzeniach, zachodzi także w razie popełnienia go z winy nieumyślniej. (2. X. 1934 r., 3 K. 1030/34).

XXIII. Rozp. Prez. Rzplitej z 25. IX. 1932 r. o wykonywaniu praktyki lekarskiej (Dz. Ust. poz. 712).

Art. 3 i 10. Z porównania treści obu ustępow art. 10 rozp. Prez. Rzplitej z dnia 25 września 1932 r. wynika, że przepis ten odnosi się tylko do osób, uprawnionych do wykonywania praktyki lekarskiej w rozumieniu art. 1 i 3 rzeczonego rozporządzenia.

Pobieranie zapłaty za leczenie przez nieuprawnionego do wykonywania praktyki lekarskiej, nie jest warunkiem ustawowej isto-

ty wykroczenia z art. 3 powoł. rozporządzeniem. (20. IX. 1934 r., 3 K. 876/34).

*XXIV. Rozp. Prez. Rzplitej z 21. X. 1932 r. o amnestji
(Dz. Ust. poz. 782).*

Art. 8. Amnestja nie dotyczy opłaty sądowej. (15. X. 1934 r., 3 K. 1097/34).

*XXV. Rozp. Prez. Rzplitej z 27. X. 1932 r. o prawie o broni,
amunicji i materiałach wybuchowych (Dz. Ust. poz. 807).*

Art. 22. Prawo posiadania broni, wynikające z pozwolenia władzy, jest prawem ściśle osobistem i nie może być przez uprawnionego na inną osobę przenoszone, ani też inaczej jak w granicach określonego art. 22-im ustęp 3 prawa o broni rozp. Prez. Rzplitej z dnia 27 października 1932 r. pozwolenia władzy, wykonywane. (27. XII. 1934 r., 3 K. 1165/34).

XXVI. Rozp. Prez. Rzplitej z 27. X. 1932 r. prawo o stowarzyszeniach (Dz. Ust. poz. 808).

Art. 17. Orzeczenie Sądu Okręgowego, wydane w myśl art. 17 rozp. z dnia 27 października 1932 r. zarówno pod względem formalnym (§ 1 art. 47 k. p. k.), jak i pod względem treści, jest postanowieniem, przeciw któremu nie służy ani apelacja, ani kasacja i na które niemożliwe jest zażalenie. (19. XII. 1934 r., 1 K. 976/34).

XXVII. Ustawa z 28. III. 1933 r. o biurach pisania podań oraz o zakazie udzielania porad prawnych i prowadzenia cudzych spraw (Dz. Ust. poz. 269).

Ustawa z 28 marca 1933, jako należycie ogłoszona (art. 81 Konstytucji z r. 1921), obowiązuje na całym terenie Państwa, przeto wydane na jej podstawie rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z 27 września 1933 poz. 544 Dz. Ust., obowiązuje również i bez względu na art 8ª statutu organicznego Województwa Śląskiego (ust. Konst. z 15. VII. 1920, poz. 497 i z 8. III. 1921, poz. 146 Dz. Ust.) na terenie Górnego Śląska, uchylając tem samem obowiązujące tam dotychczasowe przepisy tak niem. ust. przemysł, z r. 1900 jak i wydane na jej podstawie rozporządzenie prusk. Ministra przemysłu i handlu z 28. listopada 1901 i z 4 grudnia 1906 r.

Przepisy, wydanego na podstawie § 38 niem. ust. przemysł. 7, r. 1900, rozporządzenia niem. Min. dla handlu i przemysłu z 12

maja 1920, które zmieniło lub uchyliło przepisy omawianych rozporządzeń z r. 1901 i 1906, dla braku określonej aneksem do art. 88 traktatu wersalskiego (Dz. Ust. Rzplitej Nr. 35 z r. 1920) zgody Komisji Międzysojuszniczej, na Górnym Śląsku w życie nie weszły.

Naruszenie obowiązków, dotyczących sposobu prowadzenia biura w myśl przepisów §§ 27 i 28 rozp. Min. Spraw. Wewn. i Spr. z 27 września 1933, poz. 544 Dz. Ust. podpada pod przepis art. 7 ustawy z 28 marca 1933, poz. 269 Dz. Ust.

Z art. 17 ust. 1 ustawy z 28 marca 1933 wynika, że prawo używania tytułu obrońcy procesowego przysługuje osobom, którym Ministerstwo Sprawiedliwości zgodnie z ust. 4 § 157 upc. niem. z r. 1877 nadało prawo występowania na rozprawach sądowych, z czym tytuł ten nie przysługuje osobom prowadzącym cudze sprawy na podstawie § 35 niem. ust. przemysłowej z r. 1900.

W myśl § 4 art. 16 przep. wpraw. k. k. i pr. o wykr., do przestępstwa z § 148 niem. ust. przemysł, z 1900 r. stosują się przepisy rozp. Prez. Rzplitej z 22 marca 1928, poz. 365 Dz. Ust. zatem i szczegółowy przepis art. 58 tego rozporządzenia o przedawnieniu. (29. X. 1934 r., 3 K. 395/34).

XXVIII. Rozp. wykon. Prezesa Rady Min. z 31. III. 1933 r.

§ 9. Przedsiębiorca, urządzający zabawę publiczną lub widowisko, jest tylko inkasentem opłat, przypadających od rozsprzedanych biletów na rzecz Funduszu Pracy i Polskiego Czerwonego Krzyża (Dz. Ust. poz. 422/32) w razie niedojścia do skutku takiej zabawy lub widowiska i nierozsprzedania na nie biletów, nie ma on obowiązku uiszczenia tych opłat. (7. IX. 1934 r., 1 K. 539/34).

Stefan Błeszyński,
Prokurator Sądu Najwyższego.

ORZECZNICTWO CYWILNE SĄDU NAJWYŻSZEGO

I. USTAWODAWSTWO, OBOWIĄZUJĄCE NA OBSZARZE CAŁEGO PAŃSTWA

Ustawa z 1. VIII. 1919 r. o załatwianiu zatargów między pracownikami i pracodawcami rolnymi (Dz. Ust. poz. 394).

Art. 21. Postępowanie w komisji rozjemczej wymaga takich zasad i form, któreby umożliwiały w następstwie sądom uznanie, czy z orzeczenia komisji może być wydany tytuł wykonawczy; podstawowym zaś momentem pod tym względem jest potrzeba stwierdzenia, czy strona była powiadomiona o terminie rozprawy przez

komisję, przyczem nie wystarcza istnienie dowodu, iż komisja wysłała stronie wezwanie na rozprawę, lecz konieczny jest jeszcze dowód, że strona wezwanie to otrzymała. (5. II. 1935 — C I 2114). (Św.).

Godziny nadliczbowe.

Ustawa z 18. XII. 1919 o czasie pracy w przemyśle i handlu
(Dz. Ust. 1920 r. poz. 2 i Dz. Ust. 1933 r. poz. 734).

Art. 1. Postanowienia ustawy z 18. XII. 1920 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu nie odnoszą się do pracowników, zatrudnionych w ogrodnictwie, które według wyraźnego przepisu art. 2 p. 1 rozporządzenia Prezydenta R. P. z 7. IX. 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. Ust. poz. 468) nie jest przemysłem. (15. I. 1935 — C I 1495/34).

Z okoliczności, iż według rozporządzenia Prezydenta R. P. z 22. III. 1928 r. Dz. Ust. poz. 364 czas otwarcia niektórych zakładów handlowych i przemysłowych może przekraczać ilość godzin, przewidzianą w art. 1 ustawy o czasie pracy w przemyśle i handlu, nie wynika, ażeby i czas pracy poszczególnych pracowników był tern samem ponad normę przedłużony, zwłaszcza, że art. 15 powołanego rozporządzenia głosi wyraźnie, iż przepisy ustaw ochronnych w zakresie pracy pracowników najemnych, a w szczególności ustawy o czasie pracy w przemyśle i handlu, nie zostają w niczem naruszone postanowieniami tego rozporządzenia. (15. I. 1935 — C I 2125/34). (Św.).

Art. 16. Art. 706¹ ust. postępow., cyw., dający sądowi w sprawach o szkody i straty prawo przysądzenia wynagrodzenia w wysokości według swego uznania, nie może być stosowany w sprawach o wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych, ponieważ art. 16 ustawy o czasie pracy określa wysokość tego wynagrodzenia według ścisłej skali w zależności od ilości godzin nadliczbowej pracy w dzień, w nocy, tudzież w niedziele i święta, wskutek czego ilość ta musi być szczegółowo wykazana. (27. XI. 1934 — C I 1275/34). (Św.).

Ustawa z dnia 29 października 1920 o spółdzielniach
(Dz. Ust. Nr. 55, poz. 495).

Art. 33, 41. Rozwiązanie stosunku pracy na stanowisku członka zarządu spółdzielni pociąga za sobą utratę praw do reprezentowania spółdzielni bez potrzeby szczególnego odwołania z zarządu lub wykreślenia w rejestrze. (Wyrok z 10., V. 1935 — G III 631/34). (Li.).

Art. 86. Upadłość spółdzielni nie może być ogłoszona, dopóki nie zostanie zwołane walne zgromadzenie spółdzielni celem powzię-

cia uchwał, przewidzianych w art. 86 ustawy o spółdzielniach. (O. z 28. XII. 1934 — C II 2291/34). (Db.),

Ustawa z 16. V. 1922 r. w przedmiocie powołania Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy właścicielami nieruchomości miejskich a dozorcami domowymi.
(Dz. Ust. poz. 324).

Art. 3. Wystarczy samo żądanie dozorczy, skierowane do strony interesowanej, t. j. do pracodawcy, ażeby nastąpiła zmiana warunków mniej korzystnych na warunki, ustalone w postanowieniu Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, gdyż poza żądaniem ze strony dozorczy ustawa żadnych innych formalności w przypadku nie przewiduje. (21. III. 1935 — C I 1572/34). (Św.).

Urlopy

Ustawa z 16. V. 1922 r. o urloпах dla pracowników, zatrudnionych w przemyśle i handlu. (Dz. Ust. 1933, poz. 735).

Art. 1. Kierownictwo robót w Zamku Królewskim w Warszawie nie jest urzędem, nie ma bowiem nic wspólnego z wykonywaniem aktów władzy, co stanowi zasadniczą atrybucję urzędów państwowych, lecz zostało powołane do wykonania ściśle określonych funkcji natury gospodarczej, sprowadzających się do nadzoru i kontroli nad robotami w Zamku Królewskim w Warszawie; prowadzący takie roboty są pracownikami zakładu pracy, prowadzonego przez Państwo, i podlegają przepisom ustawy o urloпах z 16. V. 1922 r. (10. I. 1935 — CI 1618/34). (Św.).

Art. 3. Gdy pracownik nie oponował przeciwko udzieleniu mu urlopu w okresie wypowiedzenia i udzielony mu w tym okresie urlop wykorzystał, nie ma Sąd podstawy do uwzględnienia jego żądania zasądzenia mu wynagrodzenia za urlop. (17. IV. 1935 — C I 2469/34). (Św.).

Ochrona lokatorów

Ustawa z 11. IV 1924 r. (Dz. Ust. poz. 406).

Art. 1 (§§ 535, 581 niem. kc). Wyzierzawienie przedsiębiorstwa handlowego, a nie najem lokali mieszczących to przedsiębiorstwo, zachodzi już wówczas, gdy lokal do prowadzenia takiego przedsiębiorstwa jest szczególnie urządzony i w tym charakterze stał się przedmiotem umowy. (Wyrok z 22. III. 1935 — C III 356/34). (Li.).

Art. 2. ust. 1. lit. „f”. Przepis ten ma na względzie pomieszczenia, zajmowane w hotelach, pensjonatach i gospodach dla celów mieszkalnych, i jako przepis, czyniący wyjątek od ogólnej zasady,

wyrażonej w art. 1 cytowanej ustawy, nie ulega rozszerzającej wykładni i nie może mieć zastosowania do pomieszczenia, zajmowanego stale dla celów handlowych, chociażby pomieszczenie takie znajdowało się w budynku, gdzie mieści się pensjonat. (24. I. 1935 — CI 1690/34). (Św.).

Art. 3. Z tekstu tego artykułu, a szczególnie z użytego w nim wyrażenia „odnowienie” wynika, że ustawa do przedłużenia czasu trwania określonej tamże umowy wymaga zawarcia jej na nowo, że poprzednia umowa w każdym razie po upływie określonego w niej czasu wygasa, a do przedłużenia opartego na niej stosunku prawnego między stronami potrzebne jest wyraźne oświadczenie woli stron w tej formie, jaką ustawa do ważności umowy najmu ze skutkami w art. 3 określonymi przepisuje. Samo oświadczenie stron zawarte w pierwotnej umowie, że umowa w razie jej niewypowiedzenia przedłuża się automatycznie na dalszy przeciąg czasu, skutku tego nie wywołuje. (Wyrok z 22. III. 1935 — C III 155/34). (Li.).

Art. 3. § 566 niem, kc. ma na względzie ochronę nabywcy nieruchomości. Dlatego umowa przedwstępna o zawarciu umowy najmu na czas dłuższy aniżeli jeden rok nie wymaga formy pisemnej. Art. 3 u. o. ochr. lok. natomiast chroni interesy lokatora. Wobec tego także umowa przedwstępna powinna być zawartą na piśmie i to w sposób określony w § 126 kc. (Wyrok z 28. VI. 1935 — C III 235/34). (Li.).

Art. 3, ust. 1-, art. 6, ust. 1, lit. 6. W razie wynajęcia ubikacji handlowej połączonej z mieszkaniem decyduje o zakwalifikowaniu jej jako lokalu handlowego lub jako mieszkania, a zatem o dopuszczalności swobodnej umowy co do wysokości czynszu, okoliczność, czy ubikacja handlowa i mieszkanie tworzą istotną całość i według umowy lokal został wynajęty przede wszystkim na cele handlowe albo mieszkaniowe. Natomiast bez znaczenia jest kategoria świadectwa przemysłowego, które wykupuje lokator, oraz fakt, że nie on sam wykonuje proceder, lecz osoba trzecia. (Wyrok z 22. III. 1935 — C III 250/34). (Li.).

Art. 7. Sąd ma prawo bez obrazy art. 7 ustawy o ochr. lok. przyznać wynajmującemu prawo do pobierania oddzielnej zapłaty za wodę pomimo nastąpienia warunku, przewidzianego w ust. 2 tego artykułu, gdy najmujący lokal przedsiębiorstwo zużywało dla celów swej produkcji niepomiernie dużą ilość wody. (26. III — 10. IV. 1935 — CI 2884/34). (Św.).

Art. 20. Orzeczenie Urzędu Rozjemczego ustalające podstawowe komorne nie ma powagi rzeczy osądzonej co do zagadnienia, czy dane mieszkanie podlega ustawie o ochronie lokatorów. (Wyrok z 20. V. 1935 — C III 164/34). (Li.).

Art. 20. Ustalenie przez Urząd Rozjemczy komornego podstawowego bez rozprawy nie skutkuje nieważności jego orzeczenia w sensie orzeczenia niebyłego. (Wyrok z 22. III. 1935 — 246/34).
(*Li.*)

Przerachowanie.

Rozp. Prez. R. P. z 14. V. 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań.
(*Dz. Ust. 1925 r., poz. 213.*)

§ 1. Rozporządzeniu powyższemu obce jest czasowe ograniczenie roszczenia o przywrócenie wartości wierzytelnościom zdewaluowanym. (Wyrok z 2. V. 1935 — C III 337/34). (*Li.*)

§ 5. Do przerachowania kaucji hipotecznej ma zastosowanie § 5 względnie § 6 rozp. walor., chociażby była ona zapisana w wykazie hipotecznym na zabezpieczenie kosztów i odsetek, należnych od takiej wierzytelności, która podpada pod wyższe przerachowanie, przewidziane w ust. 1, § 33 rozp. walor. (14. III. 1935 — CI 1410/32). (*Św.*)

§ 26. Przepis ust. 2 § 11 rozp. walor., nie ma zastosowania do należności z weksli, przerachowanie ich bowiem uregulowane jest w § 26 rozp. walor., który na ust. 2 § 11 nie powołuje się wcale; wyjaśnienie to dotyczy przerachowania zarówno samej należności wekslowej, jak i należności, wynikającej z tytułu, który był podstawą zobowiązania wekslowego. (27. III. 1935 — CI 2282/34). (*Św.*)

§ 29, *ust. 1, lit. a.* Przewodnią myślą przepisu tego jest przyznanie wierzycielowi równowartości skutecznego przez niego świadczenia w tych granicach, w jakich mimo zmiany stosunków gospodarczych jeszcze w majątku dłużnika się znajduje. Uwzględnić należy więc także wartość sprzedanego przez dłużnika inwentarza w granicach, w jakich utrzymała się w jego majątku. (Wyrok z 1. III. 1935 — C III 610/34). (*Li.*)

§ 29, *ust. 1, lit. „f”.* Przepis ten nie może mieć zastosowania do sum, ulegających na podstawie art. 843 k. c. powrotowi do masy spadkowej, gdyż takie sumy, jako zgóry otrzymane przez spadkobiercę na poczet jego schedy, nie są należnością, przypadającą z działu spadkowego, a przeto ulegają przerachowaniu na podstawie ogólnych zasad, przytoczonych w ust. 1, § 28 rozp. walor. (31. I. 1935 — C I 1467/34). (*Św.*)

§ 39. Przy przerachowaniu należności, zasądzonej prawomocnym wyrokiem, następuje tylko przewartościowanie zasadniczej sumy, nie zaś ponowne osądzenie całej sprawy; gdy przeto prawomocnym wyrokiem, zasądającym poszukiwaną należność z weksli, kwestja walutowości tych weksli zostaje przesądzona, charakter tychże weksli przy przerachowaniu sumy, wymienionej w takim wyroku.

nie może być przedmiotem powtórnego rozpoznania. (31. I. 1935 — C I 1652/34).

§ 40. Uczyniona do kasy skarbowej wpłata może być uważana za przyjętą przez Skarb Państwa i należność za uiszczoną dopiero po zaakceptowaniu wpłaty przez właściwego przedstawiciela Skarbu, które może jednak wynikać z samego faktu, iż dany urząd po dojściu do niego wiadomości o dokonanej wpłacie bezzwłocznie jej nie zakwestjonował. (27. III. 1935 — CI 1877/34).

Należność tylko wtedy może być uznana na skutek dokonanych w zdeprecjonowanej walucie różnoczasowych wpłat za umorzoną (w całości lub w częściach, których dotyczyły wpłaty), gdy każda z tych wpłat była uskuteczniiona przez dłużnika i przyjęta przez wierzyciela jako pokrycie pewnej określonej części wierzytelności, jak np. należności za pewną partję dokonanych przez przedsiębiorcę robót, albo przewidzianej w umowie raty długu, lub też jako uregulowanie ilej części wierzytelności; w przeciwnym razie powyższe wpłaty winny być traktowane (choćby wierzyciel zastrzeżenia w tym kierunku nie uczynił) jako zaliczki na rachunek należności, pokrywające tę należność, gdy zostanie zwaloryzowana, tylko do wysokości sum wpłat przerachowanych według stawki z daty ich dokonania. (27. III. 1935 — CI 1877/34).

§ 41 p. b. Należność z rachunku „on call” podpada pod p. „b” § 41 rozp. walor., ponieważ rachunek „on call” stanowi specjalny rachunek bieżący i zasadnicze jego cechy są te same, co rachunku bieżącego, mianowicie nieokreślenie terminu zwrotu długu a także nieokreślenie jego wysokości, gdyż przy otwarciu tego rachunku oznacza się tylko maksymalna suma kredytu, z którego może dłużnik korzystać; te cechy różnią rachunek „on call” od pożyczki sensu stricto, o której mówi § 11 rozp. walor. (16. V. 1935 — CI 1755/34).

§ 43. Ograniczenia, przewidziane w § 43 rozp. walor, nie mogą mieć zastosowania do wierzyciela, który jakkolwiek w chwili wytoczenia powództwa był obywatelem obcym, lecz w toku postępowania sądowego uzyskał obywatelstwo polskie i w czasie, gdy sprawa była rozpoznawana przez Sad Apelacyjny, był już obywatelem polskim. (27. III. 1935 — CI 1606/34).

§ 47, ust. 2. Rozporządzenie waloryzacyjne nie zawiera zakazu oddzielnego wystąpienia o przerachowanie zabezpieczenia hipotecznego wierzytelności i o przerachowanie odpowiedzialności osobistej z tytułu tejże wierzytelności ani też nie stanowi, aby w żadnym razie nie mogło być żądane wpierv przerachowanie hipoteki, a dopiero potem przerachowanie pretensji osobistej, i w praktyce taka właśnie kolejność przerachowania bywa stosowana w przypadkach,

gdy wskutek przejścia własności nieruchomości, obciążonej długiem, jedna osoba jest dłużnikiem rzeczowym, a druga dłużnikiem osobistym. (16. I. 1935 — CI 2025/34). (Św.).

Prawo wekslowe

(rozp. Prez. R. P. z 14. XI. 1924, Dz. Ust. poz. 926).

Art. 2 i 100. Wierzycielowi wekslowemu, który otrzymał blankiet wekslowy niewypełniony w całości, może w tych samych granicach, jak pierwszemu wekslobiorcy być przeciwstawiony zarzut, że wypełnił weksel niezgodnie z umową. (O. z 5. II. 1935 — C II 2416/34). (Db.).

Art. 7. Z podpisania na wekslu dłużnika wekslowego przez osobę inną, choćby z upoważnienia dłużnika, nie powstaje zobowiązanie wekslowe. (O. z 1. II. 1935 — C II 2397/34). (Db.).

Art. 17. 1. Brak zaznaczenia w indosie, że zamieszczony on został dla celów inkasa, nie wyłącza przeprowadzenia dowodu i ustalenia, iż indos był tylko indosem inkasowym. (O. z 6. II 1935 — C II 2409/34). (Db.).

2. Instytucja finansowa, która przyjęła weksel do inkasa, obowiązana jest gotówkę za weksel ten przez dłużnika wekslowego wpłaconą, uiścić wierzycielowi wekslowemu bez względu na to, że pracownicy instytucji gotówki do kasy instytucji nie oddali, ani jej wpłaty do ksiąg nie wpisali. (O. z 17. I. 1935 — C II 2426/34). (Db.).

Art. 85. Protest dokonany poza miejscowością podaną w wekslu jako miejsce zapłaty względnie miejscowością będącą miejscem zamieszkania przyjemcy, jest nieważny, chociaż osoba, wobec której protest nastąpił, zgodziła się na to i do wyrażenia zgody była upoważnioną i chociaż organ protestujący z przekroczenia granic miejscowości powyższej nie zdawał sobie sprawy. (Wyrok z 1. III. 1935 — C III 869/34). (Li.).

Rozporządzenie Ministra Kolei z 8. IV. 1925 w porozumieniu z Ministrami Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Dóbr Państwowych o zmianie taryfy ogólnej na przewóz towarów, zwłok i zwierząt kolejami żelaznymi w Polsce. Część I (Dz. Ust. poz. 213).

Art. 98. Przesyłkę uważać należy za zaginioną, jeżeli w normalnym trybie zdarzeń i czynności istnienia jej stwierdzić się nie da. Warunki te zachodzą nie tylko wówczas, gdy przesyłka ulegnie całkowitemu zniszczeniu przez pożar, lecz także w wypadku, gdy znajduje się ona na miejscu pożaru pomiędzy zgłiszczami, aczkolwiek nieuszkodzona, jednak w stanie niemożliwym do rozpoznania i wyszukania, lub jeżeli jedno i drugie wymagałoby nakładu pracy,

którego według zasady uczciwości i zaufania od nikogo wymagać nie można.

Art. 98 dotyczy roszczeń z powodu zaginięcia, braku lub uszkodzenia przesyłki albo wskutek przekroczenia terminu dostawy, zatem odnosi się tylko do tych praw, które są unormowane w art. 84 i nast., 94 nast. taryfy. Jak znowu wynika z art. 84, odpowiada kolej za zaginięcie brak lub uszkodzenie przesyłki jedynie do czasu jej wydania. Według zaś art. 81 ust. 3 surogatem wydania jest złożenie przesyłki na skład, gdyż z tą chwilą gaśnie szczególna odpowiedzialność kolei i roszczenia z powodu zaginięcia, uszkodzenia i braku przesyłki oparte być mogą tylko na ogólnych zasadach za naruszenie obowiązków przechowawcy lub oddawcy na skład. Dowodzi tego także wzgląd na to, że przesyłka złożona na składzie zaginąć może później, aniżeli rok po dniu upływu terminu dostawy i że nie można dojść do konkluzji, aby roszczenie o wynagrodzenie szkody za to zaginięcie miało od samego początku być przedawnione. Wzięcie jednak na skład może mieć znaczenie wydania tylko wówczas, gdy nastąpiło zgodnie z art. 81 ust. 3 taryfy, czyli gdy nadawca zwlekał z daniem rozporządzenia, inaczej bowiem kolej przez przedwczesne złożenie na skład uchylić mogłaby się od odpowiedzialności z art. 84, która jest uzasadniona bez jej zawinienia. — (Wyrok z 5. IV. 1935 — C III 114/34). (Li.).

Rozporządzenie o demobilizacji gospodarczej w brzmieniu rozporządzenia z 30. IV. 1926 (Dz. Ust. poz. 312).

§ 12. Skoro komisarz demobilizacyjny może zgodzić się na zupełne zwolnienie z pracy wskutek redukcji liczby pracowników, a sprzeciw jego ma na celu tylko obronę interesów pracowników, to zgoda na zwolnienie pracownika pod warunkiem pozostawienia go w pracy w innych warunkach płacy lub zatrudnienia go w innym dziale odpowiedniej dla niego pracy nie wykracza poza granice uprawnienia komisarza demobilizacyjnego, który w ten sposób uwzględniając stosunki gospodarcze i możliwości przedsiębiorstwa chroni pracownika przed zupełnym bezrobociem. (Wyrok z 29. III. i 31. V. 1935 — C III 432/34).

Zarządzenie komisarza demobilizacyjnego, że pracownika umysłowego, pobierającego płacę miesięczną, zatrzymać należy nadal w pracy na dzionkę, wskazuje tylko na inny sposób obliczenia wynagrodzenia za pracę, nie uzasadnia zatem — w razie braku szczególnych okoliczności przemawiających za odmienną wykładnią — wniosku, że pracownik mógłby być przeniesiony do innego działu pracy lub otrzymać pracę fizyczną. (Wyrok z 29. III. i 31. V. 1935 — C III 432/34).

Ponieważ ustawa przewiduje konieczność zgody komisarza demobilizacyjnego tylko w wypadku, gdy wydalenie ma nastąpić celem zmniejszenia liczby personelu, musi zabroniony cel w każdym wypadku szczególnie być ustalony i kontrola komisarza demobilizacyjnego nie może się ograniczyć do stwierdzenia samego faktu, że liczba pracowników staje się mniejsza. (Wyrok z 31. V. 1935 — C III 854/34). (Li.)

Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z dn. 2. III. 1926
(Dz. Ust. 96, poz. 559 i ex 1927, 84, poz. 749).

Art. 2. Czynem zdolnym do wywołania błędnego mniemania W rozumieniu art. 1 powyższej ustawy może być również używanie firmy o brzmieniu odpowiadającym skrótowi telegraficznemu innego przedsiębiorstwa. (Wyrok z 20. V. 1935 — C III 261/34). (Li.)

Międzydzielnicowe prawo prywatne. Ustawa z dn. 2. VIII. 1926
(Dz. Ust. poz. 580).

Art. 11, ust. 4. Jeżeli umowę ubezpieczenia zawarto za pośrednictwem oddziału przedsiębiorstwa ubezpieczeniowego, decydują ustawy obowiązujące w siedzibie oddziału. (Wyrok z 1. III. 1935 — C III 532/34). (Li.)

Prawo o ustroju sądów powszechnych. Rozp. Frez. R. P. z dn. 6. II. 1928 (Dz. Ust. poz. 93).

Art. 1. Roszczenie oparte na twierdzeniu, że Urząd Skarbowy jako lokator potrącił z czynszu za wysokie kwoty tytułem opłaty stempłowej od kontraktu najmu, dotyczy stosunku publiczno-prawnego, dla którego droga prawna jest wykluczona. (Wyrok z 26. IV. 1935 — C III 226/34). (Li.)

Art. 1. Roszczenie o niesłuszne wzbogacenie nie może być podniesione w drodze sporu cywilnego, jeżeli żąda się go na tej podstawie, że nie istniało uprawnienie z stosunku publiczno-prawnego, tytułem którego dokonano świadczenia i jeżeli o istnieniu lub nieistnieniu rozstrzygać ma sąd powszechny. Dopuszczenie bowiem w wypadkach takich drogi sądowej umożliwiłoby interesowanym osobom przedstawienie sporów, podlegających właściwości instancji publiczno-prawnych, do rozstrzygnięcia sądom powszechnym, co mieściłoby w sobie niedopuszczalne obejście art. 1 pr. u. s. p. (Wyrok z 2. V. 1935 — C III 336/34). (Li.)

Art. 1. Oświadczenie złożone przez aplikanta sądowego na żądanie Prezesa Sądu Apelacyjnego, że w zamian za przyznanie mu

poborów aplikanta pozostanie przez pewien okres czasu w służbie sądowej, nie rodzi zobowiązania prywatno-prawnego.

W razie niedotrzymania powyższego przyrzeczenia i wcześniejszego wystąpienia z służby sądowej, oświadczenie złożone przed wystąpieniem, że część poborów aplikanckich będzie w razie zwolnienia z służby zwrócona, rodzi prywatno-prawne zobowiązanie z tytułu umowy, o ile nie zachodzą żadne inne warunki nieważności rzeczzonej umowy. (Uchwała Izby Cywilnej w składzie 7 sędziów s 15 czerwca 1933 — C III 309/34). (Li.).

Umowa o pracę pracowników umysłowych.

Rozp. Prez. R. P. z 16. III. 1928 r. (Dz. Ust. poz. 323).

Art. 2. Personel gabinetu kosmetycznego nie może korzystać z uprawnień, przysługujących pracownikom umysłowym, jako niewymieniony w art. 2 rozp. Prez. R. P. z 16. III. 1928 r. poz. 323, w którym kategorie pracowników umysłowych są wyszczególnione w sposób wyczerpujący. (19. II. 1934 — CI 2166/34). (Św.).

Art. 32. Pracodawca uprawniony jest do żądania od swych pracowników stwierdzenia, że zdają sobie sprawę z doniosłości obowiązku zachowywania tajemnic służbowych przedsiębiorstwa, bezzasadna zaś odmowa potwierdzenia takiego obowiązku stanowi może ze względu na szczególne warunki przedsiębiorstwa ważną przyczynę natychmiastowego rozwiązania stosunku służbowego. (18. I. 1935 — C I 1863/34). (Św.).

Sądy pracy (rozp. Prez. R. P. z dnia 22. III. 1928 Dz. Ust. Nr. 37, poz. 350).

Art. 3, ustęp 4. Stronom wolno zrzec się właściwości sądu powszechnego na rzecz sądu pracy, a nie odwrotnie. (O. z 5 VI. 1934 — C II 972/34). (Db.).

Art. 32, ustęp 1. W sprawach o roszczenia majątkowe, wszczętych w sądach pracy po dniu 1. I. 1933 a rozpoznawanych na zasadzie rozp. Prez. R. P. z dnia 22. III. 1928 skarga kasacyjna służy stronom, gdy wartość przedmiotu zaskarżenia przenosi dwieście złotych. (O. z 5. VI. 1934 — C II 972/34). (Db.).

Rozp. Prez. R. P. z 22. III. 1928 r. o likwidacji mienia b. rosyjskich osób prawnych (Dz. Ust. 1933 r., poz. 293).

Art. 10. Z brzmienia tego artykułu wynika, że niezachowanie terminu, wyznaczonego przez Komitet Likwidacyjny do uzupełnienia dowodów, powoduje uznanie zgłoszonego roszczenia za wygasłe w stosunku do mienia osoby prawnej, wobec czego uznać na-

leży, iż termin ten jest prekluzyjny i nie może być w następstwie przywrócony w postępowaniu sądowym. (20. XII. 1934 — CI 1218/34). (Św.).

Kodeks postępowania cywilnego (Rozp. Prez. R. P. z dnia 29. XI. 1930, Dz. Ust. poz. 651 i z dnia 27. X. 1932, Dz. Ust. poz. 802).

Art. 4 i 50. Sąd Najwyższy jest uprawniony oznaczyć jeden z sądów położonych w kraju jako miejscowo właściwy do rozpoznania sporu o zobowiązanie, powstałe ze stosunku umownego, zawartego w kraju, jeżeli strona, mająca być pozwana, stale przebywa zagranicą. (O. z 21. XI. 1934 — C II 2372/34). (Db.).

Art. 70 § 2. Pozew o rozwiązanie umowy najmu, w którą w myśl art. 12 L. 1 ustawy o ochronie lokatorów wstąpili spadkobiercy zmarłego lokatora, powinien być wytoczony przeciwko wszystkim tym sukcesorom łącznie ze względu na zachodzące pomiędzy nimi jednolite współuczestnictwo. (O. z 15. XI. 1934 — C II 1700/34). (Db.).

Art. 101. Stronie pozwanej nie służy roszczenie o przyznanie jej kosztów postępowania za jej udział w sprawie o udzielenie powodowi prawa ubogich. (O. z 7. II. 1935 — C II 2443/34). (Db.).

Art. 112. 1. Sąd, do którego wniesiono pozew po odrzuceniu go przez Sąd inny (art. 214 kpc), ocenia samodzielnie, czy zachodzą warunki udzielenia powodowi prawa ubogich. (O. z 18. I. 1935 — C II 2236/34). (Db.).

2. Przy udzieleniu prawa ubogich Sąd bierze pod uwagę stosunek wysokości uiścić się mających opłat sądowych do stanu majątkowego i dochodów strony i uwzględnia jej stan rodziny. (O. z 23. X. 1934 — C II 1527/34). (Db.).

3. Okoliczność, że dom strony ubiegającej się o prawo ubogich znajduje się w przymusowym zarządzie i że osoba ta nie ma z domu swego żadnego dochodu, nie uzasadnia sama przez się stanu zupełnego ubóstwa. (C. z 23. VIII. 1934 — C II 2038/34). (Db.).

4. Prawo męża żądania od żony utrzymania nie rozciąga się na wydatki sięgające poza zakres samego utrzymania, a w szczególności nie mieści w sobie roszczenia o ponoszenie kosztów prowadzonego przezeń procesu. § 1387 nie może mieć odpowiedniego zastosowania. Mimo zatem prawa z § 1360 mąż nie posiadający żadnego dochodu lub majątku jest zupełnie ubogi w rozumieniu art. 112 kpc. (Postanowienie z 25. VII. 1935 — C III 438/35). (Li.).

5. Żona żyjąca z mężem w ustawowym stanie majątkowym powinna dla uzasadnienia zupełnego ubóstwa wykazać także niemożliwość zrealizowania prawa do męża o ponoszenie kosztów sporu

(§§ 1387, 1388 kc), w szczególności, że i on jest zupełnie ubogi. (Postanowienie z 21. VI. 1934 — C III 1251/34). (Li.).

6. Stronę, która wyzbyła się środków potrzebnych do uiszczenia kosztów postępowania, należy postawić narówni z osobą, która nie wykazała zupełnego ubóstwa. (Wyrok z 24. V5 i 14. VI. 1935 — C III 950/34). Dotyczy to również wypadku, w którym środki zużyto na pokrycie innych zobowiązań, gdyż nie mają one pierwszeństwa przed należnościami z tytułu kosztów sporu. (Wyrok z 14. VI. 1935 — C III 1295/34). (Li.).

7. Zupełne ubóstwo spółdzielni przyjąć można dopiero w razie wykazania zupełnej niezamożności członków zobowiązanych do świadczenia dopłat. (Postanowienie z 13. V. 1935 — C III 911/34). (Li.).

8. Obciążenie majątku długami przewyższającym jego wartość nie uzasadnia stanu zupełnego ubóstwa, jeżeli według zachodzących okoliczności wydobyć można z niego lub z jego dochodów kwotę, potrzebną na pokrycie kosztów, chociaż byłoby to połączone z pewnymi trudnościami. (Wyrok z 5. VII. 1935 — C III 292/35). (Li.).

Art. 113. Artykułów 227, 243, 245, dotyczących rozprawy i postępowania dowodowego nie stosuje się w postępowaniu o prawo ubogich, albowiem sąd nie prowadzi formalnego postępowania dowodowego jak w postępowaniu spornem, lecz tylko w tym wypadku, gdy z okoliczności sprawy lub oświadczenia strony przeciwnej powźmie wątpliwości co do rzeczywistego stanu majątkowego strony domagającej się prawa ubogich, może zarządzić odpowiednie dochodzenia. W ramach tych uwzględnić może sąd — nawet bez powołania się strony — fakty znane powszechnie lub fakty znane sądowi urzędowo. (Postanowienie z 17. V. 1935 — C III 926/34). (Li.).

Art. 114, § 2. Powództwo można uznać za bezzasadne, jeżeli bez sprawdzenia dowodów i bez trudnej analizy prawniczej stosunku prawnego i przepisów prawnych każdy prawnik zgóry może stwierdzić, że żądanie powództwa nie ma podstawy prawnej, lub że powództwo nie może być uwzględnione z powodu niezachowania przepisów prawnych, materialnych lub formalnych, wreszcie gdy przytoczone na uzasadnienie powództwa fakty są zgoła nieprawdopodobne. (Wyrok z 12. IV. 1935 — C III 790/34). (Li.).

Art. 115. Prawo obowiązujące traktuje bezpaństwowców pod względem przyznania prawa ubogich narówni z obywatelami polskimi. Uzależnienie przyznania prawa ubogich od zasady wzajemności dotyczy jedynie cudzoziemców, nie zaś osób bezpaństwowych. (O. z 11. XII. 1934 — C II 1922/34). (Db.).

Art. 119. W sprawie o cofnięcie prawa ubogich Sąd rozważa stosunek wysokości majątku i dochodów strony do wysokości kosztów sądowych danego procesu. (O. z 28. XII. 1934 — C II 2125/34). (Db.).

Art. 131, § 1. Mylne oznaczenie rodzaju środka odwoławczego nie powoduje dla strony ujemnych skutków procesowych, jeżeli wniesiony środek odwoławczy według swej treści i pod względem formalnym odpowiada pozatem przepisom prawa. (O. z 5. XII. 1934 — C II 2314/34). (Db.).

Art. 137, 141. 1. Pismo procesowe odpowiadające zewnętrznym warunkom formalnym wymaganym przez kpc, otrzymuje prawidłowy bieg, choćby wymienione w piśmie daty formalne nie odpowiadały rzeczywistemu stanowi rzeczy (np. mylnie podawały adres strony); gdy rozbieżność z rzeczywistym stanem zachodzi, nie otrzymuje należytego biegu jedynie postępowanie, którego pismo dotyczy, o ile wskutek tej rozbieżności przeprowadzone być nie może. (Postanowienie z 8. II. 1935 — C III 252/33). (Li.).

2. Oświadczenie adwokata złożone na wezwanie sądu, by skargę kasacyjną podpisał adwokat, że „oznacza pismo strony jako kasację”, nie wystarcza do zastąpienia podpisu na skardze samej lub jej odpisie. (Wyrok z 3. VI. 1935 — C III 707/34). (Li.).

Art. 141. 1. Błędne określenie środka odwoławczego nie uzasadnia zastosowania art. 141, skoro jest widocznym, o jaki środek chodzi, gdyż nie można wówczas przyjąć, aby pismo nie mogło otrzymać prawidłowego biegu. (Postanowienie z 3/24. VI. 1935 — C III 7-7/1215/34). (Li.).

2. Przepis art. 141 k. p. c. w obecnej jego redakcji, wprowadzonej przez nowelę z 27. X. 1932 r. Dz. Ust. poz. 802, obejmuje wszelkie braki formalne, dopuszczone przy wniesieniu pisma do sądu, o ile tylko k. p. c. nie przewiduje wyraźnie, iż winny one powodować odrzucenie pisma; podlega więc jego działaniu również przypadek niedopełnienia przez stronę wymagania art. 186, § 3 k. p. c. (8. V. 1935 — C I 2395/34). (Św.).

Art. 181, § 4. Przepis ten jako szczególny nie podlega wykładni rozszerzającej, nie może być zatem analogicznie stosowany do wypadku, gdy pismo niewłaściwie skierowano do innego sądu. (Wyrok z 13. V. 1935 — C III 904/34). (Li.).

Art. 185. 1. Stroną w rozumieniu tego przepisu jest nie tylko strona w ścisłym znaczeniu tego słowa, lecz również jej przedstawiciel ustawowy i pełnomocnik procesowy. (Wyrok z 11. VI. 1935 — C III 1146/34). (Li.).

2. Zgłoszenie prośby o prawo ubogich na skutek wezwania sądu do uiszczenia opłat sądowych dopiero w ostatnim dniu siedmiodnio-

wego terminu, przedstawia zawinienie strony wykluczające przywrócenie terminu do wniesienia skargi apelacyjnej, zaniedbanego przez zwrócenie tej skargi. (Postanowienie z 31. V. 1935 — C III 994/34). (Li.)

3. Adwokat bez własnej winy wyręczać się może przez personel biurowy tylko w pracy technicznej, nie wymagającej znajomości prawa (prowadzenie ksiąg, przepisywanie, wysyłanie lub odnoszenie pism). Natomiast nie wolno mu zlecać pracownikom kancelaryjnym zwłaszcza t. zw. kierownikowi biura czynności wymagających znajomości skomplikowanych przepisów prawnych i orjentowania się w zachodzących dość częstych zmianach w ustawie. (Wyrok z 11. VI. 1935 — C III 1146/34). (Li.)

Art. 227. Do obowiązków przewodniczącego nie należy pouczać adwokatów o konieczności wskazywania dowodu na okoliczności nieprzyznane przez przeciwnika. (Wyrok z 24. III. 1935 — C III 407/34). " (Li.)

Art. 237, 408. Jeżeli sąd wydał wyrok, w którym (w motywach) odrzucił zarzut niewłaściwości sądu, zamiast o niewłaściwości orzec poprzednio oddzielnie postanowieniem, to rozstrzygnięcie dotyczące niewłaściwości podlega zaskarżeniu w drodze skargi apelacyjnej i bez wniesienia jej sąd II instancji zarzutu niewłaściwości uwzględnić nie może, inaczej dopuściłby się naruszenia zakazu reformatio-nis in peius. Sąd II instancji, który uzna zarzut niewłaściwości za uzasadniony, powinien wyrok zaskarżony uchylić i pozew odrzucić. Natomiast nieuzasadnione jest zatwierdzenie wyroku I instancji, gdyż w wypadku oddalenia pozwu z powodów merytorycznych i odrzucenia go z przyczyn formalnych wywiera orzeczenie odmienne skutki sprawy osądzonej. (Wyrok z 1. III. 1935 — C III 533/34). (Li.)

Art. 244. Przesłuchanie świadków wskazanych przez stronę nie ponoszącą ciężaru dowodu, nie oznacza przerwania na nią tego ciężaru, skoro stronie nie mającej obowiązku dowodzenia wskazywać wolno dowody, a sąd ma nawet prawo dopuszczenia dowodów nie wskazanych przez strony. (Wyrok z 22. III. 1935 — C III 146/34). (Li.)

Art. 250. Zaręczenie w miejsce przysięgi nie jest w k. p. c. przewidziane ani jako środek dowodowy, ani jako środek uprawdopodobnienia, ani wreszcie jako środek wykazania zupełnego ubóstwa w postępowaniu z art. 113 k. p. c. Zaręczenie w miejsce przysięgi ma znaczenie zwykłej informacji, skoro — o ile nie zawiera cech oszustwa — nie podlega sankcjom karnym, a także art. VI, § 7 przep. wpraw. k. p. c. nie stosuje się do niego. W wypadkach, w których chodzi o uprawdopodobnienie, może sąd polegać na za-

ręczeniu w miejsce przysięgi stosownie do okoliczności danego wypadku. (Postanowienie z 12. IV. 1935 — C III 740/34). (Li.).

Art. 265. Z przepisu tego artykułu, stanowiącego, że pomiędzy uczestnikami czynności, stwierdzonej dokumentem, nie może być dopuszczony dowód ze świadków przeciwko osnowie lub ponad osnowę dokumentu, wynika, że wszelkie zmiany w umowie pisemnej muszą być udowodniane pismem, tern samem zaś nie można za pomocą świadków udowadniać wypowiedzenia umowy pisemnej, w którego wyniku przerywa się byt umowy, a więc zmienia się całkowicie istniejący między stronami stosunek. (28. V. 1935 — CI 2607/34). (Św.).

Art. 329 i 295, § 3. Brak uprzedzenia strony przed jej zaprzysiężeniem o znaczeniu tego aktu i o odpowiedzialności za nieprawdziwe zeznania nie pociąga za sobą ani nieważności postępowania ani nieważności samego aktu przysięgi. (O. z 6. XI. 1934 — C II 1783/34). (Db.).

Art. 323. 1. Ponieważ przesłuchanie stron zależy od uznania sądu, to strona może zarzucać nieprzesłuchanie tylko w tym wypadku, gdy sąd błędnie je uzasadnił, gdy według samego uzasadnienia wyroku nie przesłuchał ich tylko dlatego, że bądź błędnie tłumaczył przepis art. 323, bądź błędnie przyjął, że niema przesłankę dopuszczających przesłuchanie stron i że gdyby prawidłowo rozumiał przepisy art. 323 i nast. k. p. c, to przesłuchałby strony i dowód ten mógł stanowczo wpłynąć na wynik sprawy. (Wyrok z 26. IV. 1935 — C III 454/34). (Li.).

2. Słuchanie stron przed zbadaniem innych wskazanych przez nie dowodów nie przedstawia pogwałcenia istotnego przepisu postępowania. Uchybienie takie pozostaje ponadto bez wpływu na wynik sporu, jeżeli sąd po rozważeniu wszystkich dowodów powołuje się na zeznania stron, gdyż z tego wynika, że uznał zeznania świadków za niewystarczające, a słuchanie stron za potrzebne. Sama zaś kolejność słuchania stron i świadków nie może mieć decydującego znaczenia. (Wyrok z 22. III. 1935 — C III 146/34). (Li.).

Art. 339. W wypadkach, w których sąd II instancji uchyla zaskarżony wyrok w całości lub części i odsyła sprawę sądowi I instancji, orzeczenie zapada w formie postanowienia, które nie kończy postępowania, zaczem nie ulega zaskarżeniu w drodze kasacji. (Postanowienie z 25. VII. 1935 — C III 646/34). (Li.).

Art. 341. Wydanie wyroku wstępnego co do samej zasady dopuszczalne jest tylko w wypadkach, gdy sporna była także zasada roszczenia. Uchybienie w powyższym względzie artykułowi 341 nie stanowi pogwałcenia istotnego przepisu postępowania w rozu-

mieniu art. 426, p. 2 k. p. c. (Wyrok z 26. IV. 1935 — C III 485/34). (Li.).

Art. 350, 393, 421, 428. Środek odwoławczy wnieść można nawet przed sporządzeniem i doręczeniem orzeczenia z uzasadnieniem. Gdy nie zgłoszono równocześnie wniosku z art. 350, przyjąć należy, że środek odwoławczy mieści w sobie taki wniosek. (Postanowienie z 3/24. VI. 1935 — C III 707/1215/34). (Li.).

Art. 351. Niedostateczne jest uzasadnienie wyroku II instancji tej treści, że „powód nie naprowadził w instancji odwoławczej żadnych takich argumentów ani prawnych ani faktycznych, które mogłyby wzruszyć ustalenia Sądu I-go, a temsamem spowodować zmianę wyroku na jego korzyść”. (Wyrok z 26. VI. 1935 — C III 473/34). (Li.).

Art. 351, 426, 427. Powtórzenie słów ustawy zamiast wskazanie okoliczności wymienionych w art. 351 stoi na równi z całkowitym brakiem uzasadnienia. Brak taki jest przyczyną kasacyjną w rozumieniu art. 426 p. 2 k. p. c, albowiem uniemożliwia sądowi odwoławczemu kontrolę nad tem, czy zaskarżone orzeczenie nie narusza ustawy. (Wyrok z 26. VI. 1935 — C III 773/34). — Mimo braku szczególnego uzasadnienia orzeczenie II instancji czyni artykułowi 351 ostatecznie zadość, jeżeli z okoliczności sprawy wnieść należy, że Sąd Apelacyjny aprobeuje w całości motywy I instancji; aby jednak nie dać podstawy do zarzutów z art. 351, 426 p. 2 sąd, który sobie przyswaja motywy zaskarżonego orzeczenia, powinien o tern zasadniczo wspomnieć w swem orzeczeniu. (Wyrok z 24. V. 1935 — C III 950/34). (Li.).

Art. 376, 378, 379, 393, § 2. Strona zamierzająca zaskarżyć postanowienie zapadłe na rozprawie, powinna wnieść o sporządzenie uzasadnienia na piśmie. Termin zaskarżenia biegnie od chwili doręczenia dokonanego naskutek tego żądania. Natomiast postanowienie wydane bez rozprawy należy doręczyć wraz z uzasadnieniem z urzędu i doręczenie to wywołuje bieg terminu do wniesienia zażalenia. (Postanowienie z 2. V. 1935 — C III 567/34). (Li.).

Art. 377, 424, § 2. Szczególnych postanowień, które rozstrzygałyby o samodzielnych punktach spornych dotyczących istoty sporu, k. p. c. nie przewiduje; rozstrzygnięcia takie należą do uzasadnienia wyroku. O ile sąd postanowienie podobne wyda, nie kończy ono postępowania, może zatem w okolicznościach podanych w art. 377 być zmienione i nie podlega zaskarżeniu w drodze kasacji. (Postanowienie z 26. IV. 1935 — C III 775/34). (Li.).

Art. 380. Orzeczenie, formalnie nieważne, staje się wrazie niedopuszczalności środka odwoławczego — pomimo zaskarżenia

zachodzącej nieważności — materialnie prawomocne i nie może już ulec zmianie. (O. z 12. XII. 1935 — C II 2087/34). (Db.).

Art. 382. Wyrok prawomocny zapadły przeciwko jednemu z uczestników nie ma powagi sprawy osądzonej wobec drugich uczestników. (Wyrok z 24. VI. 1935 — C III 121/35). (Li.).

Art. 404. 1. Dopuszczenie przez Sąd drugiej instancji nowych wyjaśnień i dowodów, ofiarowanych przez stronę dopiero w postępowaniu apelacyjnym, nie stanowi naruszenia przepisów art. 404 k. p. c. (O. z 30. I. 1935 — C II 2389/). (Db.).

2. Strona, chcąc zwalczać w skardze kasacyjnej pominięcie przez Sąd apelacyjny dowodów ofiarowanych dopiero w apelacji, powinna wykazać, że nie mogła dowodów tych przytoczyć w postępowaniu w pierwszej instancji lub że potrzeba ofiarowania tych dowodów zaszła dopiero później. (O. z 22. II. 1935 — C II 2053/34). (Db.).

3. Skorzystanie z przepisu tego nie należy do dowolnego uznania sądu, ma raczej swe granice w stwierdzeniu, czy wystąpienie z nowymi twierdzeniami i dowodami przyczyniłoby się do zwłoki w załatwieniu sprawy. Wobec bowiem art. 417 k. p. c. uwzględnienia doznać musi art. 231 k. p. c, który dozwala stronom przytoczenie nowych okoliczności faktycznych oraz dowodów aż do zamknięcia rozprawy, a jako motyw ograniczeń wynikających z k. p. c. podaje pomiędzy innymi działanie na zwłokę. — O istnieniu potrzeby powołania się na nowe fakty i dowody nie decyduje zapatrywanie strony, lecz podmiotowa ocena zachodzącego stanu rzeczy. Ponieważ strony nie mogą wiedzieć zgóry, które okoliczności zaważą przy wydaniu wyroku, przeto powinny przytoczyć materiał służący uzasadnieniu pozwu lub obronie przeciwko pozwowi w całości, czyli że cały materiał objęty jest potrzebą przytoczenia go w I instancji w rozumieniu art. 404, z czego wynika, że przepis ten ma na celu wyczerpujące rozpoznanie materiału procesowego w I instancji, zaś instancja apelacyjna ma wykonać kontrolę nad prawidłowym postępowaniem i słusznym zastosowaniem prawa materialnego. (Wyrok z 5. IV. 1935 — C III 101/34).

Art. 413. Sąd Najwyższy nie jest powołany do rozpoznawania wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia Sądu drugiej instancji. (O. z 30. I. 1935 — C II 2387/34). (Db.).

Art. 421, § 2, Chociaż postanowienie ogłoszono na rozprawie, miarodajny jest dla rozpoczęcia terminu do wniesienia zażalenia dzień doręczenia, co wynika z art. 354, 350, 378, 376, 421, 419, 393 k. p. c. (Postanowienie z 3. VI. 1935 — C III 707/34). (Li.).

Art. 424, § 2. 1. Przepis ten ma na myśli sąd będący drugą instancją dla samej sprawy; dlatego nieistotną jest okoliczność, czy sąd ten orzekał w danej sprawie poraz pierwszy, czy też dopiero

na skutek zażalenia lub skargi apelacyjnej. (Postanowienie z 3/24. VI. 1935 — C III 7—7/1215/34). (Li.)

2. Postanowienie w przedmiocie nadania wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności nie dotyczy samodzielnej części procesu, nie kończy zatem postępowania i nie podlega zaskarżeniu w drodze kasacji. (Postanowienie z 22. III. 1935 — C III 195/34).

3. Nie służy skarga kasacyjna od postanowienia drugiej instancji, dotyczącego nieprzyjęcia powództwa wzajemnego. (18. I. 1935 — C I 1610/34). (Św.)

4. Postanowienie Sądu drugiej instancji, oddalające zarzut pozwanych, iż sprawa podlega rozstrzygnięciu sądu polubownego, nie kończy postępowania, i dlatego nie ulega zaskarżeniu skargą kasacyjną. (O. z 16. XI. 1934 — C II 2272/34). (Db.)

Art. 425. 1. Dla dopuszczalności skargi kasacyjnej na odmowę prawa ubogich miarodajną jest kwota dochodzonego roszczenia, a nie sama tylko wysokość uiścić się mających opłat sądowych. (O. z 5. II. 1935 — C II 2419/34). (Db.)

2. W sprawie, w której wartość przedmiotu sporu nie przekracza pięciuset złotych, skarga kasacyjna na odmowę prawa ubogich nie jest dopuszczalna. (O. z 2. I. 1935 — C II 2200/34). (Db.)

3. Na odmowę prawa ubogich dla kilku połączonych przez powoda w jednym pozwie przeciwko kilku pozwanym spraw (art. 69 p. 2 k. p. c), z których w żadnej wartość przedmiotu sporu nie przekracza pięciuset złotych, nie służy powodowi skarga kasacyjna, chociażby ogólna suma dochodzonych roszczeń kwotę tę przenosiła. (O. z 4. I. 1935 — C II 2157/34 i z 20. V. 1935 — C II 191/35). (Db.)

4. W sprawach o rozwiązanie umowy najmu stronom nie służy skarga kasacyjna, jeżeli sąd grodzki ustalił wartość przedmiotu sporu na sumę jednomiesięcznego czynszu, nie przenoszącą pięciuset złotych. (O. z 1. II. 1935 — C II 2336/34). (Db.)

5. W sprawie żony przeciwko mężowi o roszczenie alimentarne skarga kasacyjna nie jest dopuszczalna, jeżeli wartość zaskarżonego roszczenia, oznaczona według art. 18 k. p. c. nie przenosi pięciuset złotych a sprawa separacji małżeństwa, tudzież kwestja, który z małżonków ponosi winę w separacji już poprzednio wydanym wyrokiem została prawomocnie rozstrzygnięta. (O. z 17. I. 1935 — C II 2292/34). (Db.)

6. W sprawach o ustalenie nieślubnego ojcostwa i o zasadzenie roszczenia alimentarnego, opartego na stosunku nieślubnego ojcostwa, może być w skardze kasacyjnej, wniesionej co do uznania ojcostwa zaskarżone także orzeczenie o roszczeniu alimentar-

nem, chociażby wartość tego roszczenia, oznaczona według art. 18 k. p. c., nie przenosiła pięciuset złotych. (O. z 15. I. 1935 — C II 2246/34). (Db.).

7. W sprawach, wszczętych według procedury cywilnej z roku 1895, w których wartość przedmiotu sporu ustalona była na czterysta złotych a które następnie wskutek czasowego spoczywania sporu prowadzone są według k. p. c. skarga kasacyjna nie jest dopuszczalna. (O. z 28. II. 1935 — C. II 2499/34). (Db.).

Art. 425, § 1. Wartość przedmiotu zaskarżenia w odwołaniach na oddalenie wniosku o przyznanie prawa ubogich, gdy strona wnosi o przyznanie tego prawa do prowadzenia sporu, uważać należy wartość przedmiotu sporu, albowiem oddalenie wniosku pozbawia stronę możliwości prowadzenia procesu albo powoduje umorzenie sprawy, oddalenie powództwa, wydanie wyroku zaocznego uwzględniającego powództwo itp. (Postanowienie z 22. III. 1935 — C III 583/34). (Li.).

Art. 427. Z uzasadnienia skargi kasacyjnej powinny wynikać konkretne fakty, które przedstawiają naruszenie ustawy i doniosłość tego naruszenia dla rozstrzygnięcia sporu. W szczególności zarzuty kasacyjne powinny być wyświetlone tak szczegółowo, że Sąd Najwyższy bez wszelkich poszukiwań w pismach poprzednich instancyj otrzymać powinien wyczerpujące przedstawienie wytkniętej wady. O ile zatem chodzi o pominięcie dowodów, wyszczególnione być muszą wszelkie zaofiarowane a nie zbadane środki dowodowe. Nie jest zaś zadaniem sądu kasacyjnego samemu zbierać materiały ten w pismach poprzednich instancyj. (Wyrok z 8. II. 1935 — C III 778/34; 5. IV. 1935 — C III 101/34). (Li.).

Art. 427. 1. Strona nie może w skardze kasacyjnej powoływać się na niezdolność umysłową strony drugiej do przesłuchania jej w charakterze strony, jeżeli zarzutu tego nie zgłosiła w postępowaniu przed instancjami poprzednimi. (O. z 22. I. 1935 — C II 2260/34). (Db.).

2. Strona nie może w skardze kasacyjnej oznaczyć wartości przedmiotu sporu na kwotę wyższą, niż tę, na którą Sąd pierwszej instancji oznaczył wartość przedmiotu sporu. (O. z 17. I. 1935 — C II 2135/34). (Db.).

3. Do wartości przedmiotu zaskarżenia, objętego skargą kasacyjną, nie wlicza się ani odsetek, przyznanych powodowi od dnia skargi ani przyznanych mu kosztów postępowania w instancjach poprzedzających. (O. z 18. I. 1935 — C II 2281/34). (Db.).

Art. 428. obrońca wężła małżeńskiego może wnieść skargę kasacyjną na wyrok drugiej instancji, chociaż nie zażądał we właści-

wym terminie sporządzenia uzasadnienia wyroku na piśmie. — (O. z 24. I. 1935 — C II 2285/34). (Db.).

Art. 428, § 2. Złożenie do depozytu sądowego książeczki oszczędnościowej nie może być uznane za złożenie kaucji kasacyjnej. Na podstawie art. 23 przepisów o kosztach sądowych z 24. X. 1934 (Dz. Ust. poz. 837) kaucja kasacyjna należy do opłat sądowych, które na mocy art. 22 wspomnianych przepisów i § 2 rozp. Min. Spr. z 17. XII. 1934 (Dz. Ust. poz. 941) należy uiszczać gotówką. (Postanowienie z 19. VIII. 1935 — C III 1011/35). (Li.).

Art. 429. Zwrot skargi kasacyjnej na zasadzie art. 141 jest równoznaczny z jej odrzuceniem; ustawa nie przestrzega jednolitego wyrazownictwa (cfr. art. 396 § 1 zd. 2, 492 § 1 k. p. c). Wobec tego od postanowienia zarządzającego zwrot służy zażalenie do Sądu Najwyższego. (Postanowienie z 3/24. 1935 — C III 7—7/1215/34). (Li.).

Art. 441. Na postanowienie Sądu drugiej instancji, odrzucające zażalenie wniesione od postanowienia sądu pierwszej instancji nie służy zażalenie do Sądu Najwyższego. (O. z 5. XII. 1934 — C II 2364/34). (Db.).

Art. 442. Art. 442 dotyczy tylko orzeczeń, któremi uregulowany został stosunek materialno-prawny stron, natomiast nie obejmuje on postanowień sądu, mieszczących się w granicach prawa formalnego, w szczególności więc nie może mieć zastosowania do postanowienia sądu, którym został odrzucony pozew spowodu niewłaściwości sądu. (8. II. 1935 — C I 2821/34). (Św.).

Art. 445. Jeżeli powód w postępowaniu toczącym się według przepisów niem. u. p. c. odmówił w I instancji przysięgi na prawdziwość podpisu na wekslu, może na podstawie twierdzeń, iż weksel został sfałszowany i fałszerz za to ukarany, żądać wznowienia postępowania, mimo że z twierdzeniami temi wystąpił już w poprzednim procesie w II instancji, skoro wobec przepisu § 464 niem. u. p. c. twierdzenie to nie mogło już być uwzględnione. (Wyrok z 12. IV. 1935 — C III 519/34). (Li.).

Art. 447. I. Do rozstrzygnięcia o wznowieniu postępowania z powodu nieważności właściwy jest sąd I instancji, jeżeli jego wyrok, nieważny z powodu uchybień przewidzianych w art. 443, stał się prawomocny wskutek niezaskarżenia lub odrzucenia apelacji, zaś sąd II instancji, jeżeli nieważnym z powodu tych uchybień a formalnie prawomocnym wyrokiem zatwierdził lub zmienił wyrok I instancji. Jeżeli art. 447 przewiduje możliwość zaskarżenia wyroków różnych instancji, to ma na względzie wypadek, gdy wyroki I i II instancji są wadliwe, i dopuszcza wówczas żądanie uchylenia obu wyroków. Strona może się jednak ograniczyć do żądania uchy-

lenia wyroku II instancji, a wadliwość wyroku I instancji dochodzić w postępowaniu toczącym się po uchyleniu wyroku II instancji. Z uwagi na art. 444 dotyczy przepis art. 447 zd. 2 tylko I i II instancji. Do wznowienia postępowania na zasadzie art. 445 k. p. c. jest właściwy sąd I instancji, jeżeli sprawa została ukończona jego prawomocnym wyrokiem, a sąd II instancji, jeżeli sprawa została ukończona w tej instancji prawomocnym wyrokiem merytorycznym, wreszcie Sąd Najwyższy, jeżeli wydał wyrok merytoryczny na podstawie art. 439 k. p. c. gdyż tylko wówczas orzeka Sąd Najwyższy co do istoty sprawy. (Postanowienie z 26. IV. 1935 — C III 270/35). (Li.).

2. Przepisy art. 51 k. p. c. o ciągłości właściwości sądu nie obejmują postępowania o wznowienie, dla którego właściwość sądu unormowana jest odrębnie. (O. z 4. I. 1935 — C II 2147/34). (Db.).

Art. 449. Skarga o wznowienie wniesiona po upływie terminu z § 534 proc. cyw. z r. 1895 t. j. lat dziesięciu po uprawomocnieniu się wyroku, wydanego w sporze głównym, jest spóźniona. (O. z 28. XII. 1934 — C II 2239/34). (Db.).

Art. 453. Sąd Najwyższy właściwym do rozstrzygnięcia o wznowieniu może być tylko w tym przypadku, gdy wydał wyrok co do istoty sprawy na podstawie art. 439 k. p. c. (8. II. (1935 — CI 2821/34)). (Św.).

Art. 455. Skarga kasacyjna w postępowaniu o wznowienie nie jest dopuszczalna, jeżeli wartość przedmiotu sporu w sporze głównym oznaczona była na czterysta złotych. (O. z 9. IV. 1935 — C II 2474/34). (Db.).

Art. 467. Wymaganie art. 467 k. p. c. co do dołączenia pozwu w postępowaniu nakazowym oryginałów a nie odpisów odnosi się do dokumentów publicznych lub prywatnych z uwierzytelnionymi podpisami oraz weksli lub czeków, którymi zgodnie z art. 458 i 459 k. p. c. winno być żądanie pozwu uzasadnione, nie dotyczy natomiast pełnomocnictw, które nie stanowią dokumentu, uzasadniającego dochodzone w postępowaniu nakazowym roszczenie i do których winien mieć zastosowanie ogólny dotyczący pełnomocnictw procesowych przepis art. 89 k. p. c. (16. V. 1935 — CI 2608/34). (Św.).

Art. 479. W razie uzyskania legitymacji czynnej w drodze cesji do inkasa przechodzi na cesjonariusza również obowiązek z zapisu na sąd polubowny. (Wyrok z 8. II. 1935 — C III 778/34). (Li.).

Art. 486. Na orzeczenie II instancji w przedmiocie wyłączenia sędziego polubownego skarga kasacyjna jest dopuszczalna, gdyż

postępowanie przed sądem powszechnym nie jest żadną częścią postępowania przed sądem polubownym, a wobec tego doznaje ono ukończenia przez wydanie orzeczenia nad zgłoszonym wnioskiem. Atoli wniosek o wyłączenie nie należy do właściwości sądu powszechnego, gdyż k. p. c. normuje w art. 485, 488, 490, 491 i 503 wyczerpująco właściwość tego sądu, zakreślając tem ingerencji jego dokładne granice. Za odmiennem stanowiskiem nie przemawiają również względy celowości. (Wyrok z 8. II. 1935 — C III 664/34).
(Li.)

Art. 503. 1. Otwarcie rozprawy na nowo jest celowym środkiem umożliwienia należytej obrony. Pozbawienie strony możliwości obrony jej praw jest względną przyczyną uchylenia orzeczenia sądu polubownego, czyli że skutkuje uchylenie tylko wówczas, gdy wpłynęło na jego wydanie. (Wyrok z 8. II. 1935 — C III 778/34). (Li.)

2. Do skargi o uchylenie wyroku Sądu polubownego przepisy art. 214 k. p. c. o zachowaniu terminu do wniesienia skargi, odrzuconej przez sąd niewłaściwy, nie mają zastosowania (O. z 7. III. 1935 — C II 2371/34). (Db.)

Art. 513. W sądowym postępowaniu egzekucyjnym na postanowienia Sądu Okręgowego nie służy stronom zażalenie do Sądu Najwyższego. (O. z 16. I. 1935 — C II 2258/34). (Db.)

Art. 538. Na postanowienie Sądu drugiej instancji co do nadania wyrokowi klauzuli wykonalności, stronie nie służy zażalenie do Sądu Najwyższego. (O. z 24. I. 1935 — G II 2285/34). (Db.)

Art. 567, § 2. Pozwy o wyłączenie ruchomości z pod egzekucji, skierowane przeciwko Bankowi Polskiemu, nie podpadają pod właściwość sądu z art. 89 statutu Banku. (O. z 10. I. 1935 — C II 2138/34). (Db.)

Art. 636. Dłużnik, który osobę wdrażającą przeciwko jego wierzycielowi egzekucję z wierzytelności, zawiadomił niezgodnie z prawdą, że dług swój już zapłacił, odpowiada wierzycielowi swego wierzyciela z tytułu współwiny w udaremnieniu egzekucji. (O. z 31. I. 1935 — C II 2330/34). (Db.)

Art. 676. Nie powoduje unieważnienia dokonanej licytacji okoliczność, że obwieszczenie o licytacji umieszczone zostało tylko w dzienniku poczytnym, a nie także w dzienniku, przeznaczonym do obwieszczeń urzędowych. (O. z 2. I. 1935 — C II 2201/34). (Db.)

Art. 788. Zarządca przymusowy ułamkowej części nieruchomości nie jest uprawniony do głosowania w imieniu współwłaściciela tej części przy ustanawianiu wspólnego zarządcy nieruchomości. (O. z 8. XI. 1934 — C II 2247/34). (Db.)

Przepisy wprowadzające kodeks postępowania cywilnego.

(Rozp. Prez. R. P. z 29. XI. 1930, Dz. Ust. poz. 652 i 1932, poz. 802).

Art. 25., p. 3. Osoba, która zajmowała się ściąganiem wierzytelności, należących do masy spadkowej i kwoty pobrane potrąciła ze swą wierzytelnością wzajemną, obowiązana jest na żądanie masy spadkowej złożyć rachunek ze swych czynności tudzież zaprzysiąc, że rachunek ten jest dokładny i rzetelny. (0. z 16. I. 1935 — C II 2255/34). (Db.).

Art. 31, 36. Art. 36, § 2, p. 2 nie uzasadnia wniosku, aby sprawy małżeńskie wyjęte były z pod działania art. 36, w szczególności, by do spraw wszczętych przed wejściem w życie k. p. c, w których nie nastąpiło zawieszenie, do środków odwoławczych miały zastosowania przepisy k. p. c. (Wyrok z 15. III. 1935 — C III 513/34). (Li.).

Art. 36. Skutek wymieniony w § 503 niem. u. p. c nastąpić mógł tylko w wypadku, gdy strony zostały zawezwane na posiedzenie lub o niem zawiadomione albo z własnej winy nie mogły być zawiadomione, w przypadku zaś, gdy stawiała się jedna tylko strona i nie żądała ani odroczenia rozprawy ani wydania wyroku zaocznego, jeżeli mógł być wydany wyrok zaoczny. (Postanowienie z 3. VI. 1935 — C III 1054/34). (Li.).

Art. 36, 37. W razie błędnego stosowania przez sąd przepisów k. p. c. zamiast niem. u. p. c. lub odwrotnie decydują o dopuszczalności środków odwoławczych (prawnych) przepisy, według których postępowanie powinno było się toczyć. (Uchwała z 3. VI. 1935, wyrok z 26. IV. 1935 — C III 1054, 767/34). (Li.).

Art. 37. W postępowaniu toczącym się nadal według przepisów k. p. c. sąd nie może odrzucić pozwu dla niewłaściwości sądu, jeżeli według wyjaśnień i wniosków złożonych w okresie poprzednim był on wniesiony prawidłowo do właściwego sądu, gdyż w razie podjęcia sporu uwzględnić należy już dokonane czynności procesowe i zebrany materiał, a decyduje również zasada wyrażona w art. 51 k. p. c. (Wyrok z 12. IV. 1935 — C III 466/34). (Li.).

Art. 37. Uwzględnienie dokonanych już czynności prowadzi do wniosku, że prawo ubogich udzielone już poprzednio według przepisów niem. u. p. c. nie ogranicza się do danej instancji, lecz odnosi się do całego sporu. (Postanowienie z 8. III. 1935 — C III 422/34). (Li.).

Art. 45, § 4. Z zwrotu „orzeka w sprawach” należy wnosić, że zasadę wyrażoną w tym przepisie stosuje się zarówno do wyroków jak do postanowień. (Postanowienie z 22. III. 1935 — C II 583/34). (Li)

Ustawa z 17. III. 1932 r. o uregulowaniu stosunków służbowych pracowników instytucyj ubezpieczeń społecznych. (Dz. Ust. poz. 338).

Art. 2. Wydanie nowych przepisów służbowych w trybie art. 2 ustawy z 17. III. 1932 r. skutkowało z samego prawa rozciągnięcie ich na pracowników, którzy w dniu wejścia ich w życie pozostali przy pracy, wobec czego wyrażenie zgody na nowe warunki było zbędne, a brak wyraźnego zaakceptowania tych warunków nie mógł być uważany za ich odrzucenie lub za porzucenie pracy. (4/18. XII. 1934 — C I 1538/34). (Św.).

Przepisy o kosztach sądowych (Ustawa z 17. III. 1932, Dz. Ust. Nr. 27, poz. 251).

Art. 7. 1. Opłatę sądową należy uznać za wniesioną we właściwym czasie, jeżeli Sąd — po odmówieniu stronie prawa ubogich — dozwolił jej przywrócenia terminu do wniesienia opłaty, a strona jeszcze przed uzyskaniem przywrócenia terminu opłatę tę złożyła. (0. z 8. I. 1935 — C II 2163/34). (Db.).

2. Od uchwały Sądu drugiej instancji, polecającej Sądowi pierwszej instancji, aby wezwał rekurenta o uzupełnienie opłaty od wniesionego rekursu i aby złożył oświadczenie co do wartości przedmiotu zaskarżenia, rekurs do Sądu Najwyższego nie jest dopuszczalny. (O. z 28. XII. 1934 — C II 2148/34). (Db.).

Postępowanie egzekucyjne władz skarbowych (Rozp. Rady Ministrów z dnia 25. VI. Dz. Ust. 1932 Nr. 62, poz. 580).

§§ 1 i 2. Egzekucja celem ściągnięcia pretensji z tytułu zaległych składek na rzecz Kasy Chorych przez zajęcie niezabezpieczonej hipotecznie wierzytelności zobowiązanego przeciwko trzeciemu dłużnikowi należy do władz skarbowych, chociażby pretensja egzekwowana była zabezpieczona prawem zastawu ustanowionem na nieruchomości zobowiązanego. (0. z 19. V. 1933 — C II 321/33). (Db.).

Przepisy wprowadzające prawo o sądowym postępowaniu egzekucyjnym (Rozp. Prez. R. P. z dn. 27. X. 1932, Dz. Ust. Nr. 93, poz. 804).

Art. 47. W postępowaniu egzekucyjnym, zmierzającym do fizycznego podziału wspólnej nieruchomości, nie służy stronom żaden środek odwoławczy do Sądu Najwyższego. 0. z 1. III. 1935 — C II 2973/34). (Db.).

Art. 67. Podziału licytacyjnej ceny kupna, osiągniętej za nieruchomości sprzedaną w toku postępowania upadłościowego pod rządą ustawy z dnia 17. III. 1932 r. Dz. Ust. Nr. 27, poz. 251 o kosztach sądowych na wniosek zarządcy masy upadłości, złożony po dniu 1. IV. 1932, należy dokonać według przepisów § 216 austr. ord. egz. przy uwzględnieniu przepisów rozdziału II i IV tejże ustawy z 17. III. 1932. (O. z 23. I. 1935 — C II 2295/34).

(Db.).

Art. 68. Przepisy § 575, ust. 3 austr. proc. cyw., według których wypowiedzenie lub wyrok wydany wskutek wypowiedzenia tracą moc, jeżeli w ciągu dni czternastu nie zostanie wszczęta egzekucja, nie obowiązuje, gdy termin ten przypada na czas po wejściu w życie prawa o sądowym postępowaniu egzekucyjnym. (O. z 14. VI. 1934 — C II 1006/34).

(Db.).

Przepisy o kosztach sądowych z 27. X. 1932 (Dz. Ust. Nr. 93 poz. 805).

Art. 20. Przy ustalaniu wartości sporu należy żądanie ustalenia ojcostwa nieślubnego, podniesione obok żądania alimentów, uwzględnić oddzielnie jako żądanie niemajątkowe, nie podlegające oszacowaniu na pieniądze. (Postanowienie z 12. IV. 1935 — C III Z 360/33).

(Li.).

Ustawa z 29. III. 1933 r. o ulgach w zakresie oprocentowania i terminach spłaty wierzytelności hipotecznych. (Dz. Ust. poz. 213).

Art. 1. Ustawa ta wyłączyła możliwość żądania przez wierzyciela spłaty i egzekwowania kapitałów hipotecznych przed określonym w niej terminem oraz obniżyła stopę odsetek od tych kapitałów za czas po 1. IV. 1933 r., lecz nie usunęła przewidzianych w umowie pod postacią kary wadjalnej skutków uchybienia przez dłużnika terminu płatności długu i nie pozbawiła wierzyciela w przypadku, gdy termin umowy upłynął jeszcze przed wejściem w życie ustawy z 29. III. 1933 r., już nabytego prawa dochodzenia kary wadjalnej. (3. IV. 1935 — C I 1728/34).

(Św.).

Art. 2. Wprowadzone przez ustawę z 29. III. 1933 r. odroczenie wymagalności spłaty kapitału winno być przez Sąd przy wyrokowaniu zastosowane, chociażby strona pozwana się na powyższą ustawę nie powoływała. (14. III. 1935 — C I 1410/32).

(Św.).

Art. 8. Wskutek przepisów powyższej ustawy nie stało się wypowiedzenie dokonane w czasie poprzednim z zachowaniem umownego terminu bezskutecznym, lecz przesunięty został jedynie termin zapłaty wywołany tern wypowiedzeniem. Wobec tego w grani-

each art. 8 niekonieczne jest powtórzenie poprzedniego wypowiedzenia terminowego i przedłużenie płatności nawet poza czasokres zakreślony w powyższej ustawie, lecz wystarczy natychmiastowe wypowiedzenie, by uchylić moratorium ustawowe i przywrócić zawieszoną płatność hipoteki. (Wyrok z 1. III. 1935 — C III 610/34).
(Li.).

Prawo o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (Rozp. Prez. R. P. z 27. X. 1933 Dzł Ust. poz. 602).

Art. 60. Zebranie dwóch spółników spółki z ogr. odp., odbyte po zamknięciu przez przewodniczącego Walnego Zgromadzenia spółki, zwołanego przez zarząd, nie jest Walnem zgromadzeniem spółki i nie może powziąć uchwał wiążących spółkę. (O. z 15. I. 1935 — C II 2375/34).
(Db.).

Art. 61. 1. Sąd rejestrowy nie może upoważnić spółnika do zwołania Walnego Zgromadzenia, dopóki spółnik ten nie zwróci się do zarządu o zwołanie Walnego Zgromadzenia. (O. z 15. I. 1935 — C II 2375/34).
(Db.).

2. Spółnik, który za zgodą spółki przeniósł swój udział powierniczo na osobę inną, nie ma prawa domagać się zwołania zebrania spółników. (O. z 22. III. 1935 — C II 2734/34).
(Db.).

3. Sąd rejestrowy, dozwalając zwołanie zebrania spółników, oznaczyć ma zarazem porządek dzienny obrad. Przewodniczącym zebrania może być przez sąd ustanowiony tylko członek spółki. (O. z 22. III. 1935 — C II 2734/34).
(Db.).

Przerachowanie zobowiązań w obcych walutach (Rozp. Prez. R. P. z 12 VI. 1934 Dz. Ust. Nr. 59, poz. 509).

Wkład oszczędnościowy, przeliczony przy jego złożeniu za zgodną wolą obu stron na walutę dolarową, może być przez instytucję finansową zwrócony w walucie dolarowej według nominalnej wartości dolarów bez względu na spadek waluty dolarowej. (O. z 30. I. 1935 — C II 2329/34).
(Db.).

Przepisy o kosztach sądowych z 24. X. 1934 (Dz. Ust. poz. 839).

Art. 15, 17. Zażalenie przeciwko zwrotowi skargi rewizyjnej uznać należy za dopuszczalne w myśl §§ 554 a ust. 3, 567 ust. 2 niem u. p. c. w związku z cyt. art. 17. „Odpowiednim” przepisem w razie „zwrotu” pisma (art. 15) będzie właśnie przepis o odrzuceniu rewizji, tembardziej, że także k. p. c. „odrzucenie” (cfr. art. 429) stawia na równi ze zwrotem pisma (cfr. art. 396). (Uchwała z 20. V. 1935 — C III Z 481/35).
(Li.).

Art. 49, 121. Przepisy te nie uzasadniają obowiązku składania kaucji kasacyjnej w sprawach toczących się według niem. u. p. c, albowiem ustawa ta nie zna wcale kasacji, art. 121 nakazuje stosować przepisy o kaucji, gdy dana ustawa przewiduje skargę kasacyjną, wreszcie suma rewizyjna (3000 zł) spełnia już zadanie hamulca w wnoszeniu skarg na wyroki II instancji, któremu ma służyć kaucja kasacyjna. (Uchw. z 20. V. 1935 — C II Z 521/35). (Li.).

II. USTAWODAWSTWO DZIELNICOWE

I. B. ZABÓR ROSYJSKI

Kodeks Cywilny Napoleona.

Art. 813. Kurator spadku wakującego nie ma prawa skarżyć decyzji Sądu, uznającej, iż spadek przestał być wakujący, i zwalnającej kuratora od pełnienia jego obowiązków. (18. I. 1935 — CI 1515/34).

Art. 1351. Pogląd, iż kwestję tożsamości danego sporu ze sporem, który się przedtem toczył, rozstrzyga wyłącznie treść skargi powodowej, bez względu na to, jak tę skargę ujął Sąd i co było przedmiotem jego wyrokowania, znajduje odparcie w brzmieniu art. 1351 K. C, który stanowi, że powaga rzeczy osądzonej dotyczy jedynie tego, co stanowiło przedmiot wyroku. (16. I. 1935 — CI 2025/34).

Art. 1657. W razie rozwiązania sprzedaży rzeczy ruchomych z przyczyny nieodebrania ich w terminie przez nabywcę, ma zastosowanie art. 1376 K. C, w myśl którego, jeżeli nabywca uiszczył szacunek za nieodebrany przedmiot, ma on prawo do żądania zwrotu szacunku, jako nienależnie uiszczonego, chybaby sprzedawca dowiódł, że spowodu nieodebrania przedmiotu przez nabywcę przedmiot zniszczył lub stracił na wartości. (19. II. 1935 — CI 1894/34).

Art. 1961. Obowiązki sekwestratora sądowego mogą ustać przez odwołanie go tylko przez Sąd, a nie przez stronę, która żądała sekwestru; odwołanie przeto sekwestratora przez stronę nie pozbawia go prawa poszukiwania wynagrodzenia za okres późniejszy, dopóki Sąd nie zwolnił go z jego obowiązków. (29. XI. 1934 — CI 1237/34).

Ustawa hipoteczna 1818 r.

Art. 31. Sama świadomość zawierającego czynność z właścicielem hipotecznym o tern, że przeciwko ostatniemu osoby trzecie wytoczyły proces o daną nieruchomość, nie dowodzi jego złej wiary

i nie pozbawia go prawa powoływania się na jawność hipoteczną, skoro osoby te w dacie powyższej nie były prawidłowymi niewpisanymi do wykazu hipotecznego właścicielami nieruchomości, a tylko osobami, dochodzącymi w drodze powództwa rzekomych praw swych do tej nieruchomości, a w wykazie hipotecznym nie było ostrzeżenia, podającego w wątpliwość prawa właściciela hipotecznego. (11. IV. 1935 — C I 2303/34).

Art. 125. W przypadku śmierci spadkobiercy po otwarciu spadku, lecz przed zaniknięciem postępowania spadkowego i wylegitymowaniem się w trybie hipotecznym, spadek przypada krewnym, powołanym do brania spadku po spadkobiercy, a nie dalszym krewnym, powołanym do spadkobrania po spadkodawcy. (8. III. 1935 — C I 2801/34).

Prawo o przywilejach i hipotekach z 1825 r.

Art. 15. Należność związku komunalnego z tytułu dodatku do państwowego podatku od nieruchomości oraz kary za zwłokę w uiszczaniu tego dodatku może być zabezpieczona w drodze hipoteki prawnej. (14. XII. 1934 — 4. I. 1935 — C I 1209/43).

Prawo cywilne Ziemi Wschodnich (T. X. cz. 1 Zw. Praw).

Art. 106 i 106¹. W myśl powyższych przepisów okoliczność, iż żona ma pewien dochód ze swej pracy czy z innych źródeł, zwalnia męża, który bez winy żony uchyla się od wspólnego pożycia, od obowiązku dostarczania jej utrzymania tylko w tym razie, gdy dochód ten jest wystarczający dla jej utrzymania lub gdy dochody męża są tak nikłe, iż nie mógłby on nic z nich żonie bez znacznego uszczerbku dla siebie udzielić, gdyż byłby wtedy sam w gorszeni stosunkowo położeniu niż żona. (28. V. 1935 — C I 20/35).

Art. 106¹. Ustalenie w wyroku rozwodowym Sądu Duchownego winy żony, stanowiące część składową i podstawową rozwiązania małżeństwa w tym sądzie szczególnym, uzasadnia należycie oddalenie powództwa alimentarnego, żony w odniesieniu do czasu po zaistnieniu wspomnianej winy, powodującym zerwanie współżycia małżonków, a przed wyrzeczeniem rozwodu, samo już bowiem stwierdzenie faktycznego rozłączenia się małżonków z winy żony znosi obowiązek męża dostarczania jej środków utrzymania, odmienne zaś ustalenie w tym przedmiocie sądów duchownych i cywilnych prowadziłyby do niedopuszczalnej sprzeczności ich wyrokowania. (27. III. 1935 — C I 2484/34).

Art. 172. Na zasadzie ogólnej alimenty, przeznaczone na pokrycie koniecznych potrzeb życia, na przyszłość tylko mogą być poszu-

kiwane i nie ulegają kapitalizacji; w przypadku jednak, gdy alimenty te są poszukiwane przez żonę od męża na rzecz ich dziecka, zostającego pod jej opieką, winien być w każdym razie uwzględniony roczny okres czasu przed jej wystąpieniem i alimenty za ten czas winny być zasądzone, gdyż takie postanowienie zawiera względem dzieci nieślubnych art. 132 t. X cz. 1 Zw. Pr., przepis zaś ten stosuje się również do dzieci ślubnych, które żadną miarą nie mogą być stawiane w gorszym od pierwszych położeniu. (27. III. 1935 — C I 2362/34).

Art. 533. Czynność prawna, polegająca na opłacaniu podatków od majątku, jakkolwiek stanowi jedną z istotnych cech posiadania pod tytułem właściciela, nie może jednak sama przez się przerwać biegu przedawnienia nabywczego i być podstawą do odmowy przyznania posiadaczowi nieruchomości w warunkach, w art. 533 przewidzianych, prawa do jej własności przez zasiedzenie. (9. I. 1935 — C I 539/34).

Art. 684. Kontrahent, który nie wykonał zawartej umowy dostawy drzewa, nie odpowiada za poniesioną przez drugiego kontrahenta stratę, polegającą na tym, że zapłacił on firmie, wobec której zobowiązał się dostarczyć takie same drzewo, jak to, które miał od swego kontrahenta otrzymać, karę wadjalną spowodu niewykonania zobowiązania, albowiem kara ta stanowiła szczególny, niekonieczny warunek umowy i zapłata jej nie może być uważana za bezpośrednie następstwo (por. art. 644 t. X cz. 1) niewykonania umowy przez pierwszego kontrahenta. (30. I. 1935 — CI 926/34).

Art. 684 i uw. oraz 687. W razie gdy ćwiczenia wojska w rzucaniu granatów dokonywane były na polu, pozostającym w użytkowaniu publicznym, i gdy na tem polu pozostawiony został granat, który znalazł pasący bydło chłopiec i wrzucił do ognia, Skarb Państwa ponosi częściową odpowiedzialność za przyczynione mu w buchem granatu uszkodzenie ciała, gdyż zachodzi w tym przypadku wina wspólna organów państwowych i samego poszkodowanego. (22. V. 1935 — CI 2705/34).

Art. 1259. Ustawa nie wprowadza niepodzielności między spadkobiercami i przewiduje (art. 1259 p. 1, t. X, cz. 1 Zw. Pr.), że spadkobiercy zobowiązani są do uiszczenia długu spadkowych jedynie w stosunku do udziału swego w spadku, tak samo więc mogą tylko w tym stosunku domagać się zapłaty należności spadkowej. (6. II. 1935 — C I 861/34).

Ustawa postępowania cywilnego 1864 r.

Art. 895. Prawo do odsetek jest o tyle ściśle związane z prawem do kapitału, że żądanie w jednym procesie sumy bez odsetek,

a następnie w drugim oddzielnym procesie samych tylko odsetek od teje sumy stanowi niedopuszczalne rozczłonkowanie sprawy na dwa oddzielne procesy i żądanie uzupełnienia jednego wyroku przez drugi; zgodnie z tem prawomocny wyrok sądowy, zasądzający pewną sumę tytułem zwrotu długu, winien być poczytywany za ostatecznie regulujący kwestję zarówno kapitału, jak i odsetek od tego kapitału za czas od zapadnięcia wyroku. (11. IV. 1935 — CI 2392/34).

Art. 1460*. Okoliczność, iż wierzyciel dotychczas nie podjął z depozytu sądowego wpłaconej na jego rzecz przez dłużnika sumy, nie stoi na przeszkodzie uznaniu, że odnośne zobowiązanie wskutek powyższej wpłaty zostało umorzone, gdy wierzyciel został wezwany do zgłoszenia się po odbiór należności. (9. I. 1935 — CI 626/34).

W. Świącicki,

Sędzia Sądu Najwyższego.

2. B. ZABÓR AUSTRJACKI

Kodeks cywilny.

§ 142. Ojciec jest obowiązany do pokrywania kosztów wychowania swego dziecka ślubnego, chociażby matka w umowie rozwodowej przyjęła ten obowiązek na siebie, jednak następnie wskutek zmiany jej stosunków zarobkowych obowiązku tego nadal dopełniać nie była w możności. (0. z 2. I. 1935 — C II 2134/34).

§ 811. Z pozwu, wniesionego przeciwko osobie zmarłej, może być wszczęte postępowanie, jeżeli powód po zawiadomieniu go, iż pozwany zmarł, skieruje żądanie pozwu przeciwko nieobjętej masie spadkowej zmarłego pozwanego a zarazem postawi wniosek o ustanowienie kuratora procesowego dla pozwanej masy spadkowej. (0. z 8. III. 1935 — C II 2088/34).

§ 839. Współwłaściciel gruntu ma w stosunku do swego udziału we współwłasności prawo do czystego dochodu w produkcji minerałów żywicznych, prowadzonej na wspólnym gruncie przez innych jego współwłaścicieli, i może żądać rachunków z tego dochodu. (0. z 29. I. 1935 — C II 2331/34).

§§ 1220 i 1221. Zawarcie przez córkę umowy z rodzicami o danie jej posagu z dokładnem sprecyzowaniem mających jej przypaść stąd korzyści, wyklucza żądanie ustanowienia i wypłacenia posagu lub jego uzupełnienia w drodze postępowania niespornego. (0. z 2. V. 1934 — C II 408/34).

§1299. Notariusz jest odpowiedzialny za zaniechanie zawiadomienia strony o wiadomym mu fakcie, że dom bankowy, w którym

strona za jego poradą złożyła gotówkę na zabezpieczenie, zaczyna się finansowo chwiać. (0. z 3. X. 1935 — C II 2129/34).

§ 1328. Obowiązek odszkodowania z § 1328 nie zależy od tego, aby sprawca już w chwili skłaniania niewiasty do pozamałżeńskiego obcowania miał zamiar z nią się nie ożenić. (0. z 17. I. 1935 — C II 2293/34).

§ 1405. Sprzedawca przedsiębiorstwa, który zobowiązał się do zapłaty długów za towary, zamówione przez nabywcę przedsiębiorstwa dla celów przedsiębiorstwa, na wypadek gdyby nabywca przedsiębiorstwa odstąpił następnie od tegoż nabycia za zrzeczeniem się wpłaconej ceny kupna, może w razie ziszczenia się tego warunku być bezpośrednio zapozwany o zapłatę ceny towarów przez wierzycieli, którzy towar dla przedsiębiorstwa na zlecenie nabywcy dostarczyli. (0. z 4. I. 1935 — C II 2108/34).

§ 1406. Przejęcie długu nie wymaga do swej ważności formy aktu notarialnego, chociażby osoba, dług wobec wierzyciela przejmująca, nie miała prawnego obowiązku tego przejęcia. (0. z 22. I. 1935 — C II 2309/34).

§ 1308. Nabywca nieruchomości, obciążonej hipoteką, który wobec zbywcy przejmuje ten ciężar do zapłaty, nie staje się co do przejętego ciężaru osobistym dłużnikiem, dopóki wierzyciel nie zwolni dotychczasowego osobistego dłużnika od odpowiedzialności za ciężący na nieruchomości dług. (0. z 24. I. 1935 — C II 2307/34).

Kodeks handlowy z r. 1862.

Art. 271 L. 3 i 281. Agent handlowy, który przyjął na siebie zobowiązanie del credere, nie może żądać, aby przed zrealizowaniem tego jego zobowiązania dochodzone było sądownie roszczenie przeciwko dłużnikowi głównym. (0. z 13. II. 1935 — C II 2452/34).

Norma jurysdykcyjna.

§ 109 ust. 2. Sprawy opiekuńcze i kuratelarne, wymagające poza zezwoleniem sądu opiekuńczego lub kuratelarnego jeszcze za twierdzenia przez sąd okręgowy, wyliczone są w § 109 ust. 2 nor. jur. w sposób wyczerpujący. (0. z 13. IX. 1934 — C II 815/34).

Procedura cywilna z r. 1895.

§ 225. Brak w polskim kodeksie postępowania cywilnego przepisów o ferjach sądowych nie powoduje zmiany biegu terminów w sprawach toczących się według procedury cywilnej z r. 1895. (0. z 14. III. 1935 — C II 2059/34 i z 3. X. 1935 — C II 1233/35).

§ 374. Jeżeli dłużnik wekslowy, który zgłosił zarzut pozorności zyra, rzekł się swego przesłuchania w charakterze strony, sąd może uznać zarzut za niewykazany. (O. z 12. II. 1935 — C II 2482/34).

§ 395. Jeżeli roszczenie, objęte pozwem głównym, dojrzałe jest do rozstrzygnięcia, roszczenie zaś objęte pozwem wzajemnym, do rozstrzygnięcia jeszcze nie dojrzało, Sąd może co do roszczenia, dochodzonego pozwem głównym, wydać wyrok częściowy, gdy roszczenie to nie pozostaje w związku z roszczeniem pozwu wzajemnego. (O. z 7. II. 1935 — C II 2412/34).

§ 579. Ustalenie przyczyny, dla której sędzia polubowny cofnął się od wykonania swej czynności, jest ustaleniem faktycznym i nie ulega ponownej ocenie w instancji rewizyjnej. Brak zaufania jednej ze stron do sędziego polubownego nie stanowi ważnej przyczyny do cofnięcia się tego sędziego z przyjętego urzędu. Sędzia polubowny, który bezzasadnie cofnął się od swych czynności, odpowiada stronie za wynikłą dla niej szkodę. Osoba, która namawiała sędziego polubownego do bezzasadnego cofnięcia się, nie jest za tę szkodę współodpowiedzialna. (O. z 99. I. 1935 — C II 2194/34).

Ordynacja egzekucyjna z r. 1896.

§ 37. W sporze o wyłączenie spod egzekucji wartość przedmiotu sporu nie może być oznaczona na sumę wyższą niż na kwotę egzekwowanej wierzytelności. (O. z 9. I. 1935 — C II 2202/34).

Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

(Ustawa z 6 marca 1906 Dzup. Nr. 58).

§ 61. Po wykreśleniu spółki z ogr. odp. z rejestru handlowego wierzyciel dochodzić może swych roszczeń przeciwko spółce do rąk kuratora, przez sąd procesowy dla spółki ustanowić się mającego. (O. z 12. II. 1935 — C II 2488/34).

Ordynacja upadłościowa.

(Rozp. ces. z 10 grudnia 1914 Dzpp. Nr. 337).

§ 28 L. 4. Cesja wierzytelności hipotecznej ulegającej moratorium z mocy ustawy z 7 marca 1933 Dz. Ust. R. P. Nr. 25, poz. 219, zabezpieczonej na realności rolniczej, dokonana przez kredytorjusza, przed ogłoszeniem mu upadłości, za 78% nominalnej wartości, nie może być uważana za umowę, krzywdzącą wierzycieli. (O. z 7. II. 1935 — C II 2444/34).

Dr. *Włodzimierz Dbałowski,*
sędzia Sądu Najwyższego (Warszawa).

3. B. ZABÓR PRUSKI

Pruskie powszechne prawo krajowe.

Część I tytuł V (szczególnie dział 5 §§ 116, 142). Do zawarcia pisemnej umowy wystarczała wymiana listów. Ponadto strona, która dokument podpisała i wręczyła stronie przeciwnej, nie mogła się powoływać na brak swego podpisu, tak samo jak strona przeciwna wiązana była przyjęciem dokumentu i zrobieniem z niego użytku. Dopuszczalną była prywatno-prawna umowa, w której Skarb Państwa zobowiązał się wobec gminy do założenia w niej gimnazjum i w której świadczenia gminy miały znacznie mniejszą wartość od świadczeń Skarbu Państwa. (Wyrok z 1. III. 1935 — C III 105/34).

Niemiecka ustawa o postępowaniu cywilnem.

§ 80. Pełnomocnictwo procesowe nie może być kwestjonowane spowodu pozorności, albowiem w procesie miarodajną jest treść samego oświadczenia, a nie woli rzeczywistej i według treści woli oświadczonej skuteczność prawną czynności procesowej ocenić należy. (Wyrok z 5. IV. 1935 — C III 99/34).

§ 233. Adwokat, który przeprowadza kontrolę kancelarii W okresach przekraczających jeden tydzień lub który nie zainteresuje się sprawą, chociaż wyrok z dokumentem doręczenia przechodzi przez jego ręce 4 dni przed upływem terminu do wniesienia środka odwoławczego, nie może w celach uzasadnienia nieuchronnego zdarzenia powoływać się na okoliczność, że personel biurowy nie przedłożył mu na czas sprawy do wniesienia odwołania. (Wyrok z 5. IV. 1935 — C III 120/34).

§ 233. Niemożliwość porozumienia się z adwokatem w drodze pisemnej przedstawia nieuchronne zdarzenie, jeżeli porozumienie tego rodzaju konieczne było do wniesienia względnie uzasadnienia skargi rewizyjnej. (Wyrok z 13. V. 1935 — C III 177/34).

§§ 256, 280, 1045. Żądanie, by ustalono, że sąd polubowny nie jest właściwy w danym składzie, nie dotyczy stosunku prawnego, lecz okoliczności faktycznej. Nie wchodzi w grę skarga o ustalenie, lecz postępowanie uchwałowe w myśl § 1045 pc. Żądanie ustalenia, że umowa na Sąd polubowny wygasła, odnosi się coprawda do stosunku prawnego. Mimo to skarga o ustalenie nie jest również uzasadniona, albowiem i w tym wypadku służy wyłącznie droga uchwały z § 1045 pc. (Wyrok z 15. III. 1035 — C III 882/34).

§ 304. Wydanie wyroku na podstawie § 304 pc, ma wobec § 308 ten skutek, że w dalszym postępowaniu sąd jest nim wiązany. To skrępowanie sądu objawia się w ten sposób, że w dalszym postępowaniu przytaczać wolno tylko jeszcze takie środki zaczepne

i obronne, które odnoszą się do wysokości dochodzonego roszczenia. (Wyrok z 31. V. 1935 — C III 412/34).

§ 518. Konieczność podpisania pisma odwoławczego nie jest nigdzie przepisana wyraźnie w ustawie, wynika natomiast z istoty tego pisma. Wniesienie bowiem odwołania ma charakter procesowej czynności prawnej, czyli oświadczenia woli w procesie, dla którego pismo procesowe przedstawia formę, w jakiej się ono ujawnia na zewnątrz. Oświadczenie zaś woli na piśmie wymaga podpisu oświadczającego. W procesie dokonać można podpisu również przez osobę trzecią i to nawet w ten sposób, że osoba ta wypisze nazwisko swego zleceniodawcy. W ten właśnie sposób dochodzi do skutku podpis na telegramie. (Wyrok z 5. IV. 1935 — C III 113/34).

§ 719. Wstrzymanie egzekucji zależne jest od poprzedniego wniesienia skargi rewizyjnej, skargę tę uważać zaś należy za wniesioną dopiero wtedy, gdy należne opłaty sądowe zostały uiszczone, ponieważ poprzednio sąd na podstawie jej nie może dokonać żadnej czynności. (Postanowienie z 19. VIII. 1935 — C III 1011/35).

§ 1031. Ustanowienie arbitra przez Sąd Grodzki nie pozbawia stron prawa usunięcia go i zamianowania w miejsce jego innego arbitra w drodze wzajemnego porozumienia każdego rodzaju. (Wyrok z 28. VI. 1935 — C III 232/34).

Niemiecka ustawa upadłościowa.

§§ 29, 30. Zajęcie dokonane po 1. I. 1933 w poszukiwaniu długi osobistego nie zabezpieczonego hipoteką, w rejestrze zastawu lub prawem zatrzymania nie daje wierzycielowi egzekwującemu zabezpieczenia lub zaspokojenia w znaczeniu powyższych przepisów ordynacji upadłościowej, albowiem przepisy kpc. nie przewidują powstania w drodze egzekucji prawa zastawu, wobec czego — jak wnosić należy z §§ 12, 14 ust. upadł. — postępowanie egzekucyjne wszczęte ale nie ukończone przed ogłoszeniem upadłości ulega z prawomocnym ogłoszeniem upadłości umorzeniu na wniosek zarządcy masy upadłościowej na zasadzie art. 561 kpc, zaś zgoda wierzyciela na zwolnienie od zajęcia lub na przynależenie zajętego przedmiotu do masy jest niekonieczna. (Postanowienie z 17. V. 1935 — C III 926/34).

Niemiecki kodeks cywilny.

§ 37. W postępowaniu z § 37 ust. 2 ma sąd obowiązek badać nie tylko formalną, lecz i materalną podstawę wniosku i droga sporu cywilnego o słuszność żądania, by zwołano zgromadzenie, jest wykluczone. Wobec tego zgromadzenie zwołane zgodnie z postanowieniem Sądu Grodzkiego musi być uznane za zdolne do powzięcia

skutecznych uchwał i zarzuty przeciwko prawidłowości tych uchwał mogą być oparte tylko na okolicznościach, które ze zwołaniem dopuszczonem przez Sąd Grodzki nie mają nic wspólnego. (Wyrok z 1. III. 1935 — C III 104/34).

§ 58 p. 4. Jeżeli przewodniczący zaniknął walne zebranie i zwołał nowe na godzinę później, uważać należy zebranie nowe za dalszy ciąg zebrania poprzedniego, jeżeli wezwanie na nowe zebranie nie nastąpiło prawidłowo. (Wyrok z 1. III. 1935 — C III 104/34).

§§ 59, 71. Roszczenie członków stowarzyszenia, oparte na twierdzeniu, że nosi ono nieodpowiednią nazwę, skierowane być może tylko do stowarzyszenia samego, a nie jego członków. Chociaż bowiem według przepisów ustawy zarząd zgłaszać powinien zapisy do rejestru, to jednak obowiązek ten istnieje w stosunku do stowarzyszenia i władz rejestrowanych, a nie wobec członków. (Wyrok z 1-III. 1935 — C III. 104/34).

§ 67. Prawomocne wykreślenie członków zarządu z rejestru nie przesądza ich przynależności do zarządu, gdyż w tym względzie nie decyduje wpis, lecz materialny stan sprawy. (Wyrok z 1. III. 1935 — C III 104/34).

§ 117. Wypowiedzenie stosunku usług na cele obniżenia płacy nie jest pozorne, albowiem dopóki stosunek istnieje, jednostronne obniżenie jest niedopuszczalne, konieczne jest więc poprzednie rozwiązanie stosunku, które da się osiągnąć tylko przez wypowiedzenie pomyślane na serjo. (Wyrok z 10. V. 1935 — C III 631/34).

§ 138. Z treści i brzmienia tego przepisu wynika, że ustęp 2 przewiduje tylko jeden szczególny wypadek czynności prawnych, wykraczających przeciw dobrym obyczajom, wymienionych w ustępie 1. Wobec tego czynność nie spełniająca wszystkich warunków podanych w ustępie 2 może być uznana za sprzeciwiającą się dobrym obyczajom, niemoralną i nieważną, jeżeli zachodzą inne okoliczności piętnujące ją jako niemoralną. Pobieranie za przedmioty pierwszej potrzeby rażąco niedopuszczalnych świadczeń wzajemnych zamiast normalnej zwyżki cen w przypadku niedostatecznej na wolnym rynku ilości tych przedmiotów stanowi wykorzystanie położenia przymusowego. Do przedmiotów pierwszej potrzeby należą mieszkania małe jedno i dwuizbowe, a niemożliwość stworzenia rodziny dla braku mieszkania uzasadnia położenie przymusowe. (Wyrok z 11. VI. 1935 — C III 693/34).

§§ 254, 812. Jeżeli interesent wpłacał do kasy kolejowej od czasu do czasu pewne kwoty na pokrycie kredytowanych mu należności przewozowych, kasjer zaś sprzeniewierzał część wpłacanych pieniędzy w ten sposób, że wystawiał interesentowi wyższe rachunki za przewóz aniżeli się należały, powodując go do wpłacania wyż-

szych kwot i przywłaszczając sobie nadwyżkę, to skoro wpłacane pieniądze przeszły na własność kolei, wchodzi w grę roszczenie interesenta o zwrot niesłusznego wzbogacenia i nie ma miejsca dla zastosowania § 254 kc. na tej podstawie, że interesent nie kontrolował należycie rachunków kasjera. (Wyrok z 3. VI. 1935 — C III 172/34).

§ 276. Strona, która spowoduje przeciwnika do zawarcia umowy bez zachowania formy przepisanej prawem, odpowiada na podstawie gwarancji za ujemne skutki w całej pełni, czyli że musi ścierpieć, że kontrakt, nieważny wskutek braku formy, traktowany będzie jako ważny. (Wyrok z 24. V. 1935 — C III 918/34).

§ 295. Jakkolwiek do postawienia wierzyciela w zwłokę nawet w tym wypadku, gdy odmawia przyjęcia zapłaty, wymagana jest w myśl § 295 kc. przynajmniej słowne jej ofiarowanie ze strony dłużnika, to jednak, gdy chodzi o równe świadczenia ciągłe (powtarzające się) z jednej i tej samej umowy, a wierzyciel odmawiający przyjęcia jednego z tych świadczeń wyraża wolę, że ich wogóle także w przyszłości przyjmować nie będzie, dłużnik nie ma obowiązku ofiarowywać wierzycielowi każdej poszczególnej części swego świadczenia, skoro wierzyciel popadł tem samem w zwłokę co do całości wynikającego z umowy świadczenia. (Wyrok z 22. III. 1935 — C III 320/34).

§§ 362, 1156, 1157. Zapłata hipoteki ciężącej na nieruchomości położonej w Polsce, dokonana w czasie inflacyjnym za zgodą wierzyciela W Niemczech do jego rąk już po przelaniu przez niego hipoteki na cesjonariusza w Polsce, umorzyła wierzytelność w nominalnej wysokości, jeżeli cesjonariusz bez zastrzeżeń przyjął od cedenta zapłaconą mu kwotę, mimo że cesjonariusz nabywając hipotekę, o porozumieniu pomiędzy cedentem a dłużnikiem nie miał żadnej wiadomości. (Wyrok z 11. I. 1935 — C III 672/34).

§ 366. Brak oświadczenia dłużnika na zawiadomienie wierzyciela, nadesłane mu dłuższy czas po dokonanej zapłacie, że otrzymaną kwotę zalicza w sposób odbiegający od zasady wyrażonej w § 366, nie ma znaczenia milczącej zgody na rozliczenie wierzyciela. (Wyrok z 11. I. — 22. II. 1935 — C III 36/34).

§ 553. Jak wynika z treści tego przepisu, podnajem bez zgody wynajemcy postawiony jest na równi z używaniem przedmiotu najmu w sposób niezgodny z umową uwłaczający w doniosłej mierze prawom wynajemcy. Jest to fikcja ustawowa, przeciwko której niedopuszczalny jest jakikolwiek dowód. Dlatego wynajemca żądający eksmisji nie potrzebuje wykazywać, że podnajem narusza w znacznej mierze jego prawa; przeciwnie mocą ustawowej fikcji już sam fakt niedozwolonego podnajmu uzasadnia istotne naruszenie praw.

Brakiem interesu bronić się może lokator tylko w granicach § 226 kc. (Wyrok z 31. V. 1935 — C III 777/34).

§§ 626, 723. Za ważną przyczynę do wypowiedzenia należy uznać, jeżeli osoba, która zobowiązała się do zorganizowania pod firmą swego kontrahenta pewnego przedsiębiorstwa i przez 10 lat pracować wyłącznie na jego rzecz, a w żaden sposób nie działać na jego szkodę, już po upływie jednego miesiąca zaofiarowała swe usługi innej firmie. W ten bowiem sposób poderwane zostanie zaufanie, konieczne do wydajnej współpracy. (Wyrok z 2. V. 1935 — C III 147/34).

§ 652. Pośrednik w zawarciu umowy uprawniony jest do przyjmowania oświadczeń dotyczących tej umowy, a pozostających w związku z udzielonym mu poleceniem. (Wyrok z 8. II. 1935 — C III 64/34).

§ 812. Nieistnienie strat i szkód, które lokator zobowiązał się wynagrodzić najemcy, uzasadnia brak przyczyny prawnej zawartej umowy, co pociąga za sobą obowiązek zwrotu wynagrodzenia świadczonego przez lokatora na zasadzie przepisów o niesłusznym wzbogaceniu, nie czyni natomiast koniecznym zacepienia zawartej umowy dla błędu lub podstępny. (Wyrok z 11. VI. 1935 — C III 694/34).

§ 831. Odpowiedzialność osoby, ustanawiającej kogo innego do wykonania pewnej czynności, nie jest uzależnioną od winy i odpowiedzialności osoby ustanowionej. (Wyrok 24. VI. 1935 — C III 121/35).

§ 843. W wypadkach utraty lub zmniejszenia zdolności zarobkowej należy wziąć pod uwagę prawdopodobieństwo uzyskania jakiegokolwiek zarobku, zwłaszcza ze względu na długotrwały stan kryzysu gospodarczego i połączony z nim bezrobocie. (Wyrok z 31. V. 1933 — C III 690/34).

§ 1565. Samo oświadczenie małżonka, że nie interesuje go zachowanie drugiego małżonka, że daje mu pod tym względem zupełną wolność, nie uzasadnia jeszcze wniosku, by chciał on w ten sposób wyrazić brak zainteresowania także co do stosunków pozamażeńskich drugiego małżonka z innymi osobami, o ile takiego wniosku inne szczególne okoliczności nie uzasadniają. (Wyrok z 12. IV. 1935 — C III 1060/34).

§ 1571 ust. 2. Prekluzja z tego przepisu zachodzi nawet wówczas, gdy przewidziane w nim wezwanie nastąpiło przed cudzołóstwem; ustawa bowiem nie zastrzega, aby wykluczenie prekluzji dotyczyć miało tych przyczyn rozwodowych, które powstały przed wezwaniem. (Wyrok z 1. III. 1935 — C III 920/34).

*Ustawa z 30. VII. 1899 o urzędnikach komunalnych
(Zbiór prusk. ust. str. 141).*

§ 7. Przepis w statucie Starostwa Krajowego, że urzędnikowi o roszczenia z stosunku służbowego służy droga prawna, że jednak conajmniej 3 miesiące przed wytoczeniem sporu powinien się zwrócić do Starosty Krajowego z wnioskiem o załatwienie sprawy, nie obowiązuje. Przepis ten odpowiada coprawda treści rozporządzenia Komisarjatu Naczelnej Rady Ludowej z 31. VII. 1919 (Tyg. Urzęd. N. R. L. str. 187), który uchylił § 7 ust. z 30. VII. 1899. Jednak rozporządzenie to z późniejszymi zmianami (rozp. Min. b. dz. pr. z 19. XI. 1919 — Tyg. Urzęd. Min. b. dz. pr., str. 347) uległo uchyleniu w rozp. Min. b. dz. pr. z 30. XII. 1920 (Dz. Urzęd. Min. b. dz. pr. 1920, str. 10). Tern samem § 7 ust. z 30. VII. 1899 nie został powołany z powrotem do życia. Atoli § 3 a rozp. Prez. Rzplitej z 30. XII. 1924 (Dz. Ust. poz. 1073) określający jako pracowników komunalnych osoby, których stosunek normuje ustawa z 30. VII. 1899, dostarcza autentycznej interpretacji, że przepisy tej ustawy wraz z § 7 są znowu w mocy. (Wyrok z 23. II. 1935 — C III 1187/34).

M. Lisiewski,
Sędzia Sądu Najwyższego.

ORZECZNICTWO NAJW. TRYBUNAŁU ADMINISTRACYJNEGO

/. POSTĘPOWANIE PRZED NAJW. TRYBUN. ADMIN.

172. Powołanie się ogólnikowe w skardze do N. T. A. na zarzuty, podniesione w poprzedniej skardze do N. T. A., na którą już zapadł wyrok N. T. A., nie jest równoznaczne z dokładnem oznaczeniem powodów zaskarżenia w rozumieniu art. 58 p. 4 prawa o N. T. A. (18. czerwca 1935 r. L. Rej. 11 082/31).

173. a) W postanowieniu końcowem art. 5 ustawy o N. T. A. poz. 400/26 Dz. Ust., względnie art. 89 ust. 2 prawa o N. T. A. poz. 806/32 Dz. Ust. niema zakazu uzupełnienia materiału dowodowego w drodze przeprowadzenia z urzędu nowych dochodzeń przez władzę administracyjną, której orzeczenie wyrokiem N. T. A. zostało uchylone z powodu wadliwego postępowania, przejawiającego się w przyjęciu przez wspomnianą władzę stanu faktycznego sprawy sprzecznie z aktami.

b) Jeżeli zdaniem władzy orzekającej nowouzyskany w sytuacji, przedstawionej pod a), materiał dowodowy, sam przez się lub też w łączności z materiałem, uprzednio posiadanym, może wpłynąć

na zmianę oceny stanu faktycznego sprawy, przyjętej w zapadłym wyroku Trybunału, to wydanie przez rzeczoną władzę nowego orzeczenia tejże osnowy, co i uchylone, z podanych pod a) powodów nie stanowi obrazy cytowanych tamże przepisów prawnych. (13 czerwca 1935 r. L. Rej. 9952/31).

II. POSTĘPOWANIE PRZED WŁADZAMI ADMINISTRACYJN.

174. Pomyłka posłańca kancelarii adwokackiej, wskutek której pismo procesowe, oddane przez niego do niewłaściwej władzy, wpłynęło do władzy właściwej już po upływie ustawowego terminu prekluzyjnego, nie uzasadnia przywrócenia sprawy do pierwotnego stanu na zasadzie § 112 ustawy pruskiej o ogólnym zarządzie kraju z 30 lipca 1883 r. zb. ust. pr. str. 195. (15 marca 1935 r. L. Rej. 6833/34).

175. Z przepisu § 103 ustawy pruskiej o ogólnym zarządzie kraju z dnia 30 lipca 1883 (zb. ust. pr. str. 195), postanawiającego, że stronie wygrywającej należy przyznać potrzebne wydatki gotówkowe, wynika jedynie, że Sąd obowiązany jest do zbadania, czy policzone przez stronę wydatki są konieczne, nie zaś także, czy stawiennictwo strony na rozprawie ustnej, które spowodowało te wydatki, lub niektóre z nich było konieczne względnie potrzebne. (8 maja 1935 r. L. Rej. 6855/33).

176. W sprawach sporno-administracyjnych z ustawy niemieckiej o siedzibie uzasadniającej wsparcie z 30 maja 1908 r. mają zastosowane przepisy §§ 52 ustęp 3 i 112 ustawy o ogólnym zarządzie kraju z 30 lipca 1883 r., dotyczące przywrócenia do stanu pierwotnego. (15. marca 1935 r. L. Rej. 6833/34).

177. Z przepisów art. 92—94 prawa o postępowaniu administracyjnym wynika, że władza odwoławcza obowiązana jest wydać decyzję, rozstrzygającą sprawę merytorycznie, nie ma zaś prawa ograniczyć się do kasowania decyzji I instancji i przekazywania jej sprawy do ponownego rozstrzygnięcia. (25 marca 1935 r. L. Rej. 6886/32).

III. SPRAWY URZĘDNICZE

1. Prawa i obowiązki służbowe.

178. Ustawa z dnia 11 lipca 1919 r., normująca stosunki służbowe funkcjonariuszów państwowych podczas pełnienia służby wojskowej (Dz. Pr. P. P. poz. 357), nie pozbawia władzy możliwości zastosowania do danego funkcjonariusza odnośnych przepisów ustawy o państwowej służbie cywilnej w przedmiocie przeniesienia w stan nieczynny, jeżeli zachodzą wskazane w tej ostatniej ustawie warunki. (9 maja 1935 r. L. Rej. 3301/32).

2. *Uposażenia.*

179. Dla oceny pojęcia studiów wyższych w rozumieniu ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r. poz. 924 Dz. Ust. są miarodajne postanowienia art. 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1920 r. poz. 521 Dz. Ust. w brzmieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lutego 1922 r. poz. 183 Dz. Ust. wraz z załącznikiem Nr. 4 do tegoż art. 12. (5. lutego 1935 r. L. Rej. 1826/32).

3. *Emerytury i zaopatrzenia.*

180. Przywrócenie praw, nabytych poprzednią służbą w trybie art. 64 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej, przy wymiarze uposażenia emerytalnego nie może zastąpić zaliczenia do wysługi emerytalnej czasu służby, spędzonej przed przerwą, w trybie, wskazanym w ustępie 8 art. 37 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. w brzmieniu obowiązującym przed wydaniem noweli z 18 marca 1931 r. Dz. Ust. R. P. poz. 170. (21 marca 1935 r. L. Rej. 9679/31).

181. Ustne zgłoszenie funkcjonariusza b. państwa zaborczego do służby w Państwie Polskiem, jeśli na jego skutek nastąpiła pisemna decyzja władzy, odpowiada wymogom art. 95 ustawy emerytalnej co do zgłoszenia się. (14 marca 1935 r. L. Rej. 9989/31).

182. Podwójne zaliczenie do wysługi emerytalnej okresów polskiej służby kolejowej i innej polskiej służby cywilno-państwowej, przewidziane w ust. 5 § 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lipca 1932 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” (Dz. Ust. poz. 577), ma wpływ nie tylko na wysokość uposażenia emerytalnego, ale i na uzasadnienie roszczenia o to uposażenie. (12 kwietnia 1935 r. L. Rej. 3837/333).

183. Za dodatki, które mają być uwzględnione przy ustaleniu wysokości ostatnio pobieranego w służbie czynnej uposażenia zawodowego wojskowego, o ile chodzi o zastosowanie art. 25 ustawy emerytalnej poz. 380/31 Dz. Ust. w żadnym razie nie mogą być uważane dodatki, do których mają prawo wyłącznie zawodowi wojskowi, lecz tylko dodatki, do których mają prawo zarówno zawodowi wojskowi, jak i wszyscy funkcjonariusze państwowi. (7 lutego 1935 r. L. Rej. 260/32).

184. Przez unormowanie nanowo w rozporządzeniu z dnia 8 lipca 1932 r. poz. 577 Dz. Ust. uprawnień emerytalnych i odszkodowawczych pracowników kolejowych i pozostałych po nich rodzin, korzystających już z tych uprawnień na mocy poprzednio obowiązujących przepisów, Rada Ministrów nie przekroczyła pełnomoc-

nictwa, udzielonego jej przez art. art. 25 i 26 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 24. IX. 1926 r. poz. 705 Dz. Ust. z r. 1930 w brzmieniu zmienionem art. 11 ustawy z dnia 18 marca 1932 roku poz. 239 Dz. Ust. (30 kwietnia 1935 r. L. Rej. 9128/33).

185. Komornicy sądowi na obszarze b. zaboru rosyjskiego, względnie pozostałe po nich wdowy i sieroty, nie posiadają uprawnień emerytalnych na podstawie art. 2 ustawy z 11 grudnia 1923 poz. 46/24 Dz. Ust. (27 września 1924 r. L. Rej. 6655/31).

186. Spełnianie funkcyj Komisarza Rządowego w myśl ust. 4 i 5 § 112 ustawy gminnej z 13 marca 1889 r. Dz. Ust. Kraj. Nr. 24, nie podpada pod pojęcie ściśle określonych specjalnych czynności, o których jest mowa w ust. ostatnim art. 25 ustawy z 11 grudnia 1923 r. w brzmieniu nadanem temu przepisowi ustawą z 18 marca 1931 r. poz. 170 Dz. Ust. (6 czerwca 1935 r. L. Rej. 291/32).

187. Czas czynnej służby oficerów i szeregowych Policji Państwowej, obliczony w myśl art. 88 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 6 marca 1928 poz. 27/31 Dz. Ust. o Policji Państwowej w sposób przywilejowany, zalicza się do okresu 10 lat, przewidzianego w art. 11 ustawy z 11 grudnia 1923 r. poz. 380/31 Dz. Ust. pod warunkami, w tym ostatnim przepisie ustanowionemu (12 czerwca 1935 r. L. Rej. 5039/32).

188. a) Do uposażenia emerytalnego na podstawie art. 81 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. nie jest policzalna służba samorządowa pełniona przed powstaniem Państwa Polskiego na Bukowinie.

b) Pomimo zaliczenia do wysługi emerytalnej w trybie art. 81 ustawy emerytalnej służby państwowej zaborczej danego funkcjonariusza nie może być mu zaliczona do wysługi emerytalnej jego prawa zawodowa względnie samorządowa w trybie art. 97 tejże ustawy w ilości lat wyższej, aniżeli zostało to przyjęte przez Komisję Weryfikacyjną z zastosowaniem ograniczenia przewidzianego w art. 19 ustawy z dnia 3 lipca 1920 r. Dz. Ust. R. P. poz. 429. (29 maja 1935 r. L. Rej. 3199/32).

IV. SPRAWY SKARBOWE

1. Należytości i opłaty stemplowe.

189. Nabycie przez małżonka udziału w ogólnej spółności majątkowej, który wskutek śmierci drugiego małżonka przeszedł na ich wspólnych potomków, nie jest działem spółności w rozumieniu art. 131, ust. 2, lit. a) u. o. s. (10 kwietnia 1935 r. L. Rej. 2721/32).

190. Budynek, użytkowany w całości na mocy zezwolenia właściwej władzy, chociażby nie posiadał połączenia z istniejącą w danej miejscowości siecią kanalizacyjną, nie może być uważany za budynek niewykończony w rozumieniu art. 54, p. 6, u. o. s. (10 kwietnia 1935 r. L. Rej. 4829/32).

191. Okoliczność, że w umowie najmu lokalu, podlegającego ustawie o ochronie lokatorów, oznaczono wysokość czynszu najmu tylko na pewien okres czasu, nie wyłącza zastosowania art. 10, lit. e) u. o. s., jeśli sama umowa zawarta została na czas nieoznaczony. (10. kwietnia 1935 r. L. Rej. 6618/32).

192. Do umowy najmu lokalu, podlegającego ustawie z 11 kwietnia 1924 r. o ochronie lokatorów poz. 406 Dz. Ust., zawartej na ściśle oznaczony czas trwania, nie ma zastosowania przepis art. 10, lit. e) u. o. s. (10 kwietnia 1935 r. L. Rej. 7139/32).

193. Odpowiedzialność jawnej spółki handlowej (art. 114 austr. K. H.) na podwyżkę stemplową, wymierzoną na zasadzie art. 72 w związku z art. 42 i 74 ust. 2 u. o. s. nie gaśnie przez śmierć upoważnionej do zastępstwa spółki osoby, która naruszyła przepisy u. o. s. i spowodowała ten wymiar podwyżki. (1 maja 1935 r. L. Rej. 5123/33).

194. W wypadku gdy osoba, która złożyła zeznanie majątku spadkowego, nie uczyni zadość obowiązкови, wynikającemu z § 89 rozporządzenia wykonawczego poz. 794/25 r. Dz. Ust., władza ma prawo z urzędu wznosić postępowanie i skutecznie dodatkowy wymiar podatku spadkowego. (6 maja 1935 r. L. Rej. 1027/32).

195. Umowa, zawarta między cukrowniami, mająca za przedmiot odstąpienia udziału w kontyngencie cukru (art. 7 ustawy z 22 lipca 1925 r. poz. 630 Dz. Ust.), nie podpada pod przepis art. 67 ust. 1, p. 1 u. o. s. (22 maja 1935 r. L. Rej. 6478/33).

196. Do należności sądowych, pobieranych na zasadzie pozycji taryfy 45 A. b. austr. ustawy należnościowej z 13 grudnia 1862 roku (austr. Dz. Ust. P. Nr. 89), stosuje się 10% dodatek, wprowadzony wydanem z mocy delegacji ustawowej rozporządzeniem Ministra Skarbu z 6 marca 1931 r. Dz. Ust. poz. 138. (29 maja 1935 r. L. Rej. 5178/33).

2. Podatek dochodowy.

197. Fakt wypłaty uposażenia służbowego za dłuższy okres czasu w jednej sumie naskutek przedwczesnego rozwiązania umowy o pracę — nie nadaje wypłacie charakteru jednorazowego wynagrodzenia w rozumieniu ustępu ostatniego art. 111 ustawy o podatku dochodowym (poz. 411/25 Dz. Ust.). (1 kwietnia 1935 r. L. Rej. 6267/31).

198. Do „kapitału zakładowego” Towarzystw Wzajemnych Ubezpieczeń (art. 9 rozp. Prez. z 26. I. 1928 poz. 64 Dz. Ust.) mają zastosowanie przepisy art. 21 ustawy o podatku dochodowym (poz. 411/25 Dz. Ust.) tylko w zakresie doliczalności do dochodu Towarzystwa kwot, rozdzielonych między właścicieli tego kapitału tytułem udziału w zyskach, poza stałym jego oprocentowaniem. (29 kwietnia 1935 r. L. Rej. 233/34).

199. Zwiększenie wydajności źródła dochodu nie jest niezbędnym wymogiem uznania zmian, przeprowadzonych w tern źródle, za jego powiększenie w rozumieniu art. 8 p. 1 ustawy o państwowym podatku dochodowym (poz. 411/25 Dz. Ust.). (29. kwietnia 1935 r. L. Rej. 5623/30).

200. Podatnik ma prawo art. 68 ust. 3 ustawy o państwowym podatku dochodowym poz. 411/ 25 Dz. Ust. domagać się wezwania go na posiedzenie Komisji Odwoławczej tylko w tym wypadku, gdy chodzi o ustne wyjaśnienia do jego odwołania; nie ma zaś tego prawa, gdy chodzi wyłącznie o sprzeciw przewodniczącego Komisji Szacunkowej. (6 maja 1935 r. L. Rej. 5538/33).

201. Opłaty, obciążające z ustawy płatnika w związku z osiągnięciem przezeń uposażeniem służbowym (Kasa Chorych i Z. U. P. U.), nie ulegają potrąceniu od innego dochodu tego samego płatnika, opodatkowanego według działu I ust. o pod. doch. (poz. 411/25 Dz. Ust./). (8 maja 1935 r. L. Rej. 8415/33).

202. Pojęcie najemnej pracy z art. 3 i 20 ustawy o podatku dochodowym poz. 411/25 Dz. Ust. nie może być zacieśniane do takich stosunków, wynikających z umów o pracę, w których istnieje wyrażna zależność służbowa. (22 maja 1935 r. L. Rej. 4966/32).

203. Fakt powołania w pełnomocnictwie, wystawionem przez spółkę akcyjną swemu urzędnikowi, §-u 54 niem. kod. hand, bez żadnych zastrzeżeń — nie wyklucza obrony spółki, iż urzędnik ten nie był upoważniony do prowadzenia całego przedsiębiorstwa (art. 21 ust. 3 ustawy o podatku dochodowym poz. 411/25 Dz. Ust.). (29 maja 1935 r. L. Rej. 2680/33).

204. Wydatek, poniesiony przez właściciela domu na połączenie z kanalizacją i wodociągiem miejskim, nie podlega — jako wydatek na ulepszenie źródła dochodu (art. 8 p. 1 ustawy o państwowym podatku dochodowym poz. 411/25 Dz. Nst.) — potrąceniu, choćby połączenie to było przymusowe. (12 czerwca 1935 r. L. Rej 6839/33).

205. Taksy egzaminacyjne, pobierane przez profesorów szkół akademickich, stanowią część ich uposażenia służbowego w rozumieniu art. 3 ust. 1 p. 6 i art. 20 ustawy o podatku dochodowym poz. 411/25 Dz. Ust. (19 czerwca 1935 r. L. Rej. 5569/32).

3. Podatek przemysłowy.

206. Orzeczenie Ministerstwa Skarbu, wydane na zasadzie art. 12, ust. 2 ustawy o państwowym podatku przemysłowym z r. 1932, poz. 110/32 Dz. Ust., podlega zaskarżeniu do N. T. A. (3 kwietnia 1935 r. L. Rej. 7667/32).

207. Sporządzenie protokołu, stwierdzającego naruszenie art. 98 ustawy o państwowym podatku przemysłowym poz. 550/25 Dz. Ust., na zasadzie art. 51 ustawy, nie przerywa biegu przedawnienia z art. 116 ust. 1 ustawy. (29 kwietnia 1935 r. L. Rej. 7770/32).

208. Z postanowień art. 8 Kodeksu Handlowego nie wynika bynajmniej zakaz uwzględnienia przy ocenie prawidłowości ksiąg handlowych prowadzonych przez dame przedsiębiorstwo ksiąg pomocniczych, jako stanowiących razem z księgami zasadniczymi jedną całość. (8. maja 1935 r. L. Rej. 6076/33).

209. a) Podwórze domu, w którym mieszka przedsiębiorca, służące do zgromadzenia i przechowywania złomu kruszcowego, nabytego drogą skupu w celu odsprzedaży wewnątrz kraju, jest składem w rozumieniu art. 22 ustawy o podatku przemysłowym z 15 lipca 1925 r. Dz. Ust. poz. 550.

b) Przedsiębiorstwo skupu złomu kruszcowego w celu odsprzedaży wewnątrz kraju, utrzymujące skład tego złomu na podwórzu domu, w którym mieszka przedsiębiorca, nie odpowiada wymogom ustawy, przewidzianym w taryfie części II A, Nr. 11 dla skupu zawodowego (Dz. Ust. poz. 550 z 1925 r.) i dlatego do obrotu takiego przedsiębiorstwa nie ma zastosowania stawka podatkowa, przewidziana w art. 7 lit. b). (21 maja 1935 r. L. Rej. 5045/33).

210. Zwroty towarów ulegają wyłącznie z podstawy opodatkowania w myśl art. 5 ust. ostatni ustawy z 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym poz. 550 Dz. Ust. bez względu na to, czy są związane z transakcjami, dokonanymi w bieżącym roku podatkowym, czy też z transakcjami, pochodzącymi z lat poprzednich. (27 czerwca 1935 r. L. Rej. 237/34).

4. Podatki gruntowe i domowe.

211. Art. 24 rozporządzenia Prezydenta R. P. z 22 kwietnia 1927 r. poz. 372 Dz. Ust. o rozbudowie miast, nie wyłącza od opodatkowania placów budowlanych, położonych w częściach miasta, nie posiadających prawomocnego planu zabudowania, o ile zachodzą inne wymogi, określające obowiązek podatkowy. (12 kwietnia 1935 r. L. Rej. 7033/32).

212. W specjalnych wypadkach objętych przepisem art. 2 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 12 marca 1928 r. poz. 292 Dz.

Ust. dodatkowe wymiary podatku od nieruchomości są dopuszczalne. (6 maja 1935 r. L. Rej. 3655/32).

213. a) Place, które w myśl planu zabudowania (regulacyjnego) mogą być zabudowane jedynie systemem willowym, a więc tylko w pewnym procencie swej powierzchni, są w całości placami budowlanymi, podlegającymi w myśl art. 24 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 27 kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast poz. 372 Dz. Ust. państwowemu podatkowi od placów budowlanych.

b) Według przepisów § 30 i 31 rozporządzenia z dnia 3 listopada 1927 r. poz. 913 Dz. Ust. oraz § 8 i 12 rozporządzenia z dnia 29 grudnia 1926 r. poz. 95/27 r. Dz. Ust. państwowy podatek od placów budowlanych wymierza się na cały rok podatkowy, wobec czego podstawy, przyjęte dla obliczenia I raty kwartalnej podatku nie mogą być zmienione na niekorzyść płatnika przy następnych ratach kwartalnych tego samego roku podatkowego. (8 maja 1935 r. L. Rej. 7032/32).

214. Jedynie ten, kto posiada w art. 17 lit. e) ustawy z 29 kwietnia 1925 poz. 346 Dz. Ust. oraz w art. 1 ust. 2 ustawy z 2 sierpnia 1926 poz. 550 Dz. Ust. tytuł prawny do zajmowania lokalu, może odpowiadać pojęciu osoby, zajmującej lokal, o której, jako obowiązanej do zapłaty podatku od lokali, jest mowa. (3 kwietnia 1935 r. L. Rej. 10 799/31).

5. *Podatki i opłaty samorządowe.*

215. Opłaty za wodę i kanalizację, pobierane przez gminy na podstawie art. 27 ust. z dn. 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych Dz. Ust. poz. 747, mają charakter daniny osobistej, wobec czego za zaległe opłaty w stosunku do gminy miejskiej na obszarze obowiązywania prawa cywilnego według X tomu Zb. Pr. P. Ros. nie odpowiada nabywca odnośnej nieruchomości. (1 maja 1935 r. L. Rej. 2446/32).

216. Przepis art. 3, ust. 3 śląskiej ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (poz. 30 Dz. Ust. Śl. z r. 1926) nie wyklucza wprowadzenia w drodze uchwał związków komunalnych progresywnych stawek komunalnego podatku budynkowego (art. 4, ust. 2) zależnie od wartości budynków tego samego właściciela. (27 maja 1935 r. L. Rej. 6879/33).

217. Proboszczowie katoliccy w b. dzielnicy pruskiej zwolnieni są na zasadzie § 1, p. 3 rozporządzenia Królewskiego z 23 września 1867 (Zb. Ust. Pr. str. 1648) od specjalnych opłat drogowych z, art. 79 ustawy z 10 grudnia 1920 (poz. 32 Dz. Ust. ex 1921), wymierzonych w stosunku do podatku gruntowego, obliczonego fik-

cyjnie od gruntów beneficjum kościelnego. (21. czerwca 1935 r. L. Rej. 4797/33).

218. Uposażenia urzędników Banku Gospodarstwa Krajowego nie są wolne na zasadzie ustawy z 17 marca 1931 r. poz. 192 Dz. Ust. od komunalnego dodatku do państwowego podatku dochodowego, pobieranego w b. dzielnicy pruskiej i górnośląskiej części Województwa Śląskiego na zasadzie art. 24 ustawy o podatku dochodowym (poz. 411/25 Dz. Ust.). (25 czerwca 1935 r. L. Rej. 9204/33).

V. SPRAWY ROLNE

219. a) Opłatę za nadzór nad parcelacją oblicza się w stosunku do ceny sprzedażnej parcelowanego majątku, a więc w zależności od wartości nie tylko samego gruntu, lecz z tem wszystkim, co z natury lub jako związane z tym gruntem stanowi w myśl obowiązujących przepisów prawa nieruchomości.

b) Przewidziana w art. 62, p. 2 ustawy o wykonaniu reformy rolnej opłata za nadzór nad parcelacją nie jest zależna od rzeczywistych kosztów wykonywania nadzoru, lecz jedynie od ceny sprzedażnej parcelowanego obiektu. (15 kwietnia 1935 r. L. Rej. 8637/31).

220. Użyte w art. 49 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 1 lutego 1927 r., poz. 75 Dz. Ust., wyrażenie „stanowiące wspólną własność właściciela nieruchomości ziemskiej i wsi” nie jest określeniem pewnej kategorii wspólnych pastwisk, które z wyłączeniem innych kategorii tego rodzaju pastwisk miałyby podlegać działaniu tego artykułu, lecz ogólnem stwierdzeniem, że wszystkie tego rodzaju pastwiska traktuje się jako wspólną własność. (13 czerwca 1935 r. L. Rej. 11 039/31).

221. W postępowaniu w przedmiocie likwidacji serwitutów dziedzina służebna nie ma legitymacji do podnoszenia zarzutów obrazu art. 15 przepisów z dnia 1 lutego 1927 r. o zniesieniu służebności poz. 74)27 Dz. Ust. (13 czerwca 1935 r. L. Rej. 9952/31).

VI. SPRAWY PRZEMYSŁOWE

222. Z przepisów art. 60—68 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem Dz. Ust. R. P. poz. 468 nie wynika, ażeby gminom zostało przyznane wyłączne prawo urządzania targowisk. (29. marca 1935 r. L. Rej. 1640/33).

223. Sprawę zmiany cen za energję elektryczną, określonych w koncesjach, otrzymanych przez spółki, należne do obywateli francuskich na terenie Państwa Polskiego przed wybuchem wojny eu-

ropejskiej — regulują przepisy ustawy z dnia 15 lipca 1920 r. Dz. Ust. R. P. poz. 466, a nie przepisy Konwencji Polsko-Francuskiej z dnia 6 lutego 1922 r. Dz. Ust. R. P. p. 149/1924 r. (8 marca 1935 roku L. Rej. 8319/32).

VII. SPRAWY SAMORZĄDOWE

224. Wojewódzki Sąd Administracyjny, dokonując na zasadzie § 8 pruskiej ustawy o własności z 1 sierpnia 1883 (zb. ust. pr. str. 237), wzgl. § 3 pruskiej ordynacji dla gmin wiejskich z 3 lipca 1893 (zb. ust. pr. str. 233) rozliczenia, koniecznego z powodu zmiany granic gminnych, nie jest wiązany kluczem rozdziału uzgodnionym przez zainteresowane gminy w poprzednich rokowaniach. (30. kwietnia 1935 r. L. Rej. 2259/33).

225. Spełnianie funkcji Komisarza Rządowego w myśl ust. 4 i 5 § 112 ustawy gminnej z 13 marca 1889 r. Dz. Ust. Kraj. Nr. 24, nie podpada pod pojęcie ściśle określonych specjalnych czynności, o których jest mowa w ust. ostatnim art. 25 ustawy z 11 grudnia 1923 r., w brzmieniu nadanem temu przepisowi ustawą z 18 marca 1931 r. poz. 170 Dz. Ust. (6 czerwca 1935 r. L. Rej. 291/32).

VIII. UBEZPIECZENIA

226. Orzeczenia Komisji Rozjemczej Kasy Chorych mogą być uchylone przez Okręgowy Urząd Ubezpieczeń tylko na skutek sprzeciwu, wniesionego przez Komisję Rewizyjną tejże Kasy (art. 29 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 29 listopada 1930 r. o organizacji i funkcjonowaniu instytucji ubezpieczeń społecznych — poz. 635 Dz. Ust.) (25 kwietnia 1935 r. L. Rej. 5401/33).

227. Dla zwolnienia od obowiązku ubezpieczenia na wypadek choroby pracowników w gospodarstwach wiejskich w b. zaborze austriackim (§ 1 rozp. Min. z 28 stycznia 1922 r. poz. 149 Dz. Ust.) miarodajnym jest cały obszar objęty gospodarstwem prowadzonym przez pracodawcę danych pracowników — bez względu na stosunek pracodawcy do właścicieli gruntów, wchodzących w skład tego gospodarstwa (23 maja 1935 r. L. Rej. 6448/32).

IX. OPIEKA NAD UBOGIMI

228. Władze, rozstrzygające na zasadzie § 41 ustawy, o własności władz z 1 sierpnia 1883 r. (Zbiór ustaw pruskich 237) w sprawach wsparcia publicznego nie są właściwe do orzekania w kwestji, który związek jest ostatecznie obowiązany do ponoszenia kosztów wsparcia według § 30 ustawy niemieckiej o siedzibie

wsparcia z 30 maja 1908 r. (Dz. Ust. Rzeszy str. 381). (26 czerwca 1935 r. L. Rej. 314/33).

X. SPRAWY WODNE

229. Przewidziane w art. 253 (ustęp 1) ustawy wodnej (p. 574 Dz. Ust. z r. 1928) wygaśnięcie praw wodnych nie zgłoszonych w terminie do wpisu w księdze wodnej nie jest uzależnione od spełnienia przez władzę nałożonego na nią w ustępie 2 wymienionego artykułu obowiązku ostrzeżenia o terminie wygaśnięcia. (9 maja 1935 r. L. Rej. 11473/32).

230. Osoby trzecie, które przy dochodzeniu komisyjnym wodno-prawnym, ani poprzednio nie brały udziału w postępowaniu, nie mają prawa wniesienia zarzutów (art. 196 ust. 2 ustawy wodnej Dz. Ust. poz. 936 ex 1932), przeciw udzieleniu pozwolenia wodno-prawnego nawet w tym wypadku, gdy przy dochodzeniu komisyjnym rozszerzono projekt budowy wodnej. (16. I. 1935 r. L. Rej. 6022/32).

231. Użyte w art. 186, ust. 1, lit. a) ustawy wodnej określenie wód płynących, używanych do spławu tratów, oznacza wody, uznane za spławne rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z 9 listopada 1927 r. poz. 882 Dz. Ust. wzgl. w trybie tam przewidzianym. (8 czerwca 1935 r. L. Rej. 8403/31).

XI. SPRAWY SANITARNE

232. W świetle przepisów ustawy dla farmaceutów i aptek z 1844 r.:

a) Dopuszczalną jest sprzedaż z licytacji apteki prowadzonej przez wdowę na podstawie koncesji na imię zmarłego jej męża.

b) Władza nie może odmówić koncesji na prowadzenie sprzedanej apteki nowonabywcy, jeżeli odpowiada on warunkom przewidzianym w §§ 41 i 24 powyższej ustawy.

c) W razie sprzedaży apteki niedopuszczalne jest pozostawienie wdowie koncesji wydanej na imię *zmarłego jej męża*.

d) Niedopuszczalne jest wydanie koncesji na imię 2 nowonabywców. (12. IV. 1935 r. L. Rej. 6941/33 i L. Rej. 7272/33).

XII. SPRAWY WYZNANIOWE

233. Okoliczność, że kandydatura osoby wybranej na rabina została zgłoszona po upływie 14-dniowego terminu od dnia ogłoszenia o opróżnieniu stanowiska rabina, przewidzianego w ustępie 2 § 29 Rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dn. 24 października 1930 r., zawierającego regulamin wyborczy dla wyborów rabinów i podrabinów Dz. Ust. R. P. poz.

593, nie stanowi sama przez się dostatecznego powodu do unieważnienia wyborów. (10 maja 1935 r. L. Rej. 3457/32).

XIII. SPRAWY INWALIDZKIE

234. W wypadkach zwolnienia z czynnej służby wojskowej podoficerów i szeregowców w myśl art. 57 lit. a) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 7 października 1932 r. (poz. 747 Dz. Ust.) i § 110 rozporządzenia wykonawczego z 17 marca 1933 r. (poz. 132 Dz. Ust.) bieg terminu jednorocznego ustanawia w art. 29, ust. 1, pkt. 1) ustawy z 17 marca 1932 r. (poz. 31 Dz. Ust. z 1935 r.) dla zgłoszenia roszczenia do zaopatrzenia inwalidzkiego rozpoczyna się dopiero od definitywnego rozwiązania stosunku czynnej służby wojskowej. (27 marca 1935 r. L. Rej. 7514/33).

235. Przewidziane w art. 33 p. d) ustawy z 17 marca o zaopatrzeniu inwalidzkim (p. 238 Dz. Ust.) zawieszenie prawa do pobierania renty inwalidzkiej uzależnione było nie tylko od posiadania przez daną osobę gospodarstwa w rozmiarze określonym w powyższym przepisie, lecz także od tego, że dana osoba ma środki utrzymania z tego gospodarstwa. (2 maja 1935 r. L. Rej. 3474/33).

236. Ustawa inwalidzka z 18 marca 1921 r. poz. 195 Dz. Ust., mówiąc w art. 2 o uszkodzeniu zdrowia, ma na myśli takie formy tego uszkodzenia, które co najmniej w zasadzie powodują utratę zdolności zarobkowej. W związku z tem ustalenie zależności cierpienia od wrodzonych właściwości organizmu nie wyklucza związku tego cierpienia ze służbą wojskową, w rozumieniu tej ustawy. (4 czerwca 1935 r. L. Rej. 6252/31).

237. Z postanowień instrukcji do badania inwalidów wojennych z r. 1920 nie wynika, by wytyczne, zawarte w p. 49 tej instrukcji, dotyczyły tylko nie pozostających w łączności z innymi cierpieniami chorób serca. (4 czerwca 1935 r. L. Rej. 9450/32).

XIV. RÓŻNE

238. a) W myśl art. 18 ust. 1 i art. 19 ust. 1 prawa o broni, amunicji i materiałach wybuchowych z 27 października 1932 r. (poz. 807 Dz. Ust.) nabywanie, posiadanie lub noszenie broni w celach osobistych jest uprawnieniem specjalnem, udzielonem indywidualnie poszczególnym osobom według swobodnego uznania władzy administracyjnej.

b) Powołanie się w decyzji, odmawiającej wydania pozwolenia na nabycie, posiadanie lub noszenie broni w celach osobistych, jedynie na odpowiednie przepisy prawa o broni, amunicji i materiałach wybuchowych z 27 października 1932 r. (poz. 807 Dz. Ust.),

bez podania motywów odmowy, nie stanowi wadliwości postępowania w myśl art. 75, ust. 3 o. p. a. (poz. 341/28 Dz. Ust.). (18 czerwca 1935 r. L. Rej. 7541/33).

239. Do uznania umowy o dzierżawę polowania za rozwiązaną z winy dzierżawcy z powodu podanych w art. 31 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie łowieckim (poz. 934 Dz. Ust. z r. 1927) nie są powołane władze administracji ogólnej. (14 czerwca 1925 r. L. Rej. 8716/33).

Dr. Włodzimierz Orski,

b. prez. Najwyższego Trybun. Admin.

ORZECZNICTWO NAJWYŻSZEGO SĄDU WOJSKOWEGO

Kodeks karny.

Art. 2. Art. 2 kk., jak i całą część ogólna kk. ma być stosowana w myśl art. 6 kkw. do przestępstw ściganych przed sądami wojskowymi. Przepis art. 2 kk. nakazuje stosować dawną ustawę wśród warunków podanych w § 1 tego przepisu, nie wyłączając żadnego z przepisów zawartych w dawnej ustawie, Art. 11 przepisów wpraw. kk. i prawo o wykroczeniach, wprowadza jedynie taksatywne wyliczenie zmiany dawnych przepisów, przez to samo tern wyraźniej podkreśla moc obowiązującą wszystkich niezmienionych w nim przepisów stosowanej w myśl art. 2 kk. dawnej ustawy. (22. VI. 1935 r. R. 31/35).

Art. 15. Dla przyjęcia kwalifikacji z art. 10 § 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o niektórych przestępstwach przeciw bezpieczeństwu państwa (Dz. Ust. Nr. 94, poz. 851) niezbędne jest, z uwagi na przepis art. 15 § 2 kk. ustalenie, że sprawca przewidywał lub powinien był przewidywać szkodę, wynikłą z jego czynu. (7. III. 1935 r. R. 55/35).

Art. 23, 25. Odstąpienie od przestępnego działania, warunkujące bezkarność usiłowania, o którym mowa w art. 25 kk. następuje wówczas, gdy sprawca rozpoczął już działanie przestępne, lecz nie wykonał tego, co musiałyby wykonać, aby dotyczące przestępstwo w myśl ustawy mogło być mu poczytane. Zapobieżenie powstaniu skutku przestępnego następuje wówczas, gdy sprawca wykonał już w całości przewidziane w ustawie działanie, następstwem którego byłby pewien skutek przestępny, który atoli nie nastąpił tylko dlatego, że sprawca poczynił w tym celu specjalne zabiegi. Oba powyż-

sze stany wyczerpują pojęcie usiłowania (art. 23 kk.) sprawca jednak za powyższe usiłowanie nie podlega karze jeśli stany te wywołał dobrowolnie. (17. VI. 1935 r. R. 223/35).

Art. 31. Błędem jest twierdzenie, że art. 31 kk. nie zna absorpcji, gdyż jakkolwiek z przepisu tego wynika, iż w razie zbiegu przestępstw kara łączna powinna być zasadniczo wyższa od kar orzeczonych za poszczególne przestępstwa, to jednak wspomniany przepis nie odrzuca kategorycznie możliwości wymierzenia kary łącznej, pokrywającej się z karą najsurowszą z pomiędzy kar poszczególnych. (22. VI. 1935 r. R. 188/35).

Art. 31, 41. Art. 31 § 1 i 2 kk. określa ramy w jakich ma być wymierzona kara łączna i w tych ramach pozwala na wymierzenie, zależnie od okoliczności sprawy, wyższej lub niższej kary. Przepis ten jednak nie uchyla postanowień odnoszących się do poszczególnych rodzajów kar, a w szczególności przepisu art. 41 § 1 kk. nakazującego wymierzenie kary więzienia w miesiącach i latach. Jeśli zatem wymierzając karę łączną sąd uważa za konieczne podwyższyć wymierzoną za poszczególne przestępstwo karę więzienia, to podwyższyć ją może najmniej o jeden miesiąc. Podwyższenie kary więzienia nie może być natomiast określone w tygodniach, gdyż niema w kk. przepisu, któryby pozwalał przy wymierzaniu kary łącznej wyjść poza granicę terminów kar, określonych art. 41 § 1 kk. (14. VI. 1935 r. R. 429/34).

Art. 47, 57. Nie należy utożsamiać działania z chęci zysku z działaniem z niskich pobudek. W razie braku lub trudności w ustaleniu „chęci zysku”, sąd ma możliwość i obowiązek rozważania „innych niskich pobudek” przy wymiarze kar dodatkowych. (12. II. 1935 r. R. 741/34).

Art. 86, 88. Przepis § 426 ustawy wojskowego postępowania karnego, nakazujący wstrzymanie postępowania karnego na zarządzenie właściwego dowódcy aż do ewentualnego dostawienia obwionego przebywającego za granicami państwa, jest właśnie takim przepisem ustawy, o którym mowa w art. 88 kk., który nie pozwala na dalsze prowadzenie postępowania karnego. W czasie zatem wstrzymania postępowania w myśl § 426 uwpk. nie biegnie przedawnienie z art. 86 i 87 kk. (26. VI. 1935 r. R. 68/35).

Art. 121. 1. Znieważenie wojska wypowiedziane w lokalu spółdzielni wojskowej w obecności kilku osób stanowi zniewagę dokonaną „publicznie” w rozumieniu art. 127 kk. Zapatrywanie natomiast jakoby lokal spółdzielni wojskowej był lokalem przeznaczonym do wykonywania czynności urzędowych, a praca sklepowych — zajęciem urzędowym — jest oczywiście błędne. (22. II. 1935 r. R. 468/34).

2. Zniewaga z art. 127 jest karalna tylko w trzech przypadkach, a mianowicie, gdy zostanie popełniona publicznie, albo w miejscu zajęć urzędowych, lub też w czasie zajęć urzędowych, t. j. w miejscu lub w czasie urzędowania jakiegokolwiek władzy. Znieważenie władzy we własnym mieszkaniu oskarżonego, wypowiedziane wobec gońca urzędu skarbowego, doręczającego obwinionemu upomnienie o zapłacie podatku od psa, nie podpada pod przepis art. 127 kk., gdyż czynność doręczającego wezwanie była czynnością zwykłego posłańca, a nie organu władzy i nie odpowiada pojęciu „urzędowania władzy”. (16. III. 1935 r. R. 420/34).

Art. 142. Istotną cechą fałszywego oskarżenia w rozumieniu art. 143 kk. jest jego kłamliwość, kłamstwo to musi się jednak odnosić do okoliczności faktycznych, nie zaś do mylnych wniosków, które oskarżony mógł ujawnić wobec organów policyjnych prowadzących dochodzenia. Oznajmienie przez osobę pokrzywdzoną władzy policyjnej o popełnionem przestępstwie i wyprowadzenie przyleżki przeciwko komuś podejrzenia, nie stanowi występku z art. 143 kk., jeśli rzucenie podejrzenia nie nastąpiło skutkiem złej woli. (7 XI. 1934 r. R. 301/34).

Art. 178. Puszczaniem w obieg pieniądza fałszywego jest przekazanie go osobie trzeciej w celu wprowadzenia go do obrotu. Działanie zatem sprawcy występku *r*, art. 178 kk. musi być umyślne w formie zamiaru bezpośredniego i wyrażać się w dążeniu sprawcy do tego celu, aby fałszywy pieniądz znalazł się w obrocie jako autentyczny. Żołnierz, który znalazł fałszywą monetę i oddał ją przełożonemu jako rzecz znalezioną, nie dopuszcza się występku z art. 178 kk. Okoliczność, iż oskarżony oddając przełożonemu rzecz znalezioną zamierzał, iż rzecz ta może przedstawiać fałszywy pieniądz, jest dla sprawy bez istotnego znaczenia skoro wyrok nie zawiera ustaleń i rozważań dotyczących istotnych cech tego przestępstwa. (11. VI. 1935 r. R. 76/35).

Art. 187. Przerobienie dokumentu w rozumieniu art. 187 kk. jest karalne nawet wówczas, gdy okoliczność, która ma być dokumentem stwierdzona w rzeczywistości nastąpiła i stwierdzenie odpowiada prawdzie. Czy uczynienie w dokumencie przeróbek było wynikiem omyłki, czy miało inne podłoże, jest dla istoty przestępstwa z art. 187 kk. obojętne. Przepis ten bowiem ma charakter formalny i dla uznania karalnego fałszu wystarczy ustalenie po stronie sprawcy świadomości i godzenia się na to, że przerobione pismo jest dokumentem i że ten przerobiony dokument zawiera inne dane niż te, które zawierał pierwotnie przed podpisaniem go przez uprawnioną osobę. (2. III. 1935 r. R. 419/34).

Art. 239, 256. Z porównania przepisów art. 76 § 1 kk. i 256 §1 kk. dopuszczających możliwość przyjęcia t. zw. zniewagi czynnej obok słownej z przepisami art. 78 § 1 kk. 239 § 1 kk. dotyczących przypadków t. zw. gwałtu na osobie okazuje się, z punktu widzenia subiektywnego, że istotne kryterjum odróżniające czynną zniewagę od gwałtu na osobie, stanowi moment, czy zadane innej osobie „uderzenie” (art. 78 § 1 kk. i 239 § 1 kk.) nastąpiło z zamiarem sprawienia jej bólu fizycznego, czy bez tego zamiaru, lub czy nastąpiło z ewent. zamiarem poniżenia godności osobistej. Takie bowiem działanie, które mogłoby uchodzić za „uderzenie” choćby umyślnie (art. 14 § 1 kk.), lecz nie sprawiające żadnego bólu i zadane bez zamiaru znieważenia, nie może wypełniać stanu faktycznego przestępstwa polegającego na „uderzeniu lub naruszeniu w inny sposób nietykalności cielesnej” (art. 78 § 1 kk. i 239 § 1 kk.). Z drugiej zaś strony czyn, sprawiający ból nie musi pozostawać w koniecznym związku z zamiarem poniżenia godności ludzkiej (30. IV. 1935 r. R. 514/34).

Art. 255. W wypadku pomówienia o zniewagę, mieszczącą się w treści zeznań oskarżonego, które złożył w sądzie, badany w charakterze świadka, należy ustalić zamiar przestępny sprawcy. O ile więc zamiar skierowany był nie na znieważenie, lecz na wypełnienie obowiązku świadka, to zachodzi brak istotnej cechy karalnej zniewagi. Ujawnienie przed sądem lub inną władzą okoliczności, nawet poniżającej godność innej osoby, jeśli dokonane zostało bez woli ujawniającego ją w kierunku poniżenia tej osoby, względnie szkodenie jej w kierunku o jakim mówi art. 255 kk., wyłącza winę umyślną pod obu jej postaciami. Obojętnem jest czy złożenie zeznań przez świadka wpływało z bezwzględnego ustawowego obowiązku, czy też z własnej potrzeby dania świadectwa prawdzie. (23. II. 1935 r. R. 490/34).

Art. 255, 256. I. Nazwanie kogoś szantażystą niezawsze wyczerpuje kwalifikację prawną z art. 255 § 1 kk. i może nosić tylko znamiona z art. 256 § 1 kk. Istotne znaczenie dla sprawy ma kwestja czynnika podmiotowego w działaniu sprawcy, wymaganego w art. 14 § 1 kk. w postaci zamiaru bezpośredniego lub pośredniego. (7. IX. 1934 r. R. 237/34).

2. Chociaż występek z art. 255 § 1 kk. jest zagrożony prócz grzywny karą aresztu do dwóch lat, zaś występek z art. 256 § 1 kk. — karą aresztu do jednego roku lub grzywną, to jednak w myśl art. 255 § 2 kk. w wypadku przeprowadzenia dowodu prawdy uchyla się sama karygodność przestępstwa, — a w takim przypadku kwalifikacja z art. 255 kk. przedstawia się jako względniejsza dla oskarżonego.

3. Nazwanie kogoś warchołem w celu obrażenia godności osobistej danej osoby, w oderwaniu od jego działalności społecznej, zachowania się i postępowania — stanowić będzie występek z art. 256 § 1 kk. Natomiast pomawianie pewnej osoby o warcholenie w związku z jej działalnością, zachowaniem się i postępowaniem — stanowić będzie występek z art. 255 § 1 kk. (30. XI. 1934 r. R. 276/34).

Art. 262. Wysokość przywłaszczony kwoty nie ma istotnego znaczenia dla kwalifikacji prawnej występkę z art. 262 kk., posiada jednak istotne znaczenie i wpływ na orzeczenie o karze. (23. I. 1935 r. R. 400/34).

Eugenjusz Bogdzewicz,

mjr. k. a., Ref. Biura Orzeczn. Najw. Sądu Wojsk.